

Atom wodoru

Karol Kołodziej

Instytut Fizyki
Uniwersytet Śląski, Katowice
<http://kk.us.edu.pl>

Atom wodoru lub jon wodoropodobny jest to układ złożony z jądra i jednego elektronu.

Jądro składa się z Z dodatnio naładowanych protonów i dowolnej liczby neutronów.

Atom wodoru lub jon wodoropodobny jest to układ złożony z jądra i jednego elektronu.

Jądro składa się z Z dodatnio naładowanych protonów i dowolnej liczby neutronów.

Jądro ma ładunek $+Ze$ a elektron $-e$, dlatego energia potencjalna elektronu w polu kulombowskim jądra ma postać:

$$V(r) = -\frac{Ze^2}{r}.$$

Atom wodoru lub jon wodoropodobny jest to układ złożony z jądra i jednego elektronu.

Jądro składa się z Z dodatnio naładowanych protonów i dowolnej liczby neutronów.

Jądro ma ładunek $+Ze$ a elektron $-e$, dlatego energia potencjalna elektronu w polu kulombowskim jądra ma postać:

$$V(r) = -\frac{Ze^2}{r}.$$

Wykorzystujemy tu układ jednostek, w którym współczynnik $k = 1$.

Atom wodoru lub jon wodoropodobny jest to układ złożony z jądra i jednego elektronu.

Jądro składa się z Z dodatnio naładowanych protonów i dowolnej liczby neutronów.

Jądro ma ładunek $+Ze$ a elektron $-e$, dlatego energia potencjalna elektronu w polu kulombowskim jądra ma postać:

$$V(r) = -\frac{Ze^2}{r}.$$

Wykorzystujemy tu układ jednostek, w którym współczynnik $k = 1$. W najprostszej formie jądro atomu wodoru składa się z jednego protonu.

Atom wodoru lub jon wodoropodobny jest to układ złożony z jądra i jednego elektronu.

Jądro składa się z Z dodatnio naładowanych protonów i dowolnej liczby neutronów.

Jądro ma ładunek $+Ze$ a elektron $-e$, dlatego energia potencjalna elektronu w polu kulombowskim jądra ma postać:

$$V(r) = -\frac{Ze^2}{r}.$$

Wykorzystujemy tu układ jednostek, w którym współczynnik $k = 1$. W najprostszej formie jądro atomu wodoru składa się z jednego protonu.

Równanie Schrödingera opisujące taki dwuciałowy układ ma postać

$$i\hbar \frac{\partial \psi(\vec{r}_1, \vec{r}_2, t)}{\partial t} = \left[-\frac{\hbar^2}{2m_1} \nabla_{\vec{r}_1}^2 - \frac{\hbar^2}{2m_2} \nabla_{\vec{r}_2}^2 + V(\vec{r}_1, \vec{r}_2) \right] \psi(\vec{r}_1, \vec{r}_2, t),$$

gdzie $\vec{r}_1 = [x_1, y_1, z_1]$ i $\vec{r}_2 = [x_2, y_2, z_2]$ opisują odpowiednio położenia jądra i elektronu,

Równanie Schrödingera opisujące taki dwuciałowy układ ma postać

$$i\hbar \frac{\partial \psi(\vec{r}_1, \vec{r}_2, t)}{\partial t} = \left[-\frac{\hbar^2}{2m_1} \nabla_{\vec{r}_1}^2 - \frac{\hbar^2}{2m_2} \nabla_{\vec{r}_2}^2 + V(\vec{r}_1, \vec{r}_2) \right] \psi(\vec{r}_1, \vec{r}_2, t),$$

gdzie $\vec{r}_1 = [x_1, y_1, z_1]$ i $\vec{r}_2 = [x_2, y_2, z_2]$ opisują odpowiednio położenia jądra i elektronu, m_1 i m_2 są ich masami,

Równanie Schrödingera opisujące taki dwuciałowy układ ma postać

$$i\hbar \frac{\partial \psi(\vec{r}_1, \vec{r}_2, t)}{\partial t} = \left[-\frac{\hbar^2}{2m_1} \nabla_{\vec{r}_1}^2 - \frac{\hbar^2}{2m_2} \nabla_{\vec{r}_2}^2 + V(\vec{r}_1, \vec{r}_2) \right] \psi(\vec{r}_1, \vec{r}_2, t),$$

gdzie $\vec{r}_1 = [x_1, y_1, z_1]$ i $\vec{r}_2 = [x_2, y_2, z_2]$ opisują odpowiednio położenia jądra i elektronu, m_1 i m_2 są ich masami, operatory $\nabla_{\vec{r}_1}^2$ i $\nabla_{\vec{r}_2}^2$ we współrzędnych kartezjańskich dane są wzorami

$$\nabla_{\vec{r}_1}^2 = \frac{\partial^2}{\partial x_1^2} + \frac{\partial^2}{\partial y_1^2} + \frac{\partial^2}{\partial z_1^2}, \quad \nabla_{\vec{r}_2}^2 = \frac{\partial^2}{\partial x_2^2} + \frac{\partial^2}{\partial y_2^2} + \frac{\partial^2}{\partial z_2^2},$$

Równanie Schrödingera opisujące taki dwuciałowy układ ma postać

$$i\hbar \frac{\partial \psi(\vec{r}_1, \vec{r}_2, t)}{\partial t} = \left[-\frac{\hbar^2}{2m_1} \nabla_{\vec{r}_1}^2 - \frac{\hbar^2}{2m_2} \nabla_{\vec{r}_2}^2 + V(\vec{r}_1, \vec{r}_2) \right] \psi(\vec{r}_1, \vec{r}_2, t),$$

gdzie $\vec{r}_1 = [x_1, y_1, z_1]$ i $\vec{r}_2 = [x_2, y_2, z_2]$ opisują odpowiednio położenia jądra i elektronu, m_1 i m_2 są ich masami, operatory $\nabla_{\vec{r}_1}^2$ i $\nabla_{\vec{r}_2}^2$ we współrzędnych kartezjańskich dane są wzorami

$$\nabla_{\vec{r}_1}^2 = \frac{\partial^2}{\partial x_1^2} + \frac{\partial^2}{\partial y_1^2} + \frac{\partial^2}{\partial z_1^2}, \quad \nabla_{\vec{r}_2}^2 = \frac{\partial^2}{\partial x_2^2} + \frac{\partial^2}{\partial y_2^2} + \frac{\partial^2}{\partial z_2^2},$$

a $V(\vec{r}_1, \vec{r}_2)$ jest niezależną od czasu energią potencjalną wzajemnego oddziaływania jądra i elektronu.

Równanie Schrödingera opisujące taki dwuciałowy układ ma postać

$$i\hbar \frac{\partial \psi(\vec{r}_1, \vec{r}_2, t)}{\partial t} = \left[-\frac{\hbar^2}{2m_1} \nabla_{\vec{r}_1}^2 - \frac{\hbar^2}{2m_2} \nabla_{\vec{r}_2}^2 + V(\vec{r}_1, \vec{r}_2) \right] \psi(\vec{r}_1, \vec{r}_2, t),$$

gdzie $\vec{r}_1 = [x_1, y_1, z_1]$ i $\vec{r}_2 = [x_2, y_2, z_2]$ opisują odpowiednio położenia jądra i elektronu, m_1 i m_2 są ich masami, operatory $\nabla_{\vec{r}_1}^2$ i $\nabla_{\vec{r}_2}^2$ we współrzędnych kartezjańskich dane są wzorami

$$\nabla_{\vec{r}_1}^2 = \frac{\partial^2}{\partial x_1^2} + \frac{\partial^2}{\partial y_1^2} + \frac{\partial^2}{\partial z_1^2}, \quad \nabla_{\vec{r}_2}^2 = \frac{\partial^2}{\partial x_2^2} + \frac{\partial^2}{\partial y_2^2} + \frac{\partial^2}{\partial z_2^2},$$

a $V(\vec{r}_1, \vec{r}_2)$ jest niezależną od czasu energią potencjalną wzajemnego oddziaływania jądra i elektronu.

Separacja zależności od czasu

Ponieważ energia potencjalna nie zależy od czasu, to możemy odseparować zależność od czasu. Podstawmy

$$\psi(\vec{r}_1, \vec{r}_2, t) = \phi(\vec{r}_1, \vec{r}_2)f(t)$$

do równania Schrödingera dla atomu wodoru

Separacja zależności od czasu

Ponieważ energia potencjalna nie zależy od czasu, to możemy odseparować zależność od czasu. Podstawmy

$$\psi(\vec{r}_1, \vec{r}_2, t) = \phi(\vec{r}_1, \vec{r}_2)f(t)$$

do równania Schrödingera dla atomu wodoru

$$i\hbar\phi(\vec{r}_1, \vec{r}_2)\frac{df(t)}{dt} =$$

Separacja zależności od czasu

Ponieważ energia potencjalna nie zależy od czasu, to możemy odseparować zależność od czasu. Podstawmy

$$\psi(\vec{r}_1, \vec{r}_2, t) = \phi(\vec{r}_1, \vec{r}_2)f(t)$$

do równania Schrödingera dla atomu wodoru

$$i\hbar\phi(\vec{r}_1, \vec{r}_2)\frac{df(t)}{dt} = f(t) \left[-\frac{\hbar^2}{2m_1} \nabla_{\vec{r}_1}^2 - \frac{\hbar^2}{2m_2} \nabla_{\vec{r}_2}^2 + V(\vec{r}_1, \vec{r}_2) \right] \phi(\vec{r}_1, \vec{r}_2).$$

Separacja zależności od czasu

Ponieważ energia potencjalna nie zależy od czasu, to możemy odseparować zależność od czasu. Podstawmy

$$\psi(\vec{r}_1, \vec{r}_2, t) = \phi(\vec{r}_1, \vec{r}_2)f(t)$$

do równania Schrödingera dla atomu wodoru

$$i\hbar\phi(\vec{r}_1, \vec{r}_2)\frac{df(t)}{dt} = f(t)\left[-\frac{\hbar^2}{2m_1}\nabla_{\vec{r}_1}^2 - \frac{\hbar^2}{2m_2}\nabla_{\vec{r}_2}^2 + V(\vec{r}_1, \vec{r}_2)\right]\phi(\vec{r}_1, \vec{r}_2).$$

Dzieląc obie strony przez $\phi(\vec{r}_1, \vec{r}_2)f(t)$ otrzymamy

Separacja zależności od czasu

Ponieważ energia potencjalna nie zależy od czasu, to możemy odseparować zależność od czasu. Podstawmy

$$\psi(\vec{r}_1, \vec{r}_2, t) = \phi(\vec{r}_1, \vec{r}_2)f(t)$$

do równania Schrödingera dla atomu wodoru

$$i\hbar\phi(\vec{r}_1, \vec{r}_2)\frac{df(t)}{dt} = f(t) \left[-\frac{\hbar^2}{2m_1} \nabla_{\vec{r}_1}^2 - \frac{\hbar^2}{2m_2} \nabla_{\vec{r}_2}^2 + V(\vec{r}_1, \vec{r}_2) \right] \phi(\vec{r}_1, \vec{r}_2).$$

Dzieląc obie strony przez $\phi(\vec{r}_1, \vec{r}_2)f(t)$ otrzymamy

$$\frac{i\hbar}{f(t)} \frac{df(t)}{dt} =$$

Separacja zależności od czasu

Ponieważ energia potencjalna nie zależy od czasu, to możemy odseparować zależność od czasu. Podstawmy

$$\psi(\vec{r}_1, \vec{r}_2, t) = \phi(\vec{r}_1, \vec{r}_2)f(t)$$

do równania Schrödingera dla atomu wodoru

$$i\hbar\phi(\vec{r}_1, \vec{r}_2)\frac{df(t)}{dt} = f(t) \left[-\frac{\hbar^2}{2m_1} \nabla_{\vec{r}_1}^2 - \frac{\hbar^2}{2m_2} \nabla_{\vec{r}_2}^2 + V(\vec{r}_1, \vec{r}_2) \right] \phi(\vec{r}_1, \vec{r}_2).$$

Dzieląc obie strony przez $\phi(\vec{r}_1, \vec{r}_2)f(t)$ otrzymamy

$$\frac{i\hbar}{f(t)} \frac{df(t)}{dt} = \frac{1}{\phi(\vec{r}_1, \vec{r}_2)} \left[-\frac{\hbar^2}{2m_1} \nabla_{\vec{r}_1}^2 - \frac{\hbar^2}{2m_2} \nabla_{\vec{r}_2}^2 + V(\vec{r}_1, \vec{r}_2) \right] \phi(\vec{r}_1, \vec{r}_2).$$

Separacja zależności od czasu

Ponieważ energia potencjalna nie zależy od czasu, to możemy odseparować zależność od czasu. Podstawmy

$$\psi(\vec{r}_1, \vec{r}_2, t) = \phi(\vec{r}_1, \vec{r}_2)f(t)$$

do równania Schrödingera dla atomu wodoru

$$i\hbar\phi(\vec{r}_1, \vec{r}_2)\frac{df(t)}{dt} = f(t) \left[-\frac{\hbar^2}{2m_1} \nabla_{\vec{r}_1}^2 - \frac{\hbar^2}{2m_2} \nabla_{\vec{r}_2}^2 + V(\vec{r}_1, \vec{r}_2) \right] \phi(\vec{r}_1, \vec{r}_2).$$

Dzieląc obie strony przez $\phi(\vec{r}_1, \vec{r}_2)f(t)$ otrzymamy

$$\frac{i\hbar}{f(t)} \frac{df(t)}{dt} = \frac{1}{\phi(\vec{r}_1, \vec{r}_2)} \left[-\frac{\hbar^2}{2m_1} \nabla_{\vec{r}_1}^2 - \frac{\hbar^2}{2m_2} \nabla_{\vec{r}_2}^2 + V(\vec{r}_1, \vec{r}_2) \right] \phi(\vec{r}_1, \vec{r}_2).$$

Lewa strona zależy tylko od t ,

Separacja zależności od czasu

Ponieważ energia potencjalna nie zależy od czasu, to możemy odseparować zależność od czasu. Podstawmy

$$\psi(\vec{r}_1, \vec{r}_2, t) = \phi(\vec{r}_1, \vec{r}_2)f(t)$$

do równania Schrödingera dla atomu wodoru

$$i\hbar\phi(\vec{r}_1, \vec{r}_2)\frac{df(t)}{dt} = f(t) \left[-\frac{\hbar^2}{2m_1} \nabla_{\vec{r}_1}^2 - \frac{\hbar^2}{2m_2} \nabla_{\vec{r}_2}^2 + V(\vec{r}_1, \vec{r}_2) \right] \phi(\vec{r}_1, \vec{r}_2).$$

Dzieląc obie strony przez $\phi(\vec{r}_1, \vec{r}_2)f(t)$ otrzymamy

$$\frac{i\hbar}{f(t)} \frac{df(t)}{dt} = \frac{1}{\phi(\vec{r}_1, \vec{r}_2)} \left[-\frac{\hbar^2}{2m_1} \nabla_{\vec{r}_1}^2 - \frac{\hbar^2}{2m_2} \nabla_{\vec{r}_2}^2 + V(\vec{r}_1, \vec{r}_2) \right] \phi(\vec{r}_1, \vec{r}_2).$$

Lewa strona zależy tylko od t , a prawa od $\vec{r}_1$ i $\vec{r}_2$.

Separacja zależności od czasu

Ponieważ energia potencjalna nie zależy od czasu, to możemy odseparować zależność od czasu. Podstawmy

$$\psi(\vec{r}_1, \vec{r}_2, t) = \phi(\vec{r}_1, \vec{r}_2)f(t)$$

do równania Schrödingera dla atomu wodoru

$$i\hbar\phi(\vec{r}_1, \vec{r}_2)\frac{df(t)}{dt} = f(t) \left[-\frac{\hbar^2}{2m_1} \nabla_{\vec{r}_1}^2 - \frac{\hbar^2}{2m_2} \nabla_{\vec{r}_2}^2 + V(\vec{r}_1, \vec{r}_2) \right] \phi(\vec{r}_1, \vec{r}_2).$$

Dzieląc obie strony przez $\phi(\vec{r}_1, \vec{r}_2)f(t)$ otrzymamy

$$\frac{i\hbar}{f(t)} \frac{df(t)}{dt} = \frac{1}{\phi(\vec{r}_1, \vec{r}_2)} \left[-\frac{\hbar^2}{2m_1} \nabla_{\vec{r}_1}^2 - \frac{\hbar^2}{2m_2} \nabla_{\vec{r}_2}^2 + V(\vec{r}_1, \vec{r}_2) \right] \phi(\vec{r}_1, \vec{r}_2).$$

Lewa strona zależy tylko od t , a prawa od $\vec{r}_1$ i $\vec{r}_2$.

Dlatego obie strony muszą być równe stałej separacji, którą oznaczymy E'

$$\frac{i\hbar}{f(t)} \frac{df(t)}{dt} = E',$$

Separacja zależności od czasu

Dlatego obie strony muszą być równe stałej separacji, którą oznaczmy E'

$$\frac{i\hbar}{f(t)} \frac{df(t)}{dt} = E',$$

$$\frac{1}{\phi(\vec{r}_1, \vec{r}_2)} \left[-\frac{\hbar^2}{2m_1} \nabla_{\vec{r}_1}^2 - \frac{\hbar^2}{2m_2} \nabla_{\vec{r}_2}^2 + V(\vec{r}_1, \vec{r}_2) \right] \phi(\vec{r}_1, \vec{r}_2) = E'.$$

Separacja zależności od czasu

Dlatego obie strony muszą być równe stałej separacji, którą oznaczmy E'

$$\frac{i\hbar}{f(t)} \frac{df(t)}{dt} = E',$$
$$\frac{1}{\phi(\vec{r}_1, \vec{r}_2)} \left[-\frac{\hbar^2}{2m_1} \nabla_{\vec{r}_1}^2 - \frac{\hbar^2}{2m_2} \nabla_{\vec{r}_2}^2 + V(\vec{r}_1, \vec{r}_2) \right] \phi(\vec{r}_1, \vec{r}_2) = E'.$$

Pierwsze równanie można łatwo scałkować

Separacja zależności od czasu

Dlatego obie strony muszą być równe stałej separacji, którą oznaczymy E'

$$\frac{i\hbar}{f(t)} \frac{df(t)}{dt} = E',$$

$$\frac{1}{\phi(\vec{r}_1, \vec{r}_2)} \left[-\frac{\hbar^2}{2m_1} \nabla_{\vec{r}_1}^2 - \frac{\hbar^2}{2m_2} \nabla_{\vec{r}_2}^2 + V(\vec{r}_1, \vec{r}_2) \right] \phi(\vec{r}_1, \vec{r}_2) = E'.$$

Pierwsze równanie można łatwo scałkować

$$\frac{df}{f} = -\frac{i}{\hbar} E' dt$$

Separacja zależności od czasu

Dlatego obie strony muszą być równe stałej separacji, którą oznaczymy E'

$$\frac{i\hbar}{f(t)} \frac{df(t)}{dt} = E',$$
$$\frac{1}{\phi(\vec{r}_1, \vec{r}_2)} \left[-\frac{\hbar^2}{2m_1} \nabla_{\vec{r}_1}^2 - \frac{\hbar^2}{2m_2} \nabla_{\vec{r}_2}^2 + V(\vec{r}_1, \vec{r}_2) \right] \phi(\vec{r}_1, \vec{r}_2) = E'.$$

Pierwsze równanie można łatwo scałkować

$$\frac{df}{f} = -\frac{i}{\hbar} E' dt \Rightarrow \ln f(t) = -\frac{i}{\hbar} E' t + \ln C$$

Separacja zależności od czasu

Dlatego obie strony muszą być równe stałej separacji, którą oznaczymy E'

$$\frac{i\hbar}{f(t)} \frac{df(t)}{dt} = E',$$
$$\frac{1}{\phi(\vec{r}_1, \vec{r}_2)} \left[-\frac{\hbar^2}{2m_1} \nabla_{\vec{r}_1}^2 - \frac{\hbar^2}{2m_2} \nabla_{\vec{r}_2}^2 + V(\vec{r}_1, \vec{r}_2) \right] \phi(\vec{r}_1, \vec{r}_2) = E'.$$

Pierwsze równanie można łatwo scałkować

$$\frac{df}{f} = -\frac{i}{\hbar} E' dt \Rightarrow \ln f(t) = -\frac{i}{\hbar} E' t + \ln C \Rightarrow f(t) = Ce^{-\frac{i}{\hbar} E' t}.$$

Separacja zależności od czasu

Dlatego obie strony muszą być równe stałej separacji, którą oznaczymy E'

$$\frac{i\hbar}{f(t)} \frac{df(t)}{dt} = E',$$
$$\frac{1}{\phi(\vec{r}_1, \vec{r}_2)} \left[-\frac{\hbar^2}{2m_1} \nabla_{\vec{r}_1}^2 - \frac{\hbar^2}{2m_2} \nabla_{\vec{r}_2}^2 + V(\vec{r}_1, \vec{r}_2) \right] \phi(\vec{r}_1, \vec{r}_2) = E'.$$

Pierwsze równanie można łatwo scałkować

$$\frac{df}{f} = -\frac{i}{\hbar} E' dt \Rightarrow \ln f(t) = -\frac{i}{\hbar} E' t + \ln C \Rightarrow f(t) = Ce^{-\frac{i}{\hbar} E' t}.$$

Stałą dowolną C możemy przyjąć równą 1 i dobrać odpowiednio stałą normalizacyjną funkcji $\phi(\vec{r}_1, \vec{r}_2)$ tak,

Separacja zależności od czasu

Dlatego obie strony muszą być równe stałej separacji, którą oznaczymy E'

$$\frac{i\hbar}{f(t)} \frac{df(t)}{dt} = E',$$
$$\frac{1}{\phi(\vec{r}_1, \vec{r}_2)} \left[-\frac{\hbar^2}{2m_1} \nabla_{\vec{r}_1}^2 - \frac{\hbar^2}{2m_2} \nabla_{\vec{r}_2}^2 + V(\vec{r}_1, \vec{r}_2) \right] \phi(\vec{r}_1, \vec{r}_2) = E'.$$

Pierwsze równanie można łatwo scałkować

$$\frac{df}{f} = -\frac{i}{\hbar} E' dt \Rightarrow \ln f(t) = -\frac{i}{\hbar} E' t + \ln C \Rightarrow f(t) = Ce^{-\frac{i}{\hbar} E' t}.$$

Stałą dowolną C możemy przyjąć równą 1 i dobrać odpowiednio stałą normalizacyjną funkcji $\phi(\vec{r}_1, \vec{r}_2)$ tak, aby funkcja falowa $\psi(\vec{r}_1, \vec{r}_2, t) = \phi(\vec{r}_1, \vec{r}_2)f(t)$ była unormowana.

Separacja zależności od czasu

Dlatego obie strony muszą być równe stałej separacji, którą oznaczymy E'

$$\frac{i\hbar}{f(t)} \frac{df(t)}{dt} = E',$$
$$\frac{1}{\phi(\vec{r}_1, \vec{r}_2)} \left[-\frac{\hbar^2}{2m_1} \nabla_{\vec{r}_1}^2 - \frac{\hbar^2}{2m_2} \nabla_{\vec{r}_2}^2 + V(\vec{r}_1, \vec{r}_2) \right] \phi(\vec{r}_1, \vec{r}_2) = E'.$$

Pierwsze równanie można łatwo scałkować

$$\frac{df}{f} = -\frac{i}{\hbar} E' dt \Rightarrow \ln f(t) = -\frac{i}{\hbar} E' t + \ln C \Rightarrow f(t) = Ce^{-\frac{i}{\hbar} E' t}.$$

Stałą dowolną C możemy przyjąć równą 1 i dobrać odpowiednio stałą normalizacyjną funkcji $\phi(\vec{r}_1, \vec{r}_2)$ tak, aby funkcja falowa $\psi(\vec{r}_1, \vec{r}_2, t) = \phi(\vec{r}_1, \vec{r}_2)f(t)$ była unormowana.

Drugie równanie, na część przestrzenną funkcji falowej, ma postać równania własnego dwucząstkowego operatora Hamiltona

Drugie równanie, na część przestrzenną funkcji falowej, ma postać równania własnego dwucząstkowego operatora Hamiltona

$$\left[-\frac{\hbar^2}{2m_1} \nabla_{\vec{r}_1}^2 - \frac{\hbar^2}{2m_2} \nabla_{\vec{r}_2}^2 + V(\vec{r}_1, \vec{r}_2) \right] \phi(\vec{r}_1, \vec{r}_2) = E' \phi(\vec{r}_1, \vec{r}_2).$$

Drugie równanie, na część przestrzenną funkcji falowej, ma postać równania własnego dwucząstkowego operatora Hamiltona

$$\left[-\frac{\hbar^2}{2m_1} \nabla_{\vec{r}_1}^2 - \frac{\hbar^2}{2m_2} \nabla_{\vec{r}_2}^2 + V(\vec{r}_1, \vec{r}_2) \right] \phi(\vec{r}_1, \vec{r}_2) = E' \phi(\vec{r}_1, \vec{r}_2).$$

Pierwszy i drugi wyraz po lewej stronie reprezentują odpowiednio energię kinetyczną jądra i energię kinetyczną elektronu,

Drugie równanie, na część przestrzenną funkcji falowej, ma postać równania własnego dwucząstkowego operatora Hamiltona

$$\left[-\frac{\hbar^2}{2m_1} \nabla_{\vec{r}_1}^2 - \frac{\hbar^2}{2m_2} \nabla_{\vec{r}_2}^2 + V(\vec{r}_1, \vec{r}_2) \right] \phi(\vec{r}_1, \vec{r}_2) = E' \phi(\vec{r}_1, \vec{r}_2).$$

Pierwszy i drugi wyraz po lewej stronie reprezentują odpowiednio energię kinetyczną jądra i energię kinetyczną elektronu, a energia potencjalna zależy tylko od wzajemnej odległości elektronu i jądra

Separacja części przestrzennej

Drugie równanie, na część przestrzenną funkcji falowej, ma postać równania własnego dwucząstkowego operatora Hamiltona

$$\left[-\frac{\hbar^2}{2m_1} \nabla_{\vec{r}_1}^2 - \frac{\hbar^2}{2m_2} \nabla_{\vec{r}_2}^2 + V(\vec{r}_1, \vec{r}_2) \right] \phi(\vec{r}_1, \vec{r}_2) = E' \phi(\vec{r}_1, \vec{r}_2).$$

Pierwszy i drugi wyraz po lewej stronie reprezentują odpowiednio energię kinetyczną jądra i energię kinetyczną elektronu, a energia potencjalna zależy tylko od wzajemnej odległości elektronu i jądra

$$V(\vec{r}_1, \vec{r}_2) =$$

Drugie równanie, na część przestrzenną funkcji falowej, ma postać równania własnego dwucząstkowego operatora Hamiltona

$$\left[-\frac{\hbar^2}{2m_1} \nabla_{\vec{r}_1}^2 - \frac{\hbar^2}{2m_2} \nabla_{\vec{r}_2}^2 + V(\vec{r}_1, \vec{r}_2) \right] \phi(\vec{r}_1, \vec{r}_2) = E' \phi(\vec{r}_1, \vec{r}_2).$$

Pierwszy i drugi wyraz po lewej stronie reprezentują odpowiednio energię kinetyczną jądra i energię kinetyczną elektronu, a energia potencjalna zależy tylko od wzajemnej odległości elektronu i jądra

$$V(\vec{r}_1, \vec{r}_2) = V(|\vec{r}_1 - \vec{r}_2|) =$$

Drugie równanie, na część przestrzenną funkcji falowej, ma postać równania własnego dwucząstkowego operatora Hamiltona

$$\left[-\frac{\hbar^2}{2m_1} \nabla_{\vec{r}_1}^2 - \frac{\hbar^2}{2m_2} \nabla_{\vec{r}_2}^2 + V(\vec{r}_1, \vec{r}_2) \right] \phi(\vec{r}_1, \vec{r}_2) = E' \phi(\vec{r}_1, \vec{r}_2).$$

Pierwszy i drugi wyraz po lewej stronie reprezentują odpowiednio energię kinetyczną jądra i energię kinetyczną elektronu, a energia potencjalna zależy tylko od wzajemnej odległości elektronu i jądra

$$V(\vec{r}_1, \vec{r}_2) = V(|\vec{r}_1 - \vec{r}_2|) = V(|\vec{r}|) =$$

Drugie równanie, na część przestrzenną funkcji falowej, ma postać równania własnego dwucząstkowego operatora Hamiltona

$$\left[-\frac{\hbar^2}{2m_1} \nabla_{\vec{r}_1}^2 - \frac{\hbar^2}{2m_2} \nabla_{\vec{r}_2}^2 + V(\vec{r}_1, \vec{r}_2) \right] \phi(\vec{r}_1, \vec{r}_2) = E' \phi(\vec{r}_1, \vec{r}_2).$$

Pierwszy i drugi wyraz po lewej stronie reprezentują odpowiednio energię kinetyczną jądra i energię kinetyczną elektronu, a energia potencjalna zależy tylko od wzajemnej odległości elektronu i jądra

$$V(\vec{r}_1, \vec{r}_2) = V(|\vec{r}_1 - \vec{r}_2|) = V(|\vec{r}|) = V(r) =$$

Drugie równanie, na część przestrzenną funkcji falowej, ma postać równania własnego dwucząstkowego operatora Hamiltona

$$\left[-\frac{\hbar^2}{2m_1} \nabla_{\vec{r}_1}^2 - \frac{\hbar^2}{2m_2} \nabla_{\vec{r}_2}^2 + V(\vec{r}_1, \vec{r}_2) \right] \phi(\vec{r}_1, \vec{r}_2) = E' \phi(\vec{r}_1, \vec{r}_2).$$

Pierwszy i drugi wyraz po lewej stronie reprezentują odpowiednio energię kinetyczną jądra i energię kinetyczną elektronu, a energia potencjalna zależy tylko od wzajemnej odległości elektronu i jądra

$$V(\vec{r}_1, \vec{r}_2) = V(|\vec{r}_1 - \vec{r}_2|) = V(|\vec{r}|) = V(r) = -\frac{Ze^2}{r},$$

Drugie równanie, na część przestrzenną funkcji falowej, ma postać równania własnego dwucząstkowego operatora Hamiltona

$$\left[-\frac{\hbar^2}{2m_1} \nabla_{\vec{r}_1}^2 - \frac{\hbar^2}{2m_2} \nabla_{\vec{r}_2}^2 + V(\vec{r}_1, \vec{r}_2) \right] \phi(\vec{r}_1, \vec{r}_2) = E' \phi(\vec{r}_1, \vec{r}_2).$$

Pierwszy i drugi wyraz po lewej stronie reprezentują odpowiednio energię kinetyczną jądra i energię kinetyczną elektronu, a energia potencjalna zależy tylko od wzajemnej odległości elektronu i jądra

$$V(\vec{r}_1, \vec{r}_2) = V(|\vec{r}_1 - \vec{r}_2|) = V(|\vec{r}|) = V(r) = -\frac{Ze^2}{r},$$

gdzie $\vec{r} = \vec{r}_1 - \vec{r}_2$ jest wektorem względnego położenia jądra i elektronu.

Drugie równanie, na część przestrzenną funkcji falowej, ma postać równania własnego dwucząstkowego operatora Hamiltona

$$\left[-\frac{\hbar^2}{2m_1} \nabla_{\vec{r}_1}^2 - \frac{\hbar^2}{2m_2} \nabla_{\vec{r}_2}^2 + V(\vec{r}_1, \vec{r}_2) \right] \phi(\vec{r}_1, \vec{r}_2) = E' \phi(\vec{r}_1, \vec{r}_2).$$

Pierwszy i drugi wyraz po lewej stronie reprezentują odpowiednio energię kinetyczną jądra i energię kinetyczną elektronu, a energia potencjalna zależy tylko od wzajemnej odległości elektronu i jądra

$$V(\vec{r}_1, \vec{r}_2) = V(|\vec{r}_1 - \vec{r}_2|) = V(|\vec{r}|) = V(r) = -\frac{Ze^2}{r},$$

gdzie $\vec{r} = \vec{r}_1 - \vec{r}_2$ jest wektorem względnego położenia jądra i elektronu.

W ramach kursu mechaniki teoretycznej pokazaliśmy, że ruch takiego odosobnionego układu dwóch ciał można rozłożyć na ruch środka masy układu i ruch względny.

W tym celu wprowadźmy jeszcze współrzędne środka masy układu jądro-elektron

$$\vec{R} = \frac{m_1 \vec{r}_1 + m_2 \vec{r}_2}{m_1 + m_2}$$

W ramach kursu mechaniki teoretycznej pokazaliśmy, że ruch takiego odosobnionego układu dwóch ciał można rozłożyć na ruch środka masy układu i ruch względny.

W tym celu wprowadźmy jeszcze współrzędne środka masy układu jądro-elektron

$$\vec{R} = \frac{m_1 \vec{r}_1 + m_2 \vec{r}_2}{m_1 + m_2} = \frac{m_1 \vec{r}_1 + m_2 \vec{r}_2}{M},$$

W ramach kursu mechaniki teoretycznej pokazaliśmy, że ruch takiego odosobnionego układu dwóch ciał można rozłożyć na ruch środka masy układu i ruch względny.

W tym celu wprowadźmy jeszcze współrzędne środka masy układu jądro-elektron

$$\vec{R} = \frac{m_1 \vec{r}_1 + m_2 \vec{r}_2}{m_1 + m_2} = \frac{m_1 \vec{r}_1 + m_2 \vec{r}_2}{M}, \quad \text{gdzie } M = m_1 + m_2.$$

W ramach kursu mechaniki teoretycznej pokazaliśmy, że ruch takiego odosobnionego układu dwóch ciał można rozłożyć na ruch środka masy układu i ruch względny.

W tym celu wprowadźmy jeszcze współrzędne środka masy układu jądro-elektron

$$\vec{R} = \frac{m_1 \vec{r}_1 + m_2 \vec{r}_2}{m_1 + m_2} = \frac{m_1 \vec{r}_1 + m_2 \vec{r}_2}{M}, \quad \text{gdzie } M = m_1 + m_2.$$

Zamiana zmiennych

Oznaczmy

$$\vec{r} = [x, y, z]$$

Oznaczmy

$$\vec{r} = [x, y, z] = [x_1 - x_2, y_1 - y_2, z_1 - z_2],$$

Oznaczmy

$$\vec{r} = [x, y, z] = [x_1 - x_2, y_1 - y_2, z_1 - z_2],$$

$\vec{R}$

Oznaczmy

$$\vec{r} = [x, y, z] = [x_1 - x_2, y_1 - y_2, z_1 - z_2],$$

$$\vec{R} =$$

Oznaczmy

$$\vec{r} = [x, y, z] = [x_1 - x_2, y_1 - y_2, z_1 - z_2],$$

$$\vec{R} = [X, Y, Z]$$

Oznaczmy

$$\vec{r} = [x, y, z] = [x_1 - x_2, y_1 - y_2, z_1 - z_2],$$

$$\vec{R} = [X, Y, Z] = \frac{1}{M} [m_1 x_1 + m_2 x_2, m_1 y_1 + m_2 y_2, m_1 z_1 + m_2 z_2]$$

Zamiana zmiennych

Oznaczmy

$$\vec{r} = [x, y, z] = [x_1 - x_2, y_1 - y_2, z_1 - z_2],$$

$$\vec{R} = [X, Y, Z] = \frac{1}{M} [m_1 x_1 + m_2 x_2, m_1 y_1 + m_2 y_2, m_1 z_1 + m_2 z_2]$$

i dokonajmy zamiany zmiennych w operatorach różniczkowych.

Zamiana zmiennych

Oznaczmy

$$\vec{r} = [x, y, z] = [x_1 - x_2, y_1 - y_2, z_1 - z_2],$$

$$\vec{R} = [X, Y, Z] = \frac{1}{M} [m_1 x_1 + m_2 x_2, m_1 y_1 + m_2 y_2, m_1 z_1 + m_2 z_2]$$

i dokonajmy zamiany zmiennych w operatorach różniczkowych.

$$\frac{\partial}{\partial x_1} =$$

Oznaczmy

$$\vec{r} = [x, y, z] = [x_1 - x_2, y_1 - y_2, z_1 - z_2],$$
$$\vec{R} = [X, Y, Z] = \frac{1}{M} [m_1 x_1 + m_2 x_2, m_1 y_1 + m_2 y_2, m_1 z_1 + m_2 z_2]$$

i dokonajmy zamiany zmiennych w operatorach różniczkowych.

$$\frac{\partial}{\partial x_1} = \frac{\partial x}{\partial x_1} \frac{\partial}{\partial x} + \frac{\partial y}{\partial x_1} \frac{\partial}{\partial y} + \frac{\partial z}{\partial x_1} \frac{\partial}{\partial z} + \frac{\partial X}{\partial x_1} \frac{\partial}{\partial X} + \frac{\partial Y}{\partial x_1} \frac{\partial}{\partial Y} + \frac{\partial Z}{\partial x_1} \frac{\partial}{\partial Z}$$

Zamiana zmiennych

Oznaczmy

$$\vec{r} = [x, y, z] = [x_1 - x_2, y_1 - y_2, z_1 - z_2],$$
$$\vec{R} = [X, Y, Z] = \frac{1}{M} [m_1 x_1 + m_2 x_2, m_1 y_1 + m_2 y_2, m_1 z_1 + m_2 z_2]$$

i dokonajmy zamiany zmiennych w operatorach różniczkowych.

$$\frac{\partial}{\partial x_1} = \frac{\partial x}{\partial x_1} \frac{\partial}{\partial x} + \frac{\partial y}{\partial x_1} \frac{\partial}{\partial y} + \frac{\partial z}{\partial x_1} \frac{\partial}{\partial z} + \frac{\partial X}{\partial x_1} \frac{\partial}{\partial X} + \frac{\partial Y}{\partial x_1} \frac{\partial}{\partial Y} + \frac{\partial Z}{\partial x_1} \frac{\partial}{\partial Z}$$
$$=$$

Oznaczmy

$$\begin{aligned}\vec{r} &= [x, y, z] = [x_1 - x_2, y_1 - y_2, z_1 - z_2], \\ \vec{R} &= [X, Y, Z] = \frac{1}{M} [m_1 x_1 + m_2 x_2, m_1 y_1 + m_2 y_2, m_1 z_1 + m_2 z_2]\end{aligned}$$

i dokonajmy zamiany zmiennych w operatorach różniczkowych.

$$\begin{aligned}\frac{\partial}{\partial x_1} &= \frac{\partial x}{\partial x_1} \frac{\partial}{\partial x} + \frac{\partial y}{\partial x_1} \frac{\partial}{\partial y} + \frac{\partial z}{\partial x_1} \frac{\partial}{\partial z} + \frac{\partial X}{\partial x_1} \frac{\partial}{\partial X} + \frac{\partial Y}{\partial x_1} \frac{\partial}{\partial Y} + \frac{\partial Z}{\partial x_1} \frac{\partial}{\partial Z} \\ &= \frac{\partial}{\partial x} + \frac{m_1}{M} \frac{\partial}{\partial X},\end{aligned}$$

Zamiana zmiennych

Oznaczmy

$$\begin{aligned}\vec{r} &= [x, y, z] = [x_1 - x_2, y_1 - y_2, z_1 - z_2], \\ \vec{R} &= [X, Y, Z] = \frac{1}{M} [m_1 x_1 + m_2 x_2, m_1 y_1 + m_2 y_2, m_1 z_1 + m_2 z_2]\end{aligned}$$

i dokonajmy zamiany zmiennych w operatorach różniczkowych.

$$\begin{aligned}\frac{\partial}{\partial x_1} &= \frac{\partial x}{\partial x_1} \frac{\partial}{\partial x} + \frac{\partial y}{\partial x_1} \frac{\partial}{\partial y} + \frac{\partial z}{\partial x_1} \frac{\partial}{\partial z} + \frac{\partial X}{\partial x_1} \frac{\partial}{\partial X} + \frac{\partial Y}{\partial x_1} \frac{\partial}{\partial Y} + \frac{\partial Z}{\partial x_1} \frac{\partial}{\partial Z} \\ &= \frac{\partial}{\partial x} + \frac{m_1}{M} \frac{\partial}{\partial X},\end{aligned}$$

$$\frac{\partial}{\partial x_2}$$

Zamiana zmiennych

Oznaczmy

$$\begin{aligned}\vec{r} &= [x, y, z] = [x_1 - x_2, y_1 - y_2, z_1 - z_2], \\ \vec{R} &= [X, Y, Z] = \frac{1}{M} [m_1 x_1 + m_2 x_2, m_1 y_1 + m_2 y_2, m_1 z_1 + m_2 z_2]\end{aligned}$$

i dokonajmy zamiany zmiennych w operatorach różniczkowych.

$$\begin{aligned}\frac{\partial}{\partial x_1} &= \frac{\partial x}{\partial x_1} \frac{\partial}{\partial x} + \frac{\partial y}{\partial x_1} \frac{\partial}{\partial y} + \frac{\partial z}{\partial x_1} \frac{\partial}{\partial z} + \frac{\partial X}{\partial x_1} \frac{\partial}{\partial X} + \frac{\partial Y}{\partial x_1} \frac{\partial}{\partial Y} + \frac{\partial Z}{\partial x_1} \frac{\partial}{\partial Z} \\ &= \frac{\partial}{\partial x} + \frac{m_1}{M} \frac{\partial}{\partial X}, \\ \frac{\partial}{\partial x_2} &= \end{aligned}$$

Oznaczmy

$$\vec{r} = [x, y, z] = [x_1 - x_2, y_1 - y_2, z_1 - z_2],$$
$$\vec{R} = [X, Y, Z] = \frac{1}{M} [m_1 x_1 + m_2 x_2, m_1 y_1 + m_2 y_2, m_1 z_1 + m_2 z_2]$$

i dokonajmy zamiany zmiennych w operatorach różniczkowych.

$$\begin{aligned} \frac{\partial}{\partial x_1} &= \frac{\partial x}{\partial x_1} \frac{\partial}{\partial x} + \frac{\partial y}{\partial x_1} \frac{\partial}{\partial y} + \frac{\partial z}{\partial x_1} \frac{\partial}{\partial z} + \frac{\partial X}{\partial x_1} \frac{\partial}{\partial X} + \frac{\partial Y}{\partial x_1} \frac{\partial}{\partial Y} + \frac{\partial Z}{\partial x_1} \frac{\partial}{\partial Z} \\ &= \frac{\partial}{\partial x} + \frac{m_1}{M} \frac{\partial}{\partial X}, \end{aligned}$$

$$\frac{\partial}{\partial x_2} = \frac{\partial x}{\partial x_2} \frac{\partial}{\partial x} + \frac{\partial y}{\partial x_2} \frac{\partial}{\partial y} + \frac{\partial z}{\partial x_2} \frac{\partial}{\partial z} + \frac{\partial X}{\partial x_2} \frac{\partial}{\partial X} + \frac{\partial Y}{\partial x_2} \frac{\partial}{\partial Y} + \frac{\partial Z}{\partial x_2} \frac{\partial}{\partial Z}$$

Oznaczmy

$$\vec{r} = [x, y, z] = [x_1 - x_2, y_1 - y_2, z_1 - z_2],$$
$$\vec{R} = [X, Y, Z] = \frac{1}{M} [m_1 x_1 + m_2 x_2, m_1 y_1 + m_2 y_2, m_1 z_1 + m_2 z_2]$$

i dokonajmy zamiany zmiennych w operatorach różniczkowych.

$$\begin{aligned} \frac{\partial}{\partial x_1} &= \frac{\partial x}{\partial x_1} \frac{\partial}{\partial x} + \frac{\partial y}{\partial x_1} \frac{\partial}{\partial y} + \frac{\partial z}{\partial x_1} \frac{\partial}{\partial z} + \frac{\partial X}{\partial x_1} \frac{\partial}{\partial X} + \frac{\partial Y}{\partial x_1} \frac{\partial}{\partial Y} + \frac{\partial Z}{\partial x_1} \frac{\partial}{\partial Z} \\ &= \frac{\partial}{\partial x} + \frac{m_1}{M} \frac{\partial}{\partial X}, \\ \frac{\partial}{\partial x_2} &= \frac{\partial x}{\partial x_2} \frac{\partial}{\partial x} + \frac{\partial y}{\partial x_2} \frac{\partial}{\partial y} + \frac{\partial z}{\partial x_2} \frac{\partial}{\partial z} + \frac{\partial X}{\partial x_2} \frac{\partial}{\partial X} + \frac{\partial Y}{\partial x_2} \frac{\partial}{\partial Y} + \frac{\partial Z}{\partial x_2} \frac{\partial}{\partial Z} \\ &= \end{aligned}$$

Oznaczmy

$$\vec{r} = [x, y, z] = [x_1 - x_2, y_1 - y_2, z_1 - z_2],$$
$$\vec{R} = [X, Y, Z] = \frac{1}{M} [m_1 x_1 + m_2 x_2, m_1 y_1 + m_2 y_2, m_1 z_1 + m_2 z_2]$$

i dokonajmy zamiany zmiennych w operatorach różniczkowych.

$$\begin{aligned} \frac{\partial}{\partial x_1} &= \frac{\partial x}{\partial x_1} \frac{\partial}{\partial x} + \frac{\partial y}{\partial x_1} \frac{\partial}{\partial y} + \frac{\partial z}{\partial x_1} \frac{\partial}{\partial z} + \frac{\partial X}{\partial x_1} \frac{\partial}{\partial X} + \frac{\partial Y}{\partial x_1} \frac{\partial}{\partial Y} + \frac{\partial Z}{\partial x_1} \frac{\partial}{\partial Z} \\ &= \frac{\partial}{\partial x} + \frac{m_1}{M} \frac{\partial}{\partial X}, \\ \frac{\partial}{\partial x_2} &= \frac{\partial x}{\partial x_2} \frac{\partial}{\partial x} + \frac{\partial y}{\partial x_2} \frac{\partial}{\partial y} + \frac{\partial z}{\partial x_2} \frac{\partial}{\partial z} + \frac{\partial X}{\partial x_2} \frac{\partial}{\partial X} + \frac{\partial Y}{\partial x_2} \frac{\partial}{\partial Y} + \frac{\partial Z}{\partial x_2} \frac{\partial}{\partial Z} \\ &= -\frac{\partial}{\partial x} + \frac{m_2}{M} \frac{\partial}{\partial X}. \end{aligned}$$

Oznaczmy

$$\vec{r} = [x, y, z] = [x_1 - x_2, y_1 - y_2, z_1 - z_2],$$
$$\vec{R} = [X, Y, Z] = \frac{1}{M} [m_1 x_1 + m_2 x_2, m_1 y_1 + m_2 y_2, m_1 z_1 + m_2 z_2]$$

i dokonajmy zamiany zmiennych w operatorach różniczkowych.

$$\begin{aligned} \frac{\partial}{\partial x_1} &= \frac{\partial x}{\partial x_1} \frac{\partial}{\partial x} + \frac{\partial y}{\partial x_1} \frac{\partial}{\partial y} + \frac{\partial z}{\partial x_1} \frac{\partial}{\partial z} + \frac{\partial X}{\partial x_1} \frac{\partial}{\partial X} + \frac{\partial Y}{\partial x_1} \frac{\partial}{\partial Y} + \frac{\partial Z}{\partial x_1} \frac{\partial}{\partial Z} \\ &= \frac{\partial}{\partial x} + \frac{m_1}{M} \frac{\partial}{\partial X}, \\ \frac{\partial}{\partial x_2} &= \frac{\partial x}{\partial x_2} \frac{\partial}{\partial x} + \frac{\partial y}{\partial x_2} \frac{\partial}{\partial y} + \frac{\partial z}{\partial x_2} \frac{\partial}{\partial z} + \frac{\partial X}{\partial x_2} \frac{\partial}{\partial X} + \frac{\partial Y}{\partial x_2} \frac{\partial}{\partial Y} + \frac{\partial Z}{\partial x_2} \frac{\partial}{\partial Z} \\ &= -\frac{\partial}{\partial x} + \frac{m_2}{M} \frac{\partial}{\partial X}. \end{aligned}$$

Obliczmy teraz

$$\frac{\partial^2}{\partial x_1^2} =$$

Obliczmy teraz

$$\frac{\partial^2}{\partial x_1^2} = \left(\frac{\partial}{\partial x} + \frac{m_1}{M} \frac{\partial}{\partial X} \right) \left(\frac{\partial}{\partial x} + \frac{m_1}{M} \frac{\partial}{\partial X} \right)$$

Obliczmy teraz

$$\frac{\partial^2}{\partial x_1^2} = \left(\frac{\partial}{\partial x} + \frac{m_1}{M} \frac{\partial}{\partial X} \right) \left(\frac{\partial}{\partial x} + \frac{m_1}{M} \frac{\partial}{\partial X} \right)$$
$$=$$

Obliczmy teraz

$$\begin{aligned}\frac{\partial^2}{\partial x_1^2} &= \left(\frac{\partial}{\partial x} + \frac{m_1}{M} \frac{\partial}{\partial X} \right) \left(\frac{\partial}{\partial x} + \frac{m_1}{M} \frac{\partial}{\partial X} \right) \\ &= \frac{\partial^2}{\partial x^2} + \frac{m_1^2}{M^2} \frac{\partial^2}{\partial X^2} + \frac{m_1}{M} \left(\frac{\partial}{\partial x} \frac{\partial}{\partial X} + \frac{\partial}{\partial X} \frac{\partial}{\partial x} \right),\end{aligned}$$

Obliczmy teraz

$$\begin{aligned}\frac{\partial^2}{\partial x_1^2} &= \left(\frac{\partial}{\partial x} + \frac{m_1}{M} \frac{\partial}{\partial X} \right) \left(\frac{\partial}{\partial x} + \frac{m_1}{M} \frac{\partial}{\partial X} \right) \\ &= \frac{\partial^2}{\partial x^2} + \frac{m_1^2}{M^2} \frac{\partial^2}{\partial X^2} + \frac{m_1}{M} \left(\frac{\partial}{\partial x} \frac{\partial}{\partial X} + \frac{\partial}{\partial X} \frac{\partial}{\partial x} \right), \\ \frac{\partial^2}{\partial x_2^2}\end{aligned}$$

Obliczmy teraz

$$\begin{aligned}\frac{\partial^2}{\partial x_1^2} &= \left(\frac{\partial}{\partial x} + \frac{m_1}{M} \frac{\partial}{\partial X} \right) \left(\frac{\partial}{\partial x} + \frac{m_1}{M} \frac{\partial}{\partial X} \right) \\ &= \frac{\partial^2}{\partial x^2} + \frac{m_1^2}{M^2} \frac{\partial^2}{\partial X^2} + \frac{m_1}{M} \left(\frac{\partial}{\partial x} \frac{\partial}{\partial X} + \frac{\partial}{\partial X} \frac{\partial}{\partial x} \right), \\ \frac{\partial^2}{\partial x_2^2} &= \end{aligned}$$

Obliczmy teraz

$$\begin{aligned}\frac{\partial^2}{\partial x_1^2} &= \left(\frac{\partial}{\partial x} + \frac{m_1}{M} \frac{\partial}{\partial X} \right) \left(\frac{\partial}{\partial x} + \frac{m_1}{M} \frac{\partial}{\partial X} \right) \\ &= \frac{\partial^2}{\partial x^2} + \frac{m_1^2}{M^2} \frac{\partial^2}{\partial X^2} + \frac{m_1}{M} \left(\frac{\partial}{\partial x} \frac{\partial}{\partial X} + \frac{\partial}{\partial X} \frac{\partial}{\partial x} \right), \\ \frac{\partial^2}{\partial x_2^2} &= \left(-\frac{\partial}{\partial x} + \frac{m_2}{M} \frac{\partial}{\partial X} \right) \left(-\frac{\partial}{\partial x} + \frac{m_2}{M} \frac{\partial}{\partial X} \right)\end{aligned}$$

Obliczmy teraz

$$\begin{aligned}\frac{\partial^2}{\partial x_1^2} &= \left(\frac{\partial}{\partial x} + \frac{m_1}{M} \frac{\partial}{\partial X} \right) \left(\frac{\partial}{\partial x} + \frac{m_1}{M} \frac{\partial}{\partial X} \right) \\ &= \frac{\partial^2}{\partial x^2} + \frac{m_1^2}{M^2} \frac{\partial^2}{\partial X^2} + \frac{m_1}{M} \left(\frac{\partial}{\partial x} \frac{\partial}{\partial X} + \frac{\partial}{\partial X} \frac{\partial}{\partial x} \right), \\ \frac{\partial^2}{\partial x_2^2} &= \left(-\frac{\partial}{\partial x} + \frac{m_2}{M} \frac{\partial}{\partial X} \right) \left(-\frac{\partial}{\partial x} + \frac{m_2}{M} \frac{\partial}{\partial X} \right) \\ &= \end{aligned}$$

Obliczmy teraz

$$\begin{aligned}\frac{\partial^2}{\partial x_1^2} &= \left(\frac{\partial}{\partial x} + \frac{m_1}{M} \frac{\partial}{\partial X} \right) \left(\frac{\partial}{\partial x} + \frac{m_1}{M} \frac{\partial}{\partial X} \right) \\ &= \frac{\partial^2}{\partial x^2} + \frac{m_1^2}{M^2} \frac{\partial^2}{\partial X^2} + \frac{m_1}{M} \left(\frac{\partial}{\partial x} \frac{\partial}{\partial X} + \frac{\partial}{\partial X} \frac{\partial}{\partial x} \right), \\ \frac{\partial^2}{\partial x_2^2} &= \left(-\frac{\partial}{\partial x} + \frac{m_2}{M} \frac{\partial}{\partial X} \right) \left(-\frac{\partial}{\partial x} + \frac{m_2}{M} \frac{\partial}{\partial X} \right) \\ &= \frac{\partial^2}{\partial x^2} + \frac{m_2^2}{M^2} \frac{\partial^2}{\partial X^2} - \frac{m_2}{M} \left(\frac{\partial}{\partial x} \frac{\partial}{\partial X} + \frac{\partial}{\partial X} \frac{\partial}{\partial x} \right).\end{aligned}$$

Obliczmy teraz

$$\begin{aligned}\frac{\partial^2}{\partial x_1^2} &= \left(\frac{\partial}{\partial x} + \frac{m_1}{M} \frac{\partial}{\partial X} \right) \left(\frac{\partial}{\partial x} + \frac{m_1}{M} \frac{\partial}{\partial X} \right) \\ &= \frac{\partial^2}{\partial x^2} + \frac{m_1^2}{M^2} \frac{\partial^2}{\partial X^2} + \frac{m_1}{M} \left(\frac{\partial}{\partial x} \frac{\partial}{\partial X} + \frac{\partial}{\partial X} \frac{\partial}{\partial x} \right), \\ \frac{\partial^2}{\partial x_2^2} &= \left(-\frac{\partial}{\partial x} + \frac{m_2}{M} \frac{\partial}{\partial X} \right) \left(-\frac{\partial}{\partial x} + \frac{m_2}{M} \frac{\partial}{\partial X} \right) \\ &= \frac{\partial^2}{\partial x^2} + \frac{m_2^2}{M^2} \frac{\partial^2}{\partial X^2} - \frac{m_2}{M} \left(\frac{\partial}{\partial x} \frac{\partial}{\partial X} + \frac{\partial}{\partial X} \frac{\partial}{\partial x} \right).\end{aligned}$$

Utwórzmy kombinację

$$-\frac{\hbar^2}{2m_1} \frac{\partial^2}{\partial x_1^2} - \frac{\hbar^2}{2m_2} \frac{\partial^2}{\partial x_2^2}$$

Utwórzmy kombinację

$$-\frac{\hbar^2}{2m_1} \frac{\partial^2}{\partial x_1^2} - \frac{\hbar^2}{2m_2} \frac{\partial^2}{\partial x_2^2}$$

=

Utwórzmy kombinację

$$\begin{aligned} & -\frac{\hbar^2}{2m_1} \frac{\partial^2}{\partial x_1^2} - \frac{\hbar^2}{2m_2} \frac{\partial^2}{\partial x_2^2} \\ = & -\frac{\hbar^2}{2m_1} \left[\frac{\partial^2}{\partial x^2} + \frac{m_1^2}{M^2} \frac{\partial^2}{\partial X^2} + \frac{m_1}{M} \left(\frac{\partial}{\partial x} \frac{\partial}{\partial X} + \frac{\partial}{\partial X} \frac{\partial}{\partial x} \right) \right] \end{aligned}$$

Utwórzmy kombinację

$$\begin{aligned} & -\frac{\hbar^2}{2m_1} \frac{\partial^2}{\partial x_1^2} - \frac{\hbar^2}{2m_2} \frac{\partial^2}{\partial x_2^2} \\ = & -\frac{\hbar^2}{2m_1} \left[\frac{\partial^2}{\partial x^2} + \frac{m_1^2}{M^2} \frac{\partial^2}{\partial X^2} + \frac{m_1}{M} \left(\frac{\partial}{\partial x} \frac{\partial}{\partial X} + \frac{\partial}{\partial X} \frac{\partial}{\partial x} \right) \right] \\ & -\frac{\hbar^2}{2m_2} \left[\frac{\partial^2}{\partial x^2} + \frac{m_2^2}{M^2} \frac{\partial^2}{\partial X^2} - \frac{m_2}{M} \left(\frac{\partial}{\partial x} \frac{\partial}{\partial X} + \frac{\partial}{\partial X} \frac{\partial}{\partial x} \right) \right] \end{aligned}$$

Utwórzmy kombinację

$$\begin{aligned} & -\frac{\hbar^2}{2m_1} \frac{\partial^2}{\partial x_1^2} - \frac{\hbar^2}{2m_2} \frac{\partial^2}{\partial x_2^2} \\ = & -\frac{\hbar^2}{2m_1} \left[\frac{\partial^2}{\partial x^2} + \frac{m_1^2}{M^2} \frac{\partial^2}{\partial X^2} + \frac{m_1}{M} \left(\frac{\partial}{\partial x} \frac{\partial}{\partial X} + \frac{\partial}{\partial X} \frac{\partial}{\partial x} \right) \right] \\ & -\frac{\hbar^2}{2m_2} \left[\frac{\partial^2}{\partial x^2} + \frac{m_2^2}{M^2} \frac{\partial^2}{\partial X^2} - \frac{m_2}{M} \left(\frac{\partial}{\partial x} \frac{\partial}{\partial X} + \frac{\partial}{\partial X} \frac{\partial}{\partial x} \right) \right] \\ = & \end{aligned}$$

Utwórzmy kombinację

$$\begin{aligned} & -\frac{\hbar^2}{2m_1} \frac{\partial^2}{\partial x_1^2} - \frac{\hbar^2}{2m_2} \frac{\partial^2}{\partial x_2^2} \\ = & -\frac{\hbar^2}{2m_1} \left[\frac{\partial^2}{\partial x^2} + \frac{m_1^2}{M^2} \frac{\partial^2}{\partial X^2} + \frac{m_1}{M} \left(\frac{\partial}{\partial x} \frac{\partial}{\partial X} + \frac{\partial}{\partial X} \frac{\partial}{\partial x} \right) \right] \\ & -\frac{\hbar^2}{2m_2} \left[\frac{\partial^2}{\partial x^2} + \frac{m_2^2}{M^2} \frac{\partial^2}{\partial X^2} - \frac{m_2}{M} \left(\frac{\partial}{\partial x} \frac{\partial}{\partial X} + \frac{\partial}{\partial X} \frac{\partial}{\partial x} \right) \right] \\ = & -\frac{\hbar^2}{2} \left(\frac{1}{m_1} + \frac{1}{m_2} \right) \frac{\partial^2}{\partial x^2} - \frac{\hbar^2}{2M^2} (m_1 + m_2) \frac{\partial^2}{\partial X^2} \end{aligned}$$

Utwórzmy kombinację

$$\begin{aligned} & -\frac{\hbar^2}{2m_1} \frac{\partial^2}{\partial x_1^2} - \frac{\hbar^2}{2m_2} \frac{\partial^2}{\partial x_2^2} \\ = & -\frac{\hbar^2}{2m_1} \left[\frac{\partial^2}{\partial x^2} + \frac{m_1^2}{M^2} \frac{\partial^2}{\partial X^2} + \frac{m_1}{M} \left(\frac{\partial}{\partial x} \frac{\partial}{\partial X} + \frac{\partial}{\partial X} \frac{\partial}{\partial x} \right) \right] \\ & -\frac{\hbar^2}{2m_2} \left[\frac{\partial^2}{\partial x^2} + \frac{m_2^2}{M^2} \frac{\partial^2}{\partial X^2} - \frac{m_2}{M} \left(\frac{\partial}{\partial x} \frac{\partial}{\partial X} + \frac{\partial}{\partial X} \frac{\partial}{\partial x} \right) \right] \\ = & -\frac{\hbar^2}{2} \left(\frac{1}{m_1} + \frac{1}{m_2} \right) \frac{\partial^2}{\partial x^2} - \frac{\hbar^2}{2M^2} (m_1 + m_2) \frac{\partial^2}{\partial X^2} \\ = & \end{aligned}$$

Utwórzmy kombinację

$$\begin{aligned} & -\frac{\hbar^2}{2m_1} \frac{\partial^2}{\partial x_1^2} - \frac{\hbar^2}{2m_2} \frac{\partial^2}{\partial x_2^2} \\ = & -\frac{\hbar^2}{2m_1} \left[\frac{\partial^2}{\partial x^2} + \frac{m_1^2}{M^2} \frac{\partial^2}{\partial X^2} + \frac{m_1}{M} \left(\frac{\partial}{\partial x} \frac{\partial}{\partial X} + \frac{\partial}{\partial X} \frac{\partial}{\partial x} \right) \right] \\ & -\frac{\hbar^2}{2m_2} \left[\frac{\partial^2}{\partial x^2} + \frac{m_2^2}{M^2} \frac{\partial^2}{\partial X^2} - \frac{m_2}{M} \left(\frac{\partial}{\partial x} \frac{\partial}{\partial X} + \frac{\partial}{\partial X} \frac{\partial}{\partial x} \right) \right] \\ = & -\frac{\hbar^2}{2} \left(\frac{1}{m_1} + \frac{1}{m_2} \right) \frac{\partial^2}{\partial x^2} - \frac{\hbar^2}{2M^2} (m_1 + m_2) \frac{\partial^2}{\partial X^2} \\ = & -\frac{\hbar^2}{2m} \frac{\partial^2}{\partial x^2} - \frac{\hbar^2}{2M} \frac{\partial^2}{\partial X^2}, \end{aligned}$$

Utwórzmy kombinację

$$\begin{aligned} & -\frac{\hbar^2}{2m_1} \frac{\partial^2}{\partial x_1^2} - \frac{\hbar^2}{2m_2} \frac{\partial^2}{\partial x_2^2} \\ = & -\frac{\hbar^2}{2m_1} \left[\frac{\partial^2}{\partial x^2} + \frac{m_1^2}{M^2} \frac{\partial^2}{\partial X^2} + \frac{m_1}{M} \left(\frac{\partial}{\partial x} \frac{\partial}{\partial X} + \frac{\partial}{\partial X} \frac{\partial}{\partial x} \right) \right] \\ & -\frac{\hbar^2}{2m_2} \left[\frac{\partial^2}{\partial x^2} + \frac{m_2^2}{M^2} \frac{\partial^2}{\partial X^2} - \frac{m_2}{M} \left(\frac{\partial}{\partial x} \frac{\partial}{\partial X} + \frac{\partial}{\partial X} \frac{\partial}{\partial x} \right) \right] \\ = & -\frac{\hbar^2}{2} \left(\frac{1}{m_1} + \frac{1}{m_2} \right) \frac{\partial^2}{\partial x^2} - \frac{\hbar^2}{2M^2} (m_1 + m_2) \frac{\partial^2}{\partial X^2} \\ = & -\frac{\hbar^2}{2m} \frac{\partial^2}{\partial x^2} - \frac{\hbar^2}{2M} \frac{\partial^2}{\partial X^2}, \end{aligned}$$

gdzie $\frac{1}{m} = \frac{1}{m_1} + \frac{1}{m_2}$ jest odwrotnością masy zredukowanej.

Utwórzmy kombinację

$$\begin{aligned} & -\frac{\hbar^2}{2m_1} \frac{\partial^2}{\partial x_1^2} - \frac{\hbar^2}{2m_2} \frac{\partial^2}{\partial x_2^2} \\ = & -\frac{\hbar^2}{2m_1} \left[\frac{\partial^2}{\partial x^2} + \frac{m_1^2}{M^2} \frac{\partial^2}{\partial X^2} + \frac{m_1}{M} \left(\frac{\partial}{\partial x} \frac{\partial}{\partial X} + \frac{\partial}{\partial X} \frac{\partial}{\partial x} \right) \right] \\ & -\frac{\hbar^2}{2m_2} \left[\frac{\partial^2}{\partial x^2} + \frac{m_2^2}{M^2} \frac{\partial^2}{\partial X^2} - \frac{m_2}{M} \left(\frac{\partial}{\partial x} \frac{\partial}{\partial X} + \frac{\partial}{\partial X} \frac{\partial}{\partial x} \right) \right] \\ = & -\frac{\hbar^2}{2} \left(\frac{1}{m_1} + \frac{1}{m_2} \right) \frac{\partial^2}{\partial x^2} - \frac{\hbar^2}{2M^2} (m_1 + m_2) \frac{\partial^2}{\partial X^2} \\ = & -\frac{\hbar^2}{2m} \frac{\partial^2}{\partial x^2} - \frac{\hbar^2}{2M} \frac{\partial^2}{\partial X^2}, \end{aligned}$$

gdzie $\frac{1}{m} = \frac{1}{m_1} + \frac{1}{m_2}$ jest odwrotnością masy zredukowanej.

Zamiana zmiennych

W analogiczny sposób otrzymamy wzory

$$-\frac{\hbar^2}{2m_1} \frac{\partial^2}{\partial y_1^2} - \frac{\hbar^2}{2m_2} \frac{\partial^2}{\partial y_2^2}$$

Zamiana zmiennych

W analogiczny sposób otrzymamy wzory

$$-\frac{\hbar^2}{2m_1} \frac{\partial^2}{\partial y_1^2} - \frac{\hbar^2}{2m_2} \frac{\partial^2}{\partial y_2^2} =$$

Zamiana zmiennych

W analogiczny sposób otrzymamy wzory

$$-\frac{\hbar^2}{2m_1} \frac{\partial^2}{\partial y_1^2} - \frac{\hbar^2}{2m_2} \frac{\partial^2}{\partial y_2^2} = -\frac{\hbar^2}{2m} \frac{\partial^2}{\partial y^2} - \frac{\hbar^2}{2M} \frac{\partial^2}{\partial Y^2},$$

Zamiana zmiennych

W analogiczny sposób otrzymamy wzory

$$\begin{aligned} -\frac{\hbar^2}{2m_1} \frac{\partial^2}{\partial y_1^2} - \frac{\hbar^2}{2m_2} \frac{\partial^2}{\partial y_2^2} &= -\frac{\hbar^2}{2m} \frac{\partial^2}{\partial y^2} - \frac{\hbar^2}{2M} \frac{\partial^2}{\partial Y^2}, \\ -\frac{\hbar^2}{2m_1} \frac{\partial^2}{\partial z_1^2} - \frac{\hbar^2}{2m_2} \frac{\partial^2}{\partial z_2^2} & \end{aligned}$$

Zamiana zmiennych

W analogiczny sposób otrzymamy wzory

$$\begin{aligned} -\frac{\hbar^2}{2m_1} \frac{\partial^2}{\partial y_1^2} - \frac{\hbar^2}{2m_2} \frac{\partial^2}{\partial y_2^2} &= -\frac{\hbar^2}{2m} \frac{\partial^2}{\partial y^2} - \frac{\hbar^2}{2M} \frac{\partial^2}{\partial Y^2}, \\ -\frac{\hbar^2}{2m_1} \frac{\partial^2}{\partial z_1^2} - \frac{\hbar^2}{2m_2} \frac{\partial^2}{\partial z_2^2} &= \end{aligned}$$

Zamiana zmiennych

W analogiczny sposób otrzymamy wzory

$$\begin{aligned} -\frac{\hbar^2}{2m_1} \frac{\partial^2}{\partial y_1^2} - \frac{\hbar^2}{2m_2} \frac{\partial^2}{\partial y_2^2} &= -\frac{\hbar^2}{2m} \frac{\partial^2}{\partial y^2} - \frac{\hbar^2}{2M} \frac{\partial^2}{\partial Y^2}, \\ -\frac{\hbar^2}{2m_1} \frac{\partial^2}{\partial z_1^2} - \frac{\hbar^2}{2m_2} \frac{\partial^2}{\partial z_2^2} &= -\frac{\hbar^2}{2m} \frac{\partial^2}{\partial z^2} - \frac{\hbar^2}{2M} \frac{\partial^2}{\partial Z^2}, \end{aligned}$$

Zamiana zmiennych

W analogiczny sposób otrzymamy wzory

$$\begin{aligned} -\frac{\hbar^2}{2m_1} \frac{\partial^2}{\partial y_1^2} - \frac{\hbar^2}{2m_2} \frac{\partial^2}{\partial y_2^2} &= -\frac{\hbar^2}{2m} \frac{\partial^2}{\partial y^2} - \frac{\hbar^2}{2M} \frac{\partial^2}{\partial Y^2}, \\ -\frac{\hbar^2}{2m_1} \frac{\partial^2}{\partial z_1^2} - \frac{\hbar^2}{2m_2} \frac{\partial^2}{\partial z_2^2} &= -\frac{\hbar^2}{2m} \frac{\partial^2}{\partial z^2} - \frac{\hbar^2}{2M} \frac{\partial^2}{\partial Z^2}, \end{aligned}$$

a więc możemy obliczyć kombinację

Zamiana zmiennych

W analogiczny sposób otrzymamy wzory

$$\begin{aligned} -\frac{\hbar^2}{2m_1} \frac{\partial^2}{\partial y_1^2} - \frac{\hbar^2}{2m_2} \frac{\partial^2}{\partial y_2^2} &= -\frac{\hbar^2}{2m} \frac{\partial^2}{\partial y^2} - \frac{\hbar^2}{2M} \frac{\partial^2}{\partial Y^2}, \\ -\frac{\hbar^2}{2m_1} \frac{\partial^2}{\partial z_1^2} - \frac{\hbar^2}{2m_2} \frac{\partial^2}{\partial z_2^2} &= -\frac{\hbar^2}{2m} \frac{\partial^2}{\partial z^2} - \frac{\hbar^2}{2M} \frac{\partial^2}{\partial Z^2}, \end{aligned}$$

a więc możemy obliczyć kombinację

$$-\frac{\hbar^2}{2m_1} \nabla_{\vec{r}_1}^2 - \frac{\hbar^2}{2m_2} \nabla_{\vec{r}_2}^2 =$$

Zamiana zmiennych

W analogiczny sposób otrzymamy wzory

$$\begin{aligned} -\frac{\hbar^2}{2m_1} \frac{\partial^2}{\partial y_1^2} - \frac{\hbar^2}{2m_2} \frac{\partial^2}{\partial y_2^2} &= -\frac{\hbar^2}{2m} \frac{\partial^2}{\partial y^2} - \frac{\hbar^2}{2M} \frac{\partial^2}{\partial Y^2}, \\ -\frac{\hbar^2}{2m_1} \frac{\partial^2}{\partial z_1^2} - \frac{\hbar^2}{2m_2} \frac{\partial^2}{\partial z_2^2} &= -\frac{\hbar^2}{2m} \frac{\partial^2}{\partial z^2} - \frac{\hbar^2}{2M} \frac{\partial^2}{\partial Z^2}, \end{aligned}$$

a więc możemy obliczyć kombinację

$$-\frac{\hbar^2}{2m_1} \nabla_{\vec{r}_1}^2 - \frac{\hbar^2}{2m_2} \nabla_{\vec{r}_2}^2 = -\frac{\hbar^2}{2m_1} \left(\frac{\partial^2}{\partial x_1^2} + \frac{\partial^2}{\partial y_1^2} + \frac{\partial^2}{\partial z_1^2} \right)$$

Zamiana zmiennych

W analogiczny sposób otrzymamy wzory

$$\begin{aligned} -\frac{\hbar^2}{2m_1} \frac{\partial^2}{\partial y_1^2} - \frac{\hbar^2}{2m_2} \frac{\partial^2}{\partial y_2^2} &= -\frac{\hbar^2}{2m} \frac{\partial^2}{\partial y^2} - \frac{\hbar^2}{2M} \frac{\partial^2}{\partial Y^2}, \\ -\frac{\hbar^2}{2m_1} \frac{\partial^2}{\partial z_1^2} - \frac{\hbar^2}{2m_2} \frac{\partial^2}{\partial z_2^2} &= -\frac{\hbar^2}{2m} \frac{\partial^2}{\partial z^2} - \frac{\hbar^2}{2M} \frac{\partial^2}{\partial Z^2}, \end{aligned}$$

a więc możemy obliczyć kombinację

$$\begin{aligned} -\frac{\hbar^2}{2m_1} \nabla_{\vec{r}_1}^2 - \frac{\hbar^2}{2m_2} \nabla_{\vec{r}_2}^2 &= -\frac{\hbar^2}{2m_1} \left(\frac{\partial^2}{\partial x_1^2} + \frac{\partial^2}{\partial y_1^2} + \frac{\partial^2}{\partial z_1^2} \right) \\ -\frac{\hbar^2}{2m_2} \left(\frac{\partial^2}{\partial x_2^2} + \frac{\partial^2}{\partial y_2^2} + \frac{\partial^2}{\partial z_2^2} \right) &= \end{aligned}$$

Zamiana zmiennych

W analogiczny sposób otrzymamy wzory

$$\begin{aligned} -\frac{\hbar^2}{2m_1} \frac{\partial^2}{\partial y_1^2} - \frac{\hbar^2}{2m_2} \frac{\partial^2}{\partial y_2^2} &= -\frac{\hbar^2}{2m} \frac{\partial^2}{\partial y^2} - \frac{\hbar^2}{2M} \frac{\partial^2}{\partial Y^2}, \\ -\frac{\hbar^2}{2m_1} \frac{\partial^2}{\partial z_1^2} - \frac{\hbar^2}{2m_2} \frac{\partial^2}{\partial z_2^2} &= -\frac{\hbar^2}{2m} \frac{\partial^2}{\partial z^2} - \frac{\hbar^2}{2M} \frac{\partial^2}{\partial Z^2}, \end{aligned}$$

a więc możemy obliczyć kombinację

$$\begin{aligned} -\frac{\hbar^2}{2m_1} \nabla_{\vec{r}_1}^2 - \frac{\hbar^2}{2m_2} \nabla_{\vec{r}_2}^2 &= -\frac{\hbar^2}{2m_1} \left(\frac{\partial^2}{\partial x_1^2} + \frac{\partial^2}{\partial y_1^2} + \frac{\partial^2}{\partial z_1^2} \right) \\ -\frac{\hbar^2}{2m_2} \left(\frac{\partial^2}{\partial x_2^2} + \frac{\partial^2}{\partial y_2^2} + \frac{\partial^2}{\partial z_2^2} \right) &= -\frac{\hbar^2}{2m} \left(\frac{\partial^2}{\partial x^2} + \frac{\partial^2}{\partial y^2} + \frac{\partial^2}{\partial z^2} \right) \end{aligned}$$

Zamiana zmiennych

W analogiczny sposób otrzymamy wzory

$$\begin{aligned} -\frac{\hbar^2}{2m_1} \frac{\partial^2}{\partial y_1^2} - \frac{\hbar^2}{2m_2} \frac{\partial^2}{\partial y_2^2} &= -\frac{\hbar^2}{2m} \frac{\partial^2}{\partial y^2} - \frac{\hbar^2}{2M} \frac{\partial^2}{\partial Y^2}, \\ -\frac{\hbar^2}{2m_1} \frac{\partial^2}{\partial z_1^2} - \frac{\hbar^2}{2m_2} \frac{\partial^2}{\partial z_2^2} &= -\frac{\hbar^2}{2m} \frac{\partial^2}{\partial z^2} - \frac{\hbar^2}{2M} \frac{\partial^2}{\partial Z^2}, \end{aligned}$$

a więc możemy obliczyć kombinację

$$\begin{aligned} -\frac{\hbar^2}{2m_1} \nabla_{\vec{r}_1}^2 - \frac{\hbar^2}{2m_2} \nabla_{\vec{r}_2}^2 &= -\frac{\hbar^2}{2m_1} \left(\frac{\partial^2}{\partial x_1^2} + \frac{\partial^2}{\partial y_1^2} + \frac{\partial^2}{\partial z_1^2} \right) \\ -\frac{\hbar^2}{2m_2} \left(\frac{\partial^2}{\partial x_2^2} + \frac{\partial^2}{\partial y_2^2} + \frac{\partial^2}{\partial z_2^2} \right) &= -\frac{\hbar^2}{2m} \left(\frac{\partial^2}{\partial x^2} + \frac{\partial^2}{\partial y^2} + \frac{\partial^2}{\partial z^2} \right) \\ -\frac{\hbar^2}{2M} \left(\frac{\partial^2}{\partial X^2} + \frac{\partial^2}{\partial Y^2} + \frac{\partial^2}{\partial Z^2} \right) &= \end{aligned}$$

Zamiana zmiennych

W analogiczny sposób otrzymamy wzory

$$\begin{aligned} -\frac{\hbar^2}{2m_1} \frac{\partial^2}{\partial y_1^2} - \frac{\hbar^2}{2m_2} \frac{\partial^2}{\partial y_2^2} &= -\frac{\hbar^2}{2m} \frac{\partial^2}{\partial y^2} - \frac{\hbar^2}{2M} \frac{\partial^2}{\partial Y^2}, \\ -\frac{\hbar^2}{2m_1} \frac{\partial^2}{\partial z_1^2} - \frac{\hbar^2}{2m_2} \frac{\partial^2}{\partial z_2^2} &= -\frac{\hbar^2}{2m} \frac{\partial^2}{\partial z^2} - \frac{\hbar^2}{2M} \frac{\partial^2}{\partial Z^2}, \end{aligned}$$

a więc możemy obliczyć kombinację

$$\begin{aligned} -\frac{\hbar^2}{2m_1} \nabla_{\vec{r}_1}^2 - \frac{\hbar^2}{2m_2} \nabla_{\vec{r}_2}^2 &= -\frac{\hbar^2}{2m_1} \left(\frac{\partial^2}{\partial x_1^2} + \frac{\partial^2}{\partial y_1^2} + \frac{\partial^2}{\partial z_1^2} \right) \\ -\frac{\hbar^2}{2m_2} \left(\frac{\partial^2}{\partial x_2^2} + \frac{\partial^2}{\partial y_2^2} + \frac{\partial^2}{\partial z_2^2} \right) &= -\frac{\hbar^2}{2m} \left(\frac{\partial^2}{\partial x^2} + \frac{\partial^2}{\partial y^2} + \frac{\partial^2}{\partial z^2} \right) \\ -\frac{\hbar^2}{2M} \left(\frac{\partial^2}{\partial X^2} + \frac{\partial^2}{\partial Y^2} + \frac{\partial^2}{\partial Z^2} \right) &= -\frac{\hbar^2}{2m} \nabla_{\vec{r}}^2 - \frac{\hbar^2}{2M} \nabla_{\vec{R}}^2. \end{aligned}$$

Zamiana zmiennych

W analogiczny sposób otrzymamy wzory

$$\begin{aligned} -\frac{\hbar^2}{2m_1} \frac{\partial^2}{\partial y_1^2} - \frac{\hbar^2}{2m_2} \frac{\partial^2}{\partial y_2^2} &= -\frac{\hbar^2}{2m} \frac{\partial^2}{\partial y^2} - \frac{\hbar^2}{2M} \frac{\partial^2}{\partial Y^2}, \\ -\frac{\hbar^2}{2m_1} \frac{\partial^2}{\partial z_1^2} - \frac{\hbar^2}{2m_2} \frac{\partial^2}{\partial z_2^2} &= -\frac{\hbar^2}{2m} \frac{\partial^2}{\partial z^2} - \frac{\hbar^2}{2M} \frac{\partial^2}{\partial Z^2}, \end{aligned}$$

a więc możemy obliczyć kombinację

$$\begin{aligned} -\frac{\hbar^2}{2m_1} \nabla_{\vec{r}_1}^2 - \frac{\hbar^2}{2m_2} \nabla_{\vec{r}_2}^2 &= -\frac{\hbar^2}{2m_1} \left(\frac{\partial^2}{\partial x_1^2} + \frac{\partial^2}{\partial y_1^2} + \frac{\partial^2}{\partial z_1^2} \right) \\ -\frac{\hbar^2}{2m_2} \left(\frac{\partial^2}{\partial x_2^2} + \frac{\partial^2}{\partial y_2^2} + \frac{\partial^2}{\partial z_2^2} \right) &= -\frac{\hbar^2}{2m} \left(\frac{\partial^2}{\partial x^2} + \frac{\partial^2}{\partial y^2} + \frac{\partial^2}{\partial z^2} \right) \\ -\frac{\hbar^2}{2M} \left(\frac{\partial^2}{\partial X^2} + \frac{\partial^2}{\partial Y^2} + \frac{\partial^2}{\partial Z^2} \right) &= -\frac{\hbar^2}{2m} \nabla_{\vec{r}}^2 - \frac{\hbar^2}{2M} \nabla_{\vec{R}}^2. \end{aligned}$$

Separacja części przestrzennej

W takim razie równanie na część przestrzenną funkcji falowej

$$\left[-\frac{\hbar^2}{2m_1} \nabla_{\vec{r}_1}^2 - \frac{\hbar^2}{2m_2} \nabla_{\vec{r}_2}^2 + V(|\vec{r}_1 - \vec{r}_2|) \right] \phi(\vec{r}_1, \vec{r}_2) = E' \phi(\vec{r}_1, \vec{r}_2)$$

przyjmuje w nowych zmiennych postać

$$\left[-\frac{\hbar^2}{2m} \nabla_{\vec{r}}^2 - \frac{\hbar^2}{2M} \nabla_{\vec{R}}^2 + V(r) \right] \tilde{\phi}(\vec{r}, \vec{R}) = E' \tilde{\phi}(\vec{r}, \vec{R}),$$

Separacja części przestrzennej

W takim razie równanie na część przestrzenną funkcji falowej

$$\left[-\frac{\hbar^2}{2m_1} \nabla_{\vec{r}_1}^2 - \frac{\hbar^2}{2m_2} \nabla_{\vec{r}_2}^2 + V(|\vec{r}_1 - \vec{r}_2|) \right] \phi(\vec{r}_1, \vec{r}_2) = E' \phi(\vec{r}_1, \vec{r}_2)$$

przyjmuje w nowych zmiennych postać

$$\left[-\frac{\hbar^2}{2m} \nabla_{\vec{r}}^2 - \frac{\hbar^2}{2M} \nabla_{\vec{R}}^2 + V(r) \right] \tilde{\phi}(\vec{r}, \vec{R}) = E' \tilde{\phi}(\vec{r}, \vec{R}),$$

gdzie wprowadziliśmy oznaczenia

Separacja części przestrzennej

W takim razie równanie na część przestrzenną funkcji falowej

$$\left[-\frac{\hbar^2}{2m_1} \nabla_{\vec{r}_1}^2 - \frac{\hbar^2}{2m_2} \nabla_{\vec{r}_2}^2 + V(|\vec{r}_1 - \vec{r}_2|) \right] \phi(\vec{r}_1, \vec{r}_2) = E' \phi(\vec{r}_1, \vec{r}_2)$$

przyjmuje w nowych zmiennych postać

$$\left[-\frac{\hbar^2}{2m} \nabla_{\vec{r}}^2 - \frac{\hbar^2}{2M} \nabla_{\vec{R}}^2 + V(r) \right] \tilde{\phi}(\vec{r}, \vec{R}) = E' \tilde{\phi}(\vec{r}, \vec{R}),$$

gdzie wprowadziliśmy oznaczenia

$$\nabla_{\vec{r}}^2 = \frac{\partial^2}{\partial x^2} + \frac{\partial^2}{\partial y^2} + \frac{\partial^2}{\partial z^2},$$

Separacja części przestrzennej

W takim razie równanie na część przestrzenną funkcji falowej

$$\left[-\frac{\hbar^2}{2m_1} \nabla_{\vec{r}_1}^2 - \frac{\hbar^2}{2m_2} \nabla_{\vec{r}_2}^2 + V(|\vec{r}_1 - \vec{r}_2|) \right] \phi(\vec{r}_1, \vec{r}_2) = E' \phi(\vec{r}_1, \vec{r}_2)$$

przyjmuje w nowych zmiennych postać

$$\left[-\frac{\hbar^2}{2m} \nabla_{\vec{r}}^2 - \frac{\hbar^2}{2M} \nabla_{\vec{R}}^2 + V(r) \right] \tilde{\phi}(\vec{r}, \vec{R}) = E' \tilde{\phi}(\vec{r}, \vec{R}),$$

gdzie wprowadziliśmy oznaczenia

$$\nabla_{\vec{r}}^2 = \frac{\partial^2}{\partial x^2} + \frac{\partial^2}{\partial y^2} + \frac{\partial^2}{\partial z^2}, \quad \nabla_{\vec{R}}^2 = \frac{\partial^2}{\partial X^2} + \frac{\partial^2}{\partial Y^2} + \frac{\partial^2}{\partial Z^2}$$

Separacja części przestrzennej

W takim razie równanie na część przestrzenną funkcji falowej

$$\left[-\frac{\hbar^2}{2m_1} \nabla_{\vec{r}_1}^2 - \frac{\hbar^2}{2m_2} \nabla_{\vec{r}_2}^2 + V(|\vec{r}_1 - \vec{r}_2|) \right] \phi(\vec{r}_1, \vec{r}_2) = E' \phi(\vec{r}_1, \vec{r}_2)$$

przyjmuje w nowych zmiennych postać

$$\left[-\frac{\hbar^2}{2m} \nabla_{\vec{r}}^2 - \frac{\hbar^2}{2M} \nabla_{\vec{R}}^2 + V(r) \right] \tilde{\phi}(\vec{r}, \vec{R}) = E' \tilde{\phi}(\vec{r}, \vec{R}),$$

gdzie wprowadziliśmy oznaczenia

$$\nabla_{\vec{r}}^2 = \frac{\partial^2}{\partial x^2} + \frac{\partial^2}{\partial y^2} + \frac{\partial^2}{\partial z^2}, \quad \nabla_{\vec{R}}^2 = \frac{\partial^2}{\partial X^2} + \frac{\partial^2}{\partial Y^2} + \frac{\partial^2}{\partial Z^2}$$

oraz

$$\tilde{\phi}(\vec{r}, \vec{R}) = \phi(\vec{r}_1(\vec{r}, \vec{R}), \vec{r}_2(\vec{r}, \vec{R})).$$

Separacja części przestrzennej

W takim razie równanie na część przestrzenną funkcji falowej

$$\left[-\frac{\hbar^2}{2m_1} \nabla_{\vec{r}_1}^2 - \frac{\hbar^2}{2m_2} \nabla_{\vec{r}_2}^2 + V(|\vec{r}_1 - \vec{r}_2|) \right] \phi(\vec{r}_1, \vec{r}_2) = E' \phi(\vec{r}_1, \vec{r}_2)$$

przyjmuje w nowych zmiennych postać

$$\left[-\frac{\hbar^2}{2m} \nabla_{\vec{r}}^2 - \frac{\hbar^2}{2M} \nabla_{\vec{R}}^2 + V(r) \right] \tilde{\phi}(\vec{r}, \vec{R}) = E' \tilde{\phi}(\vec{r}, \vec{R}),$$

gdzie wprowadziliśmy oznaczenia

$$\nabla_{\vec{r}}^2 = \frac{\partial^2}{\partial x^2} + \frac{\partial^2}{\partial y^2} + \frac{\partial^2}{\partial z^2}, \quad \nabla_{\vec{R}}^2 = \frac{\partial^2}{\partial X^2} + \frac{\partial^2}{\partial Y^2} + \frac{\partial^2}{\partial Z^2}$$

oraz

$$\tilde{\phi}(\vec{r}, \vec{R}) = \phi(\vec{r}_1(\vec{r}, \vec{R}), \vec{r}_2(\vec{r}, \vec{R})).$$

Separacja części przestrzennej

Podstawmy $\tilde{\phi}(\vec{r}, \vec{R}) = u(\vec{r})U(\vec{R})$ do równania

$$\left[-\frac{\hbar^2}{2m} \nabla_{\vec{r}}^2 - \frac{\hbar^2}{2M} \nabla_{\vec{R}}^2 + V(r) \right] \tilde{\phi}(\vec{r}, \vec{R}) = E' \tilde{\phi}(\vec{r}, \vec{R}),$$

wówczas otrzymamy równanie

Separacja części przestrzennej

Podstawmy $\tilde{\phi}(\vec{r}, \vec{R}) = u(\vec{r})U(\vec{R})$ do równania

$$\left[-\frac{\hbar^2}{2m} \nabla_{\vec{r}}^2 - \frac{\hbar^2}{2M} \nabla_{\vec{R}}^2 + V(r) \right] \tilde{\phi}(\vec{r}, \vec{R}) = E' \tilde{\phi}(\vec{r}, \vec{R}),$$

wówczas otrzymamy równanie

$$-\frac{\hbar^2}{2m} \nabla_{\vec{r}}^2 u(\vec{r})$$

Separacja części przestrzennej

Podstawmy $\tilde{\phi}(\vec{r}, \vec{R}) = u(\vec{r})U(\vec{R})$ do równania

$$\left[-\frac{\hbar^2}{2m} \nabla_{\vec{r}}^2 - \frac{\hbar^2}{2M} \nabla_{\vec{R}}^2 + V(r) \right] \tilde{\phi}(\vec{r}, \vec{R}) = E' \tilde{\phi}(\vec{r}, \vec{R}),$$

wówczas otrzymamy równanie

$$-\frac{\hbar^2}{2m} U(\vec{R}) \nabla_{\vec{r}}^2 u(\vec{r}) - \frac{\hbar^2}{2M} u(\vec{r}) \nabla_{\vec{R}}^2 U(\vec{R})$$

Separacja części przestrzennej

Podstawmy $\tilde{\phi}(\vec{r}, \vec{R}) = u(\vec{r})U(\vec{R})$ do równania

$$\left[-\frac{\hbar^2}{2m} \nabla_{\vec{r}}^2 - \frac{\hbar^2}{2M} \nabla_{\vec{R}}^2 + V(r) \right] \tilde{\phi}(\vec{r}, \vec{R}) = E' \tilde{\phi}(\vec{r}, \vec{R}),$$

wówczas otrzymamy równanie

$$-\frac{\hbar^2}{2m} U(\vec{R}) \nabla_{\vec{r}}^2 u(\vec{r}) - \frac{\hbar^2}{2M} u(\vec{r}) \nabla_{\vec{R}}^2 U(\vec{R}) + V(r) u(\vec{r}) U(\vec{R}) =$$

Separacja części przestrzennej

Podstawmy $\tilde{\phi}(\vec{r}, \vec{R}) = u(\vec{r})U(\vec{R})$ do równania

$$\left[-\frac{\hbar^2}{2m} \nabla_{\vec{r}}^2 - \frac{\hbar^2}{2M} \nabla_{\vec{R}}^2 + V(r) \right] \tilde{\phi}(\vec{r}, \vec{R}) = E' \tilde{\phi}(\vec{r}, \vec{R}),$$

wówczas otrzymamy równanie

$$-\frac{\hbar^2}{2m} U(\vec{R}) \nabla_{\vec{r}}^2 u(\vec{r}) - \frac{\hbar^2}{2M} u(\vec{r}) \nabla_{\vec{R}}^2 U(\vec{R}) + V(r) u(\vec{r}) U(\vec{R}) = E' u(\vec{r}) U(\vec{R}).$$

Separacja części przestrzennej

Podstawmy $\tilde{\phi}(\vec{r}, \vec{R}) = u(\vec{r})U(\vec{R})$ do równania

$$\left[-\frac{\hbar^2}{2m} \nabla_{\vec{r}}^2 - \frac{\hbar^2}{2M} \nabla_{\vec{R}}^2 + V(r) \right] \tilde{\phi}(\vec{r}, \vec{R}) = E' \tilde{\phi}(\vec{r}, \vec{R}),$$

wówczas otrzymamy równanie

$$-\frac{\hbar^2}{2m} U(\vec{R}) \nabla_{\vec{r}}^2 u(\vec{r}) - \frac{\hbar^2}{2M} u(\vec{r}) \nabla_{\vec{R}}^2 U(\vec{R}) + V(r) u(\vec{r}) U(\vec{R}) = E' u(\vec{r}) U(\vec{R}).$$

Dzieląc obie strony przez $u(\vec{r})U(\vec{R})$ dostaniemy

Separacja części przestrzennej

Podstawmy $\tilde{\phi}(\vec{r}, \vec{R}) = u(\vec{r})U(\vec{R})$ do równania

$$\left[-\frac{\hbar^2}{2m} \nabla_{\vec{r}}^2 - \frac{\hbar^2}{2M} \nabla_{\vec{R}}^2 + V(r) \right] \tilde{\phi}(\vec{r}, \vec{R}) = E' \tilde{\phi}(\vec{r}, \vec{R}),$$

wówczas otrzymamy równanie

$$-\frac{\hbar^2}{2m} U(\vec{R}) \nabla_{\vec{r}}^2 u(\vec{r}) - \frac{\hbar^2}{2M} u(\vec{r}) \nabla_{\vec{R}}^2 U(\vec{R}) + V(r) u(\vec{r}) U(\vec{R}) = E' u(\vec{r}) U(\vec{R}).$$

Dzieląc obie strony przez $u(\vec{r})U(\vec{R})$ dostaniemy

$$-\frac{\hbar^2}{2m} \frac{1}{u(\vec{r})} \nabla_{\vec{r}}^2 u(\vec{r})$$

Separacja części przestrzennej

Podstawmy $\tilde{\phi}(\vec{r}, \vec{R}) = u(\vec{r})U(\vec{R})$ do równania

$$\left[-\frac{\hbar^2}{2m} \nabla_{\vec{r}}^2 - \frac{\hbar^2}{2M} \nabla_{\vec{R}}^2 + V(r) \right] \tilde{\phi}(\vec{r}, \vec{R}) = E' \tilde{\phi}(\vec{r}, \vec{R}),$$

wówczas otrzymamy równanie

$$-\frac{\hbar^2}{2m} U(\vec{R}) \nabla_{\vec{r}}^2 u(\vec{r}) - \frac{\hbar^2}{2M} u(\vec{r}) \nabla_{\vec{R}}^2 U(\vec{R}) + V(r) u(\vec{r}) U(\vec{R}) = E' u(\vec{r}) U(\vec{R}).$$

Dzieląc obie strony przez $u(\vec{r})U(\vec{R})$ dostaniemy

$$-\frac{\hbar^2}{2m} \frac{1}{u(\vec{r})} \nabla_{\vec{r}}^2 u(\vec{r}) - \frac{\hbar^2}{2M} \frac{1}{U(\vec{R})} \nabla_{\vec{R}}^2 U(\vec{R})$$

Separacja części przestrzennej

Podstawmy $\tilde{\phi}(\vec{r}, \vec{R}) = u(\vec{r})U(\vec{R})$ do równania

$$\left[-\frac{\hbar^2}{2m} \nabla_{\vec{r}}^2 - \frac{\hbar^2}{2M} \nabla_{\vec{R}}^2 + V(r) \right] \tilde{\phi}(\vec{r}, \vec{R}) = E' \tilde{\phi}(\vec{r}, \vec{R}),$$

wówczas otrzymamy równanie

$$-\frac{\hbar^2}{2m} U(\vec{R}) \nabla_{\vec{r}}^2 u(\vec{r}) - \frac{\hbar^2}{2M} u(\vec{r}) \nabla_{\vec{R}}^2 U(\vec{R}) + V(r) u(\vec{r}) U(\vec{R}) = E' u(\vec{r}) U(\vec{R}).$$

Dzieląc obie strony przez $u(\vec{r})U(\vec{R})$ dostaniemy

$$-\frac{\hbar^2}{2m} \frac{1}{u(\vec{r})} \nabla_{\vec{r}}^2 u(\vec{r}) - \frac{\hbar^2}{2M} \frac{1}{U(\vec{R})} \nabla_{\vec{R}}^2 U(\vec{R}) + V(r) =$$

Separacja części przestrzennej

Podstawmy $\tilde{\phi}(\vec{r}, \vec{R}) = u(\vec{r})U(\vec{R})$ do równania

$$\left[-\frac{\hbar^2}{2m} \nabla_{\vec{r}}^2 - \frac{\hbar^2}{2M} \nabla_{\vec{R}}^2 + V(r) \right] \tilde{\phi}(\vec{r}, \vec{R}) = E' \tilde{\phi}(\vec{r}, \vec{R}),$$

wówczas otrzymamy równanie

$$-\frac{\hbar^2}{2m} U(\vec{R}) \nabla_{\vec{r}}^2 u(\vec{r}) - \frac{\hbar^2}{2M} u(\vec{r}) \nabla_{\vec{R}}^2 U(\vec{R}) + V(r) u(\vec{r}) U(\vec{R}) = E' u(\vec{r}) U(\vec{R}).$$

Dzieląc obie strony przez $u(\vec{r})U(\vec{R})$ dostaniemy

$$-\frac{\hbar^2}{2m} \frac{1}{u(\vec{r})} \nabla_{\vec{r}}^2 u(\vec{r}) - \frac{\hbar^2}{2M} \frac{1}{U(\vec{R})} \nabla_{\vec{R}}^2 U(\vec{R}) + V(r) = E'.$$

Separacja części przestrzennej

Podstawmy $\tilde{\phi}(\vec{r}, \vec{R}) = u(\vec{r})U(\vec{R})$ do równania

$$\left[-\frac{\hbar^2}{2m} \nabla_{\vec{r}}^2 - \frac{\hbar^2}{2M} \nabla_{\vec{R}}^2 + V(r) \right] \tilde{\phi}(\vec{r}, \vec{R}) = E' \tilde{\phi}(\vec{r}, \vec{R}),$$

wówczas otrzymamy równanie

$$-\frac{\hbar^2}{2m} U(\vec{R}) \nabla_{\vec{r}}^2 u(\vec{r}) - \frac{\hbar^2}{2M} u(\vec{r}) \nabla_{\vec{R}}^2 U(\vec{R}) + V(r) u(\vec{r}) U(\vec{R}) = E' u(\vec{r}) U(\vec{R}).$$

Dzieląc obie strony przez $u(\vec{r})U(\vec{R})$ dostaniemy

$$-\frac{\hbar^2}{2m} \frac{1}{u(\vec{r})} \nabla_{\vec{r}}^2 u(\vec{r}) - \frac{\hbar^2}{2M} \frac{1}{U(\vec{R})} \nabla_{\vec{R}}^2 U(\vec{R}) + V(r) = E'.$$

Rozdzielmy zmienne

$$-\frac{\hbar^2}{2m} \frac{1}{u(\vec{r})} \nabla_{\vec{r}}^2 u(\vec{r}) + V(r) = E' + \frac{\hbar^2}{2M} \frac{1}{U(\vec{R})} \nabla_{\vec{R}}^2 U(\vec{R}).$$

Lewa strona równania zależy tylko od $\vec{r}$, a prawa tylko od $\vec{R}$,

Rozdzielmy zmienne

$$-\frac{\hbar^2}{2m} \frac{1}{u(\vec{r})} \nabla_{\vec{r}}^2 u(\vec{r}) + V(r) = E' + \frac{\hbar^2}{2M} \frac{1}{U(\vec{R})} \nabla_{\vec{R}}^2 U(\vec{R}).$$

Lewa strona równania zależy tylko od $\vec{r}$, a prawa tylko od $\vec{R}$, dlatego obie strony muszą być równe stałej separacji, którą oznaczmy E .

Rozdzielmy zmienne

$$-\frac{\hbar^2}{2m} \frac{1}{u(\vec{r})} \nabla_{\vec{r}}^2 u(\vec{r}) + V(r) = E' + \frac{\hbar^2}{2M} \frac{1}{U(\vec{R})} \nabla_{\vec{R}}^2 U(\vec{R}).$$

Lewa strona równania zależy tylko od $\vec{r}$, a prawa tylko od $\vec{R}$, dlatego obie strony muszą być równe stałej separacji, którą oznaczymy E .

W ten sposób otrzymujemy dwa równania:

$$-\frac{\hbar^2}{2m} \frac{1}{u(\vec{r})} \nabla_{\vec{r}}^2 u(\vec{r}) + V(r)$$

W ten sposób otrzymujemy dwa równania:

$$-\frac{\hbar^2}{2m} \frac{1}{u(\vec{r})} \nabla_{\vec{r}}^2 u(\vec{r}) + V(r) =$$

W ten sposób otrzymujemy dwa równania:

$$-\frac{\hbar^2}{2m} \frac{1}{u(\vec{r})} \nabla_{\vec{r}}^2 u(\vec{r}) + V(r) = E,$$

W ten sposób otrzymujemy dwa równania:

$$-\frac{\hbar^2}{2m} \frac{1}{u(\vec{r})} \nabla_{\vec{r}}^2 u(\vec{r}) + V(r) = E,$$
$$E' + \frac{\hbar^2}{2M} \frac{1}{U(\vec{R})} \nabla_{\vec{R}}^2 U(\vec{R})$$

W ten sposób otrzymujemy dwa równania:

$$-\frac{\hbar^2}{2m} \frac{1}{u(\vec{r})} \nabla_{\vec{r}}^2 u(\vec{r}) + V(r) = E,$$
$$E' + \frac{\hbar^2}{2M} \frac{1}{U(\vec{R})} \nabla_{\vec{R}}^2 U(\vec{R}) =$$

W ten sposób otrzymujemy dwa równania:

$$-\frac{\hbar^2}{2m} \frac{1}{u(\vec{r})} \nabla_{\vec{r}}^2 u(\vec{r}) + V(r) = E,$$
$$E' + \frac{\hbar^2}{2M} \frac{1}{U(\vec{R})} \nabla_{\vec{R}}^2 U(\vec{R}) = E.$$

W ten sposób otrzymujemy dwa równania:

$$\begin{aligned} -\frac{\hbar^2}{2m} \frac{1}{u(\vec{r})} \nabla_{\vec{r}}^2 u(\vec{r}) + V(r) &= E, \\ E' + \frac{\hbar^2}{2M} \frac{1}{U(\vec{R})} \nabla_{\vec{R}}^2 U(\vec{R}) &= E. \end{aligned}$$

Drugie równanie możemy zapisać w formie

$$E' - E = -\frac{\hbar^2}{2M} \frac{1}{U(\vec{R})} \nabla_{\vec{R}}^2 U(\vec{R}),$$

W ten sposób otrzymujemy dwa równania:

$$\begin{aligned} -\frac{\hbar^2}{2m} \frac{1}{u(\vec{r})} \nabla_{\vec{r}}^2 u(\vec{r}) + V(r) &= E, \\ E' + \frac{\hbar^2}{2M} \frac{1}{U(\vec{R})} \nabla_{\vec{R}}^2 U(\vec{R}) &= E. \end{aligned}$$

Drugie równanie możemy zapisać w formie

$$E' - E = -\frac{\hbar^2}{2M} \frac{1}{U(\vec{R})} \nabla_{\vec{R}}^2 U(\vec{R}),$$

a wprowadzając nową stałą $E_{\text{CM}} \equiv E' - E$ i mnożąc obustronnie przez $U(\vec{R})$

W ten sposób otrzymujemy dwa równania:

$$\begin{aligned} -\frac{\hbar^2}{2m} \frac{1}{u(\vec{r})} \nabla_{\vec{r}}^2 u(\vec{r}) + V(r) &= E, \\ E' + \frac{\hbar^2}{2M} \frac{1}{U(\vec{R})} \nabla_{\vec{R}}^2 U(\vec{R}) &= E. \end{aligned}$$

Drugie równanie możemy zapisać w formie

$$E' - E = -\frac{\hbar^2}{2M} \frac{1}{U(\vec{R})} \nabla_{\vec{R}}^2 U(\vec{R}),$$

a wprowadzając nową stałą $E_{\text{CM}} \equiv E' - E$ i mnożąc obustronnie przez $U(\vec{R})$

możemy je zapisać w następującej postaci

$$-\frac{\hbar^2}{2M} \nabla_{\vec{R}}^2 U(\vec{R}) = E_{\text{CM}} U(\vec{R}).$$

Równanie to opisuje swobodny ruch środka masy układu jądro-elektron.

możemy je zapisać w następującej postaci

$$-\frac{\hbar^2}{2M} \nabla_{\vec{R}}^2 U(\vec{R}) = E_{\text{CM}} U(\vec{R}).$$

Równanie to opisuje swobodny ruch środka masy układu jądro-elektron.

Pierwsze równanie po przemnożeniu przez $u(\vec{r})$ przyjmuje postać

$$-\frac{\hbar^2}{2m} \nabla_{\vec{r}}^2 u(\vec{r}) + V(r) u(\vec{r}) = E u(\vec{r}).$$

możemy je zapisać w następującej postaci

$$-\frac{\hbar^2}{2M} \nabla_{\vec{R}}^2 U(\vec{R}) = E_{\text{CM}} U(\vec{R}).$$

Równanie to opisuje swobodny ruch środka masy układu jądro-elektron.

Pierwsze równanie po przemnożeniu przez $u(\vec{r})$ przyjmuje postać

$$-\frac{\hbar^2}{2m} \nabla_{\vec{r}}^2 u(\vec{r}) + V(r) u(\vec{r}) = E u(\vec{r}).$$

Opisuje ono ruch elektronu,

możemy je zapisać w następującej postaci

$$-\frac{\hbar^2}{2M} \nabla_{\vec{R}}^2 U(\vec{R}) = E_{\text{CM}} U(\vec{R}).$$

Równanie to opisuje swobodny ruch środka masy układu jądro-elektron.

Pierwsze równanie po przemnożeniu przez $u(\vec{r})$ przyjmuje postać

$$-\frac{\hbar^2}{2m} \nabla_{\vec{r}}^2 u(\vec{r}) + V(r) u(\vec{r}) = E u(\vec{r}).$$

Opisuje ono ruch elektronu, a ściślej cząstki o masie zredukowanej $m \approx m_e$,

możemy je zapisać w następującej postaci

$$-\frac{\hbar^2}{2M} \nabla_{\vec{R}}^2 U(\vec{R}) = E_{\text{CM}} U(\vec{R}).$$

Równanie to opisuje swobodny ruch środka masy układu jądro-elektron.

Pierwsze równanie po przemnożeniu przez $u(\vec{r})$ przyjmuje postać

$$-\frac{\hbar^2}{2m} \nabla_{\vec{r}}^2 u(\vec{r}) + V(r) u(\vec{r}) = E u(\vec{r}).$$

Opisuje ono ruch elektronu, a ściślej cząstki o masie zredukowanej $m \approx m_e$, w sferycznie symetrycznym potencjale kulombowskim jądra.

możemy je zapisać w następującej postaci

$$-\frac{\hbar^2}{2M} \nabla_{\vec{R}}^2 U(\vec{R}) = E_{\text{CM}} U(\vec{R}).$$

Równanie to opisuje swobodny ruch środka masy układu jądro-elektron.

Pierwsze równanie po przemnożeniu przez $u(\vec{r})$ przyjmuje postać

$$-\frac{\hbar^2}{2m} \nabla_{\vec{r}}^2 u(\vec{r}) + V(r) u(\vec{r}) = E u(\vec{r}).$$

Opisuje ono ruch elektronu, a ściślej cząstki o masie zredukowanej $m \approx m_e$, w sferycznie symetrycznym potencjale kulombowskim jądra.

Przypomnijmy, że odwrotność masy zredukowanej układu jądro-elektron jest sumą odwrotności mas jądra i elektronu

$$\frac{1}{m} = \frac{1}{m_1} + \frac{1}{m_2}$$

Przypomnijmy, że odwrotność masy zredukowanej układu jądro-elektron jest sumą odwrotności mas jądra i elektronu

$$\frac{1}{m} = \frac{1}{m_1} + \frac{1}{m_2} = \frac{1}{m_J} + \frac{1}{m_e}$$

Przypomnijmy, że odwrotność masy zredukowanej układu jądro-elektron jest sumą odwrotności mas jądra i elektronu

$$\frac{1}{m} = \frac{1}{m_1} + \frac{1}{m_2} = \frac{1}{m_J} + \frac{1}{m_e} \approx \frac{1}{m_e}.$$

Przypomnijmy, że odwrotność masy zredukowanej układu jądro-elektron jest sumą odwrotności mas jądra i elektronu

$$\frac{1}{m} = \frac{1}{m_1} + \frac{1}{m_2} = \frac{1}{m_J} + \frac{1}{m_e} \approx \frac{1}{m_e}.$$

Skąd wynika, że $m \approx m_e$.

Przypomnijmy, że odwrotność masy zredukowanej układu jądro-elektron jest sumą odwrotności mas jądra i elektronu

$$\frac{1}{m} = \frac{1}{m_1} + \frac{1}{m_2} = \frac{1}{m_J} + \frac{1}{m_e} \approx \frac{1}{m_e}.$$

Skąd wynika, że $m \approx m_e$.

Przybliżenie to jest bardzo dobre, gdyż masa protonu - najbliższego jądra - jest 1836 razy większa od masy elektronu.

Przypomnijmy, że odwrotność masy zredukowanej układu jądro-elektron jest sumą odwrotności mas jądra i elektronu

$$\frac{1}{m} = \frac{1}{m_1} + \frac{1}{m_2} = \frac{1}{m_J} + \frac{1}{m_e} \approx \frac{1}{m_e}.$$

Skąd wynika, że $m \approx m_e$.

Przybliżenie to jest bardzo dobre, gdyż masa protonu - najbliższego jądra - jest 1836 razy większa od masy elektronu.

Równanie ruchu względnego

Od tej pory będziemy się zajmować wyłącznie równaniem Schrödingera dla ruchu względnego

$$-\frac{\hbar^2}{2m} \nabla^2 u(\vec{r}) + V(r) u(\vec{r}) = Eu(\vec{r}),$$

gdzie pominęliśmy indeks $\vec{r}$ w operatorze ∇^2 .

Równanie ruchu względnego

Od tej pory będziemy się zajmować wyłącznie równaniem Schrödingera dla ruchu względnego

$$-\frac{\hbar^2}{2m} \nabla^2 u(\vec{r}) + V(r) u(\vec{r}) = Eu(\vec{r}),$$

gdzie pominęliśmy indeks $\vec{r}$ w operatorze ∇^2 .

Równanie to **determinuje poziomy energetyczne atomu wodoru.**

Równanie ruchu względnego

Od tej pory będziemy się zajmować wyłącznie równaniem Schrödingera dla ruchu względnego

$$-\frac{\hbar^2}{2m} \nabla^2 u(\vec{r}) + V(r) u(\vec{r}) = Eu(\vec{r}),$$

gdzie pominęliśmy indeks $\vec{r}$ w operatorze ∇^2 .

Równanie to **determinuje poziomy energetyczne atomu wodoru**.

Zauważmy, że ma ono postać równania własnego

$$Hu(\vec{r}) = Eu(\vec{r}),$$

Równanie ruchu względnego

Od tej pory będziemy się zajmować wyłącznie równaniem Schrödingera dla ruchu względnego

$$-\frac{\hbar^2}{2m} \nabla^2 u(\vec{r}) + V(r) u(\vec{r}) = Eu(\vec{r}),$$

gdzie pominęliśmy indeks $\vec{r}$ w operatorze ∇^2 .

Równanie to **determinuje poziomy energetyczne atomu wodoru**.

Zauważmy, że ma ono postać równania własnego

$$Hu(\vec{r}) = Eu(\vec{r}),$$

gdzie H jest jednocząstkowym operatorem Hamiltona

Równanie ruchu względnego

Od tej pory będziemy się zajmować wyłącznie równaniem Schrödingera dla ruchu względnego

$$-\frac{\hbar^2}{2m} \nabla^2 u(\vec{r}) + V(r) u(\vec{r}) = Eu(\vec{r}),$$

gdzie pominęliśmy indeks $\vec{r}$ w operatorze ∇^2 .

Równanie to **determinuje poziomy energetyczne atomu wodoru**.

Zauważmy, że ma ono postać równania własnego

$$Hu(\vec{r}) = Eu(\vec{r}),$$

gdzie H jest jednocząstkowym operatorem Hamiltona

$$H = \frac{\vec{p}^2}{2m} + V(r)$$

Równanie ruchu względnego

Od tej pory będziemy się zajmować wyłącznie równaniem Schrödingera dla ruchu względnego

$$-\frac{\hbar^2}{2m} \nabla^2 u(\vec{r}) + V(r) u(\vec{r}) = Eu(\vec{r}),$$

gdzie pominęliśmy indeks $\vec{r}$ w operatorze ∇^2 .

Równanie to **determinuje poziomy energetyczne atomu wodoru**.

Zauważmy, że ma ono postać równania własnego

$$Hu(\vec{r}) = Eu(\vec{r}),$$

gdzie H jest jednocząstkowym operatorem Hamiltona

$$H = \frac{\vec{p}^2}{2m} + V(r) = \frac{\vec{p}^2}{2m} - \frac{Ze^2}{r}$$

Równanie ruchu względnego

Od tej pory będziemy się zajmować wyłącznie równaniem Schrödingera dla ruchu względnego

$$-\frac{\hbar^2}{2m} \nabla^2 u(\vec{r}) + V(r) u(\vec{r}) = Eu(\vec{r}),$$

gdzie pominęliśmy indeks $\vec{r}$ w operatorze ∇^2 .

Równanie to **determinuje poziomy energetyczne atomu wodoru**.

Zauważmy, że ma ono postać równania własnego

$$Hu(\vec{r}) = Eu(\vec{r}),$$

gdzie H jest jednocząstkowym operatorem Hamiltona

$$H = \frac{\vec{p}^2}{2m} + V(r) = \frac{\vec{p}^2}{2m} - \frac{Ze^2}{r} = -\frac{\hbar^2}{2m} \nabla^2 - \frac{Ze^2}{r}.$$

Równanie ruchu względnego

Od tej pory będziemy się zajmować wyłącznie równaniem Schrödingera dla ruchu względnego

$$-\frac{\hbar^2}{2m} \nabla^2 u(\vec{r}) + V(r) u(\vec{r}) = Eu(\vec{r}),$$

gdzie pominęliśmy indeks $\vec{r}$ w operatorze ∇^2 .

Równanie to **determinuje poziomy energetyczne atomu wodoru**.

Zauważmy, że ma ono postać równania własnego

$$Hu(\vec{r}) = Eu(\vec{r}),$$

gdzie H jest jednocząstkowym operatorem Hamiltona

$$H = \frac{\vec{p}^2}{2m} + V(r) = \frac{\vec{p}^2}{2m} - \frac{Ze^2}{r} = -\frac{\hbar^2}{2m} \nabla^2 - \frac{Ze^2}{r}.$$

Jak pokazaliśmy wcześniej, wykorzystując **symetrię sferyczną energii potencjalnej $V(r)$** możemy dokonać podstawienia

$$u(r, \theta, \varphi) = R(r)Y(\theta, \varphi)$$

i rozseparować równanie Schrödingera dla ruchu względnego na **część radialną**

$$\frac{1}{r^2} \frac{d}{dr} \left(r^2 \frac{dR}{dr} \right) + \left[\frac{2m}{\hbar^2} (E - V(r)) - \frac{\lambda}{r^2} \right] R = 0.$$

Jak pokazaliśmy wcześniej, wykorzystując **symetrię sferyczną energii potencjalnej $V(r)$** możemy dokonać podstawienia

$$u(r, \theta, \varphi) = R(r)Y(\theta, \varphi)$$

i rozseparować równanie Schrödingera dla ruchu względnego na **część radialną**

$$\frac{1}{r^2} \frac{d}{dr} \left(r^2 \frac{dR}{dr} \right) + \left[\frac{2m}{\hbar^2} (E - V(r)) - \frac{\lambda}{r^2} \right] R = 0.$$

i **część kątową**

$$-\frac{1}{\sin \theta} \frac{\partial}{\partial \theta} \left(\sin \theta \frac{\partial Y}{\partial \theta} \right) - \frac{1}{\sin^2 \theta} \frac{\partial^2 Y}{\partial \varphi^2} = \lambda Y.$$

Jak pokazaliśmy wcześniej, wykorzystując **symetrię sferyczną energii potencjalnej $V(r)$** możemy dokonać podstawienia

$$u(r, \theta, \varphi) = R(r)Y(\theta, \varphi)$$

i rozseparować równanie Schrödingera dla ruchu względnego na **część radialną**

$$\frac{1}{r^2} \frac{d}{dr} \left(r^2 \frac{dR}{dr} \right) + \left[\frac{2m}{\hbar^2} (E - V(r)) - \frac{\lambda}{r^2} \right] R = 0.$$

i **część kątową**

$$-\frac{1}{\sin \theta} \frac{\partial}{\partial \theta} \left(\sin \theta \frac{\partial Y}{\partial \theta} \right) - \frac{1}{\sin^2 \theta} \frac{\partial^2 Y}{\partial \varphi^2} = \lambda Y.$$

Fizycznie dopuszczalne rozwiązania części kątowej istnieją dla $\lambda = l(l + 1)$, $l = 0, 1, 2, \dots$. Są to harmoniki sferyczne

$$Y(\theta, \varphi) \equiv Y_{lm}(\theta, \varphi),$$

Fizycznie dopuszczalne rozwiązania części kątowej istnieją dla $\lambda = l(l + 1)$, $l = 0, 1, 2, \dots$. Są to harmoniki sferyczne

$$Y(\theta, \varphi) \equiv Y_{lm}(\theta, \varphi),$$

które są funkcjami własnymi operatora orbitalnego momentu pędu

$$\begin{aligned}\vec{L}^2 Y_{lm}(\theta, \varphi) &= l(l + 1) \hbar^2 Y_{lm}(\theta, \varphi), \\ L_z Y_{lm}(\theta, \varphi) &= m\hbar Y_{lm}(\theta, \varphi),\end{aligned}$$

gdzie $l = 0, 1, 2, \dots$ i $m = 0, \pm 1, \dots, \pm l$.

Fizycznie dopuszczalne rozwiązania części kątowej istnieją dla $\lambda = l(l + 1)$, $l = 0, 1, 2, \dots$. Są to harmoniki sferyczne

$$Y(\theta, \varphi) \equiv Y_{lm}(\theta, \varphi),$$

które są funkcjami własnymi operatora orbitalnego momentu pędu

$$\begin{aligned}\vec{L}^2 Y_{lm}(\theta, \varphi) &= l(l + 1) \hbar^2 Y_{lm}(\theta, \varphi), \\ L_z Y_{lm}(\theta, \varphi) &= m\hbar Y_{lm}(\theta, \varphi),\end{aligned}$$

gdzie $l = 0, 1, 2, \dots$ i $m = 0, \pm 1, \dots, \pm l$.

Część radialna równania Schrödingera

Części radialna równania Schrödingera dla atomu wodoru ma dla $\lambda = l(l + 1)$ postać

$$\frac{1}{r^2} \frac{d}{dr} \left(r^2 \frac{dR}{dr} \right) + \left[\frac{2m}{\hbar^2} (E - V(r)) - \frac{l(l + 1)}{r^2} \right] R = 0.$$

Podstawiając

$$R(r) = \frac{\chi(r)}{r}$$

Część radialna równania Schrödingera

Części radialna równania Schrödingera dla atomu wodoru ma dla $\lambda = l(l + 1)$ postać

$$\frac{1}{r^2} \frac{d}{dr} \left(r^2 \frac{dR}{dr} \right) + \left[\frac{2m}{\hbar^2} (E - V(r)) - \frac{l(l+1)}{r^2} \right] R = 0.$$

Podstawiając

$$R(r) = \frac{\chi(r)}{r} \Rightarrow \frac{dR}{dr} =$$

Część radialna równania Schrödingera

Części radialna równania Schrödingera dla atomu wodoru ma dla $\lambda = l(l + 1)$ postać

$$\frac{1}{r^2} \frac{d}{dr} \left(r^2 \frac{dR}{dr} \right) + \left[\frac{2m}{\hbar^2} (E - V(r)) - \frac{l(l+1)}{r^2} \right] R = 0.$$

Podstawiając

$$R(r) = \frac{\chi(r)}{r} \Rightarrow \frac{dR}{dr} = \frac{d}{dr} \left(\frac{\chi}{r} \right) =$$

Część radialna równania Schrödingera

Części radialna równania Schrödingera dla atomu wodoru ma dla $\lambda = l(l + 1)$ postać

$$\frac{1}{r^2} \frac{d}{dr} \left(r^2 \frac{dR}{dr} \right) + \left[\frac{2m}{\hbar^2} (E - V(r)) - \frac{l(l+1)}{r^2} \right] R = 0.$$

Podstawiając

$$R(r) = \frac{\chi(r)}{r} \quad \Rightarrow \quad \frac{dR}{dr} = \frac{d}{dr} \left(\frac{\chi}{r} \right) = \frac{\chi' r - \chi}{r^2}$$

Część radialna równania Schrödingera

Części radialna równania Schrödingera dla atomu wodoru ma dla $\lambda = l(l + 1)$ postać

$$\frac{1}{r^2} \frac{d}{dr} \left(r^2 \frac{dR}{dr} \right) + \left[\frac{2m}{\hbar^2} (E - V(r)) - \frac{l(l+1)}{r^2} \right] R = 0.$$

Podstawiając

$$R(r) = \frac{\chi(r)}{r} \Rightarrow \frac{dR}{dr} = \frac{d}{dr} \left(\frac{\chi}{r} \right) = \frac{\chi' r - \chi}{r^2}$$

otrzymamy równanie

Część radialna równania Schrödingera

Części radialna równania Schrödingera dla atomu wodoru ma dla $\lambda = l(l + 1)$ postać

$$\frac{1}{r^2} \frac{d}{dr} \left(r^2 \frac{dR}{dr} \right) + \left[\frac{2m}{\hbar^2} (E - V(r)) - \frac{l(l+1)}{r^2} \right] R = 0.$$

Podstawiając

$$R(r) = \frac{\chi(r)}{r} \Rightarrow \frac{dR}{dr} = \frac{d}{dr} \left(\frac{\chi}{r} \right) = \frac{\chi' r - \chi}{r^2}$$

otrzymamy równanie

$$\frac{1}{r^2} \frac{d}{dr} (\chi' r - \chi)$$

Część radialna równania Schrödingera

Części radialna równania Schrödingera dla atomu wodoru ma dla $\lambda = l(l + 1)$ postać

$$\frac{1}{r^2} \frac{d}{dr} \left(r^2 \frac{dR}{dr} \right) + \left[\frac{2m}{\hbar^2} (E - V(r)) - \frac{l(l+1)}{r^2} \right] R = 0.$$

Podstawiając

$$R(r) = \frac{\chi(r)}{r} \Rightarrow \frac{dR}{dr} = \frac{d}{dr} \left(\frac{\chi}{r} \right) = \frac{\chi' r - \chi}{r^2}$$

otrzymamy równanie

$$\frac{1}{r^2} \frac{d}{dr} (\chi' r - \chi) + \left[\frac{2m}{\hbar^2} (E - V(r)) - \frac{l(l+1)}{r^2} \right] \frac{\chi}{r} = 0.$$

Część radialna równania Schrödingera

Części radialna równania Schrödingera dla atomu wodoru ma dla $\lambda = l(l + 1)$ postać

$$\frac{1}{r^2} \frac{d}{dr} \left(r^2 \frac{dR}{dr} \right) + \left[\frac{2m}{\hbar^2} (E - V(r)) - \frac{l(l+1)}{r^2} \right] R = 0.$$

Podstawiając

$$R(r) = \frac{\chi(r)}{r} \Rightarrow \frac{dR}{dr} = \frac{d}{dr} \left(\frac{\chi}{r} \right) = \frac{\chi' r - \chi}{r^2}$$

otrzymamy równanie

$$\frac{1}{r^2} \frac{d}{dr} (\chi' r - \chi) + \left[\frac{2m}{\hbar^2} (E - V(r)) - \frac{l(l+1)}{r^2} \right] \frac{\chi}{r} = 0.$$

Część radialna równania Schrödingera

Wykonując różniczkowanie w równaniu

$$\frac{1}{r^2} \frac{d}{dr} (\chi' r - \chi) + \left[\frac{2m}{\hbar^2} (E - V(r)) - \frac{l(l+1)}{r^2} \right] \frac{\chi}{r} = 0.$$

otrzymamy

$$\frac{1}{r^2} (\chi'' r + \chi' - \chi')$$

Część radialna równania Schrödingera

Wykonując różniczkowanie w równaniu

$$\frac{1}{r^2} \frac{d}{dr} (\chi' r - \chi) + \left[\frac{2m}{\hbar^2} (E - V(r)) - \frac{l(l+1)}{r^2} \right] \frac{\chi}{r} = 0.$$

otrzymamy

$$\frac{1}{r^2} (\chi'' r + \chi' - \chi') + \frac{2m}{\hbar^2} (E - V(r)) \frac{\chi}{r} - \frac{l(l+1)\chi}{r^3} = 0.$$

Część radialna równania Schrödingera

Wykonując różniczkowanie w równaniu

$$\frac{1}{r^2} \frac{d}{dr} (\chi' r - \chi) + \left[\frac{2m}{\hbar^2} (E - V(r)) - \frac{l(l+1)}{r^2} \right] \frac{\chi}{r} = 0.$$

otrzymamy

$$\frac{1}{r^2} (\chi'' r + \chi' - \chi') + \frac{2m}{\hbar^2} (E - V(r)) \frac{\chi}{r} - \frac{l(l+1)\chi}{r^3} = 0.$$

Pomnóżmy obie strony równania przez $\left(-\frac{\hbar^2 r}{2m}\right)$,

Część radialna równania Schrödingera

Wykonując różniczkowanie w równaniu

$$\frac{1}{r^2} \frac{d}{dr} (\chi' r - \chi) + \left[\frac{2m}{\hbar^2} (E - V(r)) - \frac{l(l+1)}{r^2} \right] \frac{\chi}{r} = 0.$$

otrzymamy

$$\frac{1}{r^2} (\chi'' r + \chi' - \chi') + \frac{2m}{\hbar^2} (E - V(r)) \frac{\chi}{r} - \frac{l(l+1)\chi}{r^3} = 0.$$

Pomnóżmy obie strony równania przez $\left(-\frac{\hbar^2 r}{2m}\right)$, wówczas dostaniemy równanie

Część radialna równania Schrödingera

Wykonując różniczkowanie w równaniu

$$\frac{1}{r^2} \frac{d}{dr} (\chi' r - \chi) + \left[\frac{2m}{\hbar^2} (E - V(r)) - \frac{l(l+1)}{r^2} \right] \frac{\chi}{r} = 0.$$

otrzymamy

$$\frac{1}{r^2} (\chi'' r + \chi' - \chi') + \frac{2m}{\hbar^2} (E - V(r)) \frac{\chi}{r} - \frac{l(l+1)\chi}{r^3} = 0.$$

Pomnóżmy obie strony równania przez $\left(-\frac{\hbar^2 r}{2m}\right)$, wówczas dostaniemy równanie

$$-\frac{\hbar^2}{2m} \frac{d^2 \chi}{dr^2}$$

Część radialna równania Schrödingera

Wykonując różniczkowanie w równaniu

$$\frac{1}{r^2} \frac{d}{dr} (\chi' r - \chi) + \left[\frac{2m}{\hbar^2} (E - V(r)) - \frac{l(l+1)}{r^2} \right] \frac{\chi}{r} = 0.$$

otrzymamy

$$\frac{1}{r^2} (\chi'' r + \chi' - \chi') + \frac{2m}{\hbar^2} (E - V(r)) \frac{\chi}{r} - \frac{l(l+1)\chi}{r^3} = 0.$$

Pomnóżmy obie strony równania przez $\left(-\frac{\hbar^2 r}{2m}\right)$, wówczas dostaniemy równanie

$$-\frac{\hbar^2}{2m} \frac{d^2 \chi}{dr^2} + \left[V(r) + \frac{l(l+1)\hbar^2}{2mr^2} \right] \chi =$$

Część radialna równania Schrödingera

Wykonując różniczkowanie w równaniu

$$\frac{1}{r^2} \frac{d}{dr} (\chi' r - \chi) + \left[\frac{2m}{\hbar^2} (E - V(r)) - \frac{l(l+1)}{r^2} \right] \frac{\chi}{r} = 0.$$

otrzymamy

$$\frac{1}{r^2} (\chi'' r + \chi' - \chi') + \frac{2m}{\hbar^2} (E - V(r)) \frac{\chi}{r} - \frac{l(l+1)\chi}{r^3} = 0.$$

Pomnóżmy obie strony równania przez $\left(-\frac{\hbar^2 r}{2m}\right)$, wówczas dostaniemy równanie

$$-\frac{\hbar^2}{2m} \frac{d^2 \chi}{dr^2} + \left[V(r) + \frac{l(l+1)\hbar^2}{2mr^2} \right] \chi = E\chi.$$

Część radialna równania Schrödingera

Wykonując różniczkowanie w równaniu

$$\frac{1}{r^2} \frac{d}{dr} (\chi' r - \chi) + \left[\frac{2m}{\hbar^2} (E - V(r)) - \frac{l(l+1)}{r^2} \right] \frac{\chi}{r} = 0.$$

otrzymamy

$$\frac{1}{r^2} (\chi'' r + \chi' - \chi') + \frac{2m}{\hbar^2} (E - V(r)) \frac{\chi}{r} - \frac{l(l+1)\chi}{r^3} = 0.$$

Pomnóżmy obie strony równania przez $\left(-\frac{\hbar^2 r}{2m}\right)$, wówczas dostaniemy równanie

$$-\frac{\hbar^2}{2m} \frac{d^2 \chi}{dr^2} + \left[V(r) + \frac{l(l+1)\hbar^2}{2mr^2} \right] \chi = E\chi.$$

Część radialna równania Schrödingera

Równanie

$$-\frac{\hbar^2}{2m} \frac{d^2\chi}{dr^2} + \left[V(r) + \frac{l(l+1)\hbar^2}{2mr^2} \right] \chi = E\chi.$$

ma postać jednowymiarowego bezczasowego równania Schrödingera dla cząstki w polu o energii potencjalnej

$$V(r) + \frac{l(l+1)\hbar^2}{2mr^2}.$$

Część radialna równania Schrödingera

Równanie

$$-\frac{\hbar^2}{2m} \frac{d^2\chi}{dr^2} + \left[V(r) + \frac{l(l+1)\hbar^2}{2mr^2} \right] \chi = E\chi.$$

ma postać jednowymiarowego bezczasowego równania Schrödingera dla cząstki w polu o energii potencjalnej

$$V(r) + \frac{l(l+1)\hbar^2}{2mr^2}.$$

Pokażemy, że dodatkowy wyraz w energii potencjalnej jest związany z ruchem obrotowym elektronu wokół jądra.

Równanie

$$-\frac{\hbar^2}{2m} \frac{d^2\chi}{dr^2} + \left[V(r) + \frac{l(l+1)\hbar^2}{2mr^2} \right] \chi = E\chi.$$

ma postać jednowymiarowego bezczasowego równania Schrödingera dla cząstki w polu o energii potencjalnej

$$V(r) + \frac{l(l+1)\hbar^2}{2mr^2}.$$

Pokażemy, że dodatkowy wyraz w energii potencjalnej jest związany z ruchem obrotowym elektronu wokół jądra.

Ponieważ elektron znajduje się w polu siły centralnej, to jego orbitalny moment pędu jest zachowany

$$\vec{L} = \vec{r} \times \vec{p} = \text{const.},$$

Ponieważ elektron znajduje się w polu siły centralnej, to jego orbitalny moment pędu jest zachowany

$$\vec{L} = \vec{r} \times \vec{p} = \text{const.},$$

gdzie $\vec{r}$ mierzymy od *centrum* siły.

Ponieważ elektron znajduje się w polu siły centralnej, to jego orbitalny moment pędu jest zachowany

$$\vec{L} = \vec{r} \times \vec{p} = \text{const.},$$

gdzie $\vec{r}$ mierzymy od *centrum* siły.

Elektron porusza się po okręgu w płaszczyźnie prostopadłej do $\vec{L}$,
więc

Część radialna równania Schrödingera

Ponieważ elektron znajduje się w polu siły centralnej, to jego orbitalny moment pędu jest zachowany

$$\vec{L} = \vec{r} \times \vec{p} = \text{const.},$$

gdzie $\vec{r}$ mierzymy od *centrum* siły.

Elektron porusza się po okręgu w płaszczyźnie prostopadłej do $\vec{L}$,
więc

$$L = rp$$

Ponieważ elektron znajduje się w polu siły centralnej, to jego orbitalny moment pędu jest zachowany

$$\vec{L} = \vec{r} \times \vec{p} = \text{const.},$$

gdzie $\vec{r}$ mierzymy od *centrum* siły.

Elektron porusza się po okręgu w płaszczyźnie prostopadłej do $\vec{L}$,
więc

$$L = rp = rmv$$

Ponieważ elektron znajduje się w polu siły centralnej, to jego orbitalny moment pędu jest zachowany

$$\vec{L} = \vec{r} \times \vec{p} = \text{const.},$$

gdzie $\vec{r}$ mierzymy od *centrum* siły.

Elektron porusza się po okręgu w płaszczyźnie prostopadłej do $\vec{L}$, więc

$$L = rp = rmv = m\omega r$$

Ponieważ elektron znajduje się w polu siły centralnej, to jego orbitalny moment pędu jest zachowany

$$\vec{L} = \vec{r} \times \vec{p} = \text{const.},$$

gdzie $\vec{r}$ mierzymy od *centrum* siły.

Elektron porusza się po okręgu w płaszczyźnie prostopadłej do $\vec{L}$,
więc

$$L = rp = rmv = m\omega r = m\omega r^2$$

Część radialna równania Schrödingera

Ponieważ elektron znajduje się w polu siły centralnej, to jego orbitalny moment pędu jest zachowany

$$\vec{L} = \vec{r} \times \vec{p} = \text{const.},$$

gdzie $\vec{r}$ mierzymy od *centrum* siły.

Elektron porusza się po okręgu w płaszczyźnie prostopadłej do $\vec{L}$, więc

$$L = rp = rmv = m\omega r^2 \Rightarrow \omega = \frac{L}{mr^2}.$$

Ponieważ elektron znajduje się w polu siły centralnej, to jego orbitalny moment pędu jest zachowany

$$\vec{L} = \vec{r} \times \vec{p} = \text{const.},$$

gdzie $\vec{r}$ mierzymy od *centrum* siły.

Elektron porusza się po okręgu w płaszczyźnie prostopadłej do $\vec{L}$, więc

$$L = rp = rmv = m\omega r^2 \Rightarrow \omega = \frac{L}{mr^2}.$$

Na ciało poruszające się po okręgu działa siła dośrodkowa

$$F_d = m\omega^2 r =$$

Na ciało poruszające się po okręgu działa siła dośrodkowa

$$F_d = m\omega^2 r = m \left(\frac{L}{mr^2} \right)^2 r =$$

Na ciało poruszające się po okręgu działa siła dośrodkowa

$$F_d = m\omega^2 r = m \left(\frac{L}{mr^2} \right)^2 r = \frac{L^2}{mr^3},$$

Na ciało poruszające się po okręgu działa siła dośrodkowa

$$F_d = m\omega^2 r = m \left(\frac{L}{mr^2} \right)^2 r = \frac{L^2}{mr^3},$$

gdzie wykorzystaliśmy związek $\omega = \frac{L}{mr^2}$.

Na ciało poruszające się po okręgu działa siła dośrodkowa

$$F_d = m\omega^2 r = m \left(\frac{L}{mr^2} \right)^2 r = \frac{L^2}{mr^3},$$

gdzie wykorzystaliśmy związek $\omega = \frac{L}{mr^2}$.

Siła i energia wiążą się wzorem

$$F_d = \frac{L^2}{mr^3}$$

Na ciało poruszające się po okręgu działa siła dośrodkowa

$$F_d = m\omega^2 r = m \left(\frac{L}{mr^2} \right)^2 r = \frac{L^2}{mr^3},$$

gdzie wykorzystaliśmy związek $\omega = \frac{L}{mr^2}$.

Siła i energia wiążą się wzorem

$$F_d = \frac{L^2}{mr^3} = -\frac{dV_d}{dr}$$

Część radialna równania Schrödingera

Na ciało poruszające się po okręgu działa siła dośrodkowa

$$F_d = m\omega^2 r = m \left(\frac{L}{mr^2} \right)^2 r = \frac{L^2}{mr^3},$$

gdzie wykorzystaliśmy związek $\omega = \frac{L}{mr^2}$.

Siła i energia wiążą się wzorem

$$F_d = \frac{L^2}{mr^3} = -\frac{dV_d}{dr} \Rightarrow V_d(r) = \frac{L^2}{2mr^2}.$$

Część radialna równania Schrödingera

Na ciało poruszające się po okręgu działa siła dośrodkowa

$$F_d = m\omega^2 r = m \left(\frac{L}{mr^2} \right)^2 r = \frac{L^2}{mr^3},$$

gdzie wykorzystaliśmy związek $\omega = \frac{L}{mr^2}$.

Siła i energia wiążą się wzorem

$$F_d = \frac{L^2}{mr^3} = -\frac{dV_d}{dr} \Rightarrow V_d(r) = \frac{L^2}{2mr^2}.$$

Wartość własna kwadratu operatora orbitalnego momentu pędu jest równa $l(l + 1)\hbar^2$.

W takim razie

$$V_d(r) = \frac{L^2}{2mr^2}$$

Wartość własna kwadratu operatora orbitalnego momentu pędu jest równa $l(l+1)\hbar^2$.

W takim razie

$$V_d(r) = \frac{L^2}{2mr^2} = \frac{l(l+1)\hbar^2}{2mr^2},$$

Część radialna równania Schrödingera

Wartość własna kwadratu operatora orbitalnego momentu pędu jest równa $l(l+1)\hbar^2$.

W takim razie

$$V_d(r) = \frac{L^2}{2mr^2} = \frac{l(l+1)\hbar^2}{2mr^2},$$

a więc dodatkowy wyraz we wzorze

$$V(r) + \frac{l(l+1)\hbar^2}{2mr^2}$$

jest rzeczywiście związany z ruchem obrotowym elektronu wokół jądra.

Wartość własna kwadratu operatora orbitalnego momentu pędu jest równa $l(l+1)\hbar^2$.

W takim razie

$$V_d(r) = \frac{L^2}{2mr^2} = \frac{l(l+1)\hbar^2}{2mr^2},$$

a więc dodatkowy wyraz we wzorze

$$V(r) + \frac{l(l+1)\hbar^2}{2mr^2}$$

jest rzeczywiście związany z ruchem obrotowym elektronu wokół jądra.

Część radialna równania Schrödingera

Wróćmy do części radialnej równania Schrödingera opisującego ruch elektronu w polu kulombowskim jądra

$$\frac{1}{r^2} \frac{d}{dr} \left(r^2 \frac{dR}{dr} \right) + \left[\frac{2m}{\hbar^2} (E - V(r)) - \frac{\lambda}{r^2} \right] R = 0.$$

Pomnóżmy obie strony przez $\left(-\frac{\hbar^2}{2m}\right)$ i podstawmy

$$V(r) = -\frac{Ze^2}{r} \quad \text{i} \quad \lambda = l(l+1),$$

Część radialna równania Schrödingera

Wróćmy do części radialnej równania Schrödingera opisującego ruch elektronu w polu kulombowskim jądra

$$\frac{1}{r^2} \frac{d}{dr} \left(r^2 \frac{dR}{dr} \right) + \left[\frac{2m}{\hbar^2} (E - V(r)) - \frac{\lambda}{r^2} \right] R = 0.$$

Pomnóżmy obie strony przez $\left(-\frac{\hbar^2}{2m}\right)$ i podstawmy

$$V(r) = -\frac{Ze^2}{r} \quad \text{i} \quad \lambda = l(l+1),$$

wówczas dostaniemy

Część radialna równania Schrödingera

Wróćmy do części radialnej równania Schrödingera opisującego ruch elektronu w polu kulombowskim jądra

$$\frac{1}{r^2} \frac{d}{dr} \left(r^2 \frac{dR}{dr} \right) + \left[\frac{2m}{\hbar^2} (E - V(r)) - \frac{\lambda}{r^2} \right] R = 0.$$

Pomnóżmy obie strony przez $\left(-\frac{\hbar^2}{2m}\right)$ i podstawmy

$$V(r) = -\frac{Ze^2}{r} \quad \text{i} \quad \lambda = l(l+1),$$

wówczas dostaniemy

$$-\frac{\hbar^2}{2m} \frac{1}{r^2} \frac{d}{dr} \left(r^2 \frac{dR}{dr} \right)$$

Część radialna równania Schrödingera

Wróćmy do części radialnej równania Schrödingera opisującego ruch elektronu w polu kulombowskim jądra

$$\frac{1}{r^2} \frac{d}{dr} \left(r^2 \frac{dR}{dr} \right) + \left[\frac{2m}{\hbar^2} (E - V(r)) - \frac{\lambda}{r^2} \right] R = 0.$$

Pomnóżmy obie strony przez $\left(-\frac{\hbar^2}{2m}\right)$ i podstawmy

$$V(r) = -\frac{Ze^2}{r} \quad \text{i} \quad \lambda = l(l+1),$$

wówczas dostaniemy

$$-\frac{\hbar^2}{2m} \frac{1}{r^2} \frac{d}{dr} \left(r^2 \frac{dR}{dr} \right) - \frac{Ze^2}{r} R$$

Część radialna równania Schrödingera

Wróćmy do części radialnej równania Schrödingera opisującego ruch elektronu w polu kulombowskim jądra

$$\frac{1}{r^2} \frac{d}{dr} \left(r^2 \frac{dR}{dr} \right) + \left[\frac{2m}{\hbar^2} (E - V(r)) - \frac{\lambda}{r^2} \right] R = 0.$$

Pomnóżmy obie strony przez $\left(-\frac{\hbar^2}{2m}\right)$ i podstawmy

$$V(r) = -\frac{Ze^2}{r} \quad \text{i} \quad \lambda = l(l+1),$$

wówczas dostaniemy

$$-\frac{\hbar^2}{2m} \frac{1}{r^2} \frac{d}{dr} \left(r^2 \frac{dR}{dr} \right) - \frac{Ze^2}{r} R + \frac{l(l+1)\hbar^2}{2mr^2} R =$$

Część radialna równania Schrödingera

Wróćmy do części radialnej równania Schrödingera opisującego ruch elektronu w polu kulombowskim jądra

$$\frac{1}{r^2} \frac{d}{dr} \left(r^2 \frac{dR}{dr} \right) + \left[\frac{2m}{\hbar^2} (E - V(r)) - \frac{\lambda}{r^2} \right] R = 0.$$

Pomnóżmy obie strony przez $\left(-\frac{\hbar^2}{2m}\right)$ i podstawmy

$$V(r) = -\frac{Ze^2}{r} \quad \text{i} \quad \lambda = l(l+1),$$

wówczas dostaniemy

$$-\frac{\hbar^2}{2m} \frac{1}{r^2} \frac{d}{dr} \left(r^2 \frac{dR}{dr} \right) - \frac{Ze^2}{r} R + \frac{l(l+1)\hbar^2}{2mr^2} R = ER.$$

Część radialna równania Schrödingera

Wróćmy do części radialnej równania Schrödingera opisującego ruch elektronu w polu kulombowskim jądra

$$\frac{1}{r^2} \frac{d}{dr} \left(r^2 \frac{dR}{dr} \right) + \left[\frac{2m}{\hbar^2} (E - V(r)) - \frac{\lambda}{r^2} \right] R = 0.$$

Pomnóżmy obie strony przez $\left(-\frac{\hbar^2}{2m}\right)$ i podstawmy

$$V(r) = -\frac{Ze^2}{r} \quad \text{i} \quad \lambda = l(l+1),$$

wówczas dostaniemy

$$-\frac{\hbar^2}{2m} \frac{1}{r^2} \frac{d}{dr} \left(r^2 \frac{dR}{dr} \right) - \frac{Ze^2}{r} R + \frac{l(l+1)\hbar^2}{2mr^2} R = ER.$$

Za Schrödingerem przyjmujemy, że dla stanu związanego $E < 0$, czyli energia kinetyczna elektronu jest mniejsza od modułu jego energii potencjalnej.

Za Schrödingerem przyjmujemy, że dla stanu związanego $E < 0$, czyli energia kinetyczna elektronu jest mniejsza od modułu jego energii potencjalnej.

Energia potencjalna jest ujemna, gdyż mierzymy ją względem energii potencjalnej przy $r \rightarrow \infty$, a ta wynosi 0.

Za Schrödingerem przyjmiemy, że dla stanu związanego $E < 0$, czyli energia kinetyczna elektronu jest mniejsza od modułu jego energii potencjalnej.

Energia potencjalna jest ujemna, gdyż mierzymy ją względem energii potencjalnej przy $r \rightarrow \infty$, a ta wynosi 0.

Część radialna równania Schrödingera

Wprowadźmy zmienną bezwymiarową ρ

$$\rho = \alpha r$$

Część radialna równania Schrödingera

Wprowadźmy zmienną bezwymiarową ρ

$$\rho = \alpha r \quad \Rightarrow \quad r = \frac{\rho}{\alpha}$$

Część radialna równania Schrödingera

Wprowadźmy zmienną bezwymiarową ρ

$$\rho = \alpha r \quad \Rightarrow \quad r = \frac{\rho}{\alpha} \quad \Rightarrow \quad \frac{d}{dr} =$$

Część radialna równania Schrödingera

Wprowadźmy zmienną bezwymiarową ρ

$$\rho = \alpha r \quad \Rightarrow \quad r = \frac{\rho}{\alpha} \quad \Rightarrow \quad \frac{d}{dr} = \frac{d\rho}{dr} \frac{d}{d\rho} =$$

Część radialna równania Schrödingera

Wprowadźmy zmienną bezwymiarową ρ

$$\rho = \alpha r \quad \Rightarrow \quad r = \frac{\rho}{\alpha} \quad \Rightarrow \quad \frac{d}{dr} = \frac{d\rho}{dr} \frac{d}{d\rho} = \alpha \frac{d}{d\rho}.$$

Część radialna równania Schrödingera

Wprowadźmy zmienną bezwymiarową ρ

$$\rho = \alpha r \quad \Rightarrow \quad r = \frac{\rho}{\alpha} \quad \Rightarrow \quad \frac{d}{dr} = \frac{d\rho}{dr} \frac{d}{d\rho} = \alpha \frac{d}{d\rho}.$$

Równanie

$$-\frac{\hbar^2}{2m} \frac{1}{r^2} \frac{d}{dr} \left(r^2 \frac{dR}{dr} \right) - \frac{Ze^2}{r} R + \frac{l(l+1)\hbar^2}{2mr^2} R = ER.$$

Część radialna równania Schrödingera

Wprowadźmy zmienną bezwymiarową ρ

$$\rho = \alpha r \quad \Rightarrow \quad r = \frac{\rho}{\alpha} \quad \Rightarrow \quad \frac{d}{dr} = \frac{d\rho}{dr} \frac{d}{d\rho} = \alpha \frac{d}{d\rho}.$$

Równanie

$$-\frac{\hbar^2}{2m} \frac{1}{r^2} \frac{d}{dr} \left(r^2 \frac{dR}{dr} \right) - \frac{Ze^2}{r} R + \frac{l(l+1)\hbar^2}{2mr^2} R = ER.$$

przybiera wtedy postać

Część radialna równania Schrödingera

Wprowadźmy zmienną bezwymiarową ρ

$$\rho = \alpha r \quad \Rightarrow \quad r = \frac{\rho}{\alpha} \quad \Rightarrow \quad \frac{d}{dr} = \frac{d\rho}{dr} \frac{d}{d\rho} = \alpha \frac{d}{d\rho}.$$

Równanie

$$-\frac{\hbar^2}{2m} \frac{1}{r^2} \frac{d}{dr} \left(r^2 \frac{dR}{dr} \right) - \frac{Ze^2}{r} R + \frac{l(l+1)\hbar^2}{2mr^2} R = ER.$$

przybiera wtedy postać

$$-\frac{\hbar^2}{2m} \frac{\alpha^2}{\rho^2} \alpha \frac{d}{d\rho} \left(\frac{\rho^2}{\alpha^2} \alpha \frac{dR}{d\rho} \right)$$

Część radialna równania Schrödingera

Wprowadźmy zmienną bezwymiarową ρ

$$\rho = \alpha r \quad \Rightarrow \quad r = \frac{\rho}{\alpha} \quad \Rightarrow \quad \frac{d}{dr} = \frac{d\rho}{dr} \frac{d}{d\rho} = \alpha \frac{d}{d\rho}.$$

Równanie

$$-\frac{\hbar^2}{2m} \frac{1}{r^2} \frac{d}{dr} \left(r^2 \frac{dR}{dr} \right) - \frac{Ze^2}{r} R + \frac{l(l+1)\hbar^2}{2mr^2} R = ER.$$

przybiera wtedy postać

$$-\frac{\hbar^2}{2m} \frac{\alpha^2}{\rho^2} \alpha \frac{d}{d\rho} \left(\frac{\rho^2}{\alpha^2} \alpha \frac{dR}{d\rho} \right) - \frac{Ze^2 \alpha}{\rho} R$$

Część radialna równania Schrödingera

Wprowadźmy zmienną bezwymiarową ρ

$$\rho = \alpha r \quad \Rightarrow \quad r = \frac{\rho}{\alpha} \quad \Rightarrow \quad \frac{d}{dr} = \frac{d\rho}{dr} \frac{d}{d\rho} = \alpha \frac{d}{d\rho}.$$

Równanie

$$-\frac{\hbar^2}{2m} \frac{1}{r^2} \frac{d}{dr} \left(r^2 \frac{dR}{dr} \right) - \frac{Ze^2}{r} R + \frac{l(l+1)\hbar^2}{2mr^2} R = ER.$$

przybiera wtedy postać

$$-\frac{\hbar^2}{2m} \frac{\alpha^2}{\rho^2} \alpha \frac{d}{d\rho} \left(\frac{\rho^2}{\alpha^2} \alpha \frac{dR}{d\rho} \right) - \frac{Ze^2 \alpha}{\rho} R + \frac{l(l+1)\hbar^2 \alpha^2}{2m\rho^2} R =$$

Część radialna równania Schrödingera

Wprowadźmy zmienną bezwymiarową ρ

$$\rho = \alpha r \quad \Rightarrow \quad r = \frac{\rho}{\alpha} \quad \Rightarrow \quad \frac{d}{dr} = \frac{d\rho}{dr} \frac{d}{d\rho} = \alpha \frac{d}{d\rho}.$$

Równanie

$$-\frac{\hbar^2}{2m} \frac{1}{r^2} \frac{d}{dr} \left(r^2 \frac{dR}{dr} \right) - \frac{Ze^2}{r} R + \frac{l(l+1)\hbar^2}{2mr^2} R = ER.$$

przybiera wtedy postać

$$-\frac{\hbar^2}{2m} \frac{\alpha^2}{\rho^2} \alpha \frac{d}{d\rho} \left(\frac{\rho^2}{\alpha^2} \alpha \frac{dR}{d\rho} \right) - \frac{Ze^2 \alpha}{\rho} R + \frac{l(l+1)\hbar^2 \alpha^2}{2m\rho^2} R = ER.$$

Część radialna równania Schrödingera

Wprowadźmy zmienną bezwymiarową ρ

$$\rho = \alpha r \quad \Rightarrow \quad r = \frac{\rho}{\alpha} \quad \Rightarrow \quad \frac{d}{dr} = \frac{d\rho}{dr} \frac{d}{d\rho} = \alpha \frac{d}{d\rho}.$$

Równanie

$$-\frac{\hbar^2}{2m} \frac{1}{r^2} \frac{d}{dr} \left(r^2 \frac{dR}{dr} \right) - \frac{Ze^2}{r} R + \frac{l(l+1)\hbar^2}{2mr^2} R = ER.$$

przybiera wtedy postać

$$-\frac{\hbar^2}{2m} \frac{\alpha^2}{\rho^2} \alpha \frac{d}{d\rho} \left(\frac{\rho^2}{\alpha^2} \alpha \frac{dR}{d\rho} \right) - \frac{Ze^2 \alpha}{\rho} R + \frac{l(l+1)\hbar^2 \alpha^2}{2m\rho^2} R = ER.$$

Część radialna równania Schrödingera

Mnożąc obie strony równania przez $\left(-\frac{2m}{\hbar^2\alpha^2}\right)$ otrzymamy

$$\frac{1}{\rho^2} \frac{d}{d\rho} \left(\rho^2 \frac{dR}{d\rho} \right) + \left[\frac{2Ze^2m}{\hbar^2\alpha} \frac{1}{\rho} + \frac{2mE}{\hbar^2\alpha^2} - \frac{l(l+1)}{\rho^2} \right] R = 0.$$

Wybierzmy stałą α tak, aby

$$\frac{2mE}{\hbar^2\alpha^2} = -\frac{2m|E|}{\hbar^2\alpha^2} = -\frac{1}{4}$$

Część radialna równania Schrödingera

Mnożąc obie strony równania przez $\left(-\frac{2m}{\hbar^2\alpha^2}\right)$ otrzymamy

$$\frac{1}{\rho^2} \frac{d}{d\rho} \left(\rho^2 \frac{dR}{d\rho} \right) + \left[\frac{2Ze^2m}{\hbar^2\alpha} \frac{1}{\rho} + \frac{2mE}{\hbar^2\alpha^2} - \frac{l(l+1)}{\rho^2} \right] R = 0.$$

Wybierzmy stałą α tak, aby

$$\frac{2mE}{\hbar^2\alpha^2} = -\frac{2m|E|}{\hbar^2\alpha^2} = -\frac{1}{4} \Rightarrow \alpha^2 = \frac{8m|E|}{\hbar^2}$$

Część radialna równania Schrödingera

Mnożąc obie strony równania przez $\left(-\frac{2m}{\hbar^2\alpha^2}\right)$ otrzymamy

$$\frac{1}{\rho^2} \frac{d}{d\rho} \left(\rho^2 \frac{dR}{d\rho} \right) + \left[\frac{2Ze^2m}{\hbar^2\alpha} \frac{1}{\rho} + \frac{2mE}{\hbar^2\alpha^2} - \frac{l(l+1)}{\rho^2} \right] R = 0.$$

Wybierzmy stałą α tak, aby

$$\frac{2mE}{\hbar^2\alpha^2} = -\frac{2m|E|}{\hbar^2\alpha^2} = -\frac{1}{4} \Rightarrow \alpha^2 = \frac{8m|E|}{\hbar^2} \Rightarrow \alpha = \frac{\sqrt{8m|E|}}{\hbar}$$

Część radialna równania Schrödingera

Mnożąc obie strony równania przez $\left(-\frac{2m}{\hbar^2\alpha^2}\right)$ otrzymamy

$$\frac{1}{\rho^2} \frac{d}{d\rho} \left(\rho^2 \frac{dR}{d\rho} \right) + \left[\frac{2Ze^2m}{\hbar^2\alpha} \frac{1}{\rho} + \frac{2mE}{\hbar^2\alpha^2} - \frac{l(l+1)}{\rho^2} \right] R = 0.$$

Wybierzmy stałą α tak, aby

$$\frac{2mE}{\hbar^2\alpha^2} = -\frac{2m|E|}{\hbar^2\alpha^2} = -\frac{1}{4} \Rightarrow \alpha^2 = \frac{8m|E|}{\hbar^2} \Rightarrow \alpha = \frac{\sqrt{8m|E|}}{\hbar}$$

oraz oznaczmy $\lambda \equiv \frac{2Ze^2m}{\hbar^2\alpha}$

Część radialna równania Schrödingera

Mnożąc obie strony równania przez $\left(-\frac{2m}{\hbar^2\alpha^2}\right)$ otrzymamy

$$\frac{1}{\rho^2} \frac{d}{d\rho} \left(\rho^2 \frac{dR}{d\rho} \right) + \left[\frac{2Ze^2m}{\hbar^2\alpha} \frac{1}{\rho} + \frac{2mE}{\hbar^2\alpha^2} - \frac{l(l+1)}{\rho^2} \right] R = 0.$$

Wybierzmy stałą α tak, aby

$$\frac{2mE}{\hbar^2\alpha^2} = -\frac{2m|E|}{\hbar^2\alpha^2} = -\frac{1}{4} \Rightarrow \alpha^2 = \frac{8m|E|}{\hbar^2} \Rightarrow \alpha = \frac{\sqrt{8m|E|}}{\hbar}$$

oraz oznaczmy $\lambda \equiv \frac{2Ze^2m}{\hbar^2\alpha} = \frac{2Ze^2m\hbar}{\hbar^2\sqrt{8m|E|}}$

Część radialna równania Schrödingera

Mnożąc obie strony równania przez $\left(-\frac{2m}{\hbar^2\alpha^2}\right)$ otrzymamy

$$\frac{1}{\rho^2} \frac{d}{d\rho} \left(\rho^2 \frac{dR}{d\rho} \right) + \left[\frac{2Ze^2m}{\hbar^2\alpha} \frac{1}{\rho} + \frac{2mE}{\hbar^2\alpha^2} - \frac{l(l+1)}{\rho^2} \right] R = 0.$$

Wybierzmy stałą α tak, aby

$$\frac{2mE}{\hbar^2\alpha^2} = -\frac{2m|E|}{\hbar^2\alpha^2} = -\frac{1}{4} \Rightarrow \alpha^2 = \frac{8m|E|}{\hbar^2} \Rightarrow \alpha = \frac{\sqrt{8m|E|}}{\hbar}$$

oraz oznaczmy $\lambda \equiv \frac{2Ze^2m}{\hbar^2\alpha} = \frac{2Ze^2m\hbar}{\hbar^2\sqrt{8m|E|}} = \frac{Ze^2}{\hbar} \sqrt{\frac{m}{2|E|}}$,

Część radialna równania Schrödingera

Mnożąc obie strony równania przez $\left(-\frac{2m}{\hbar^2\alpha^2}\right)$ otrzymamy

$$\frac{1}{\rho^2} \frac{d}{d\rho} \left(\rho^2 \frac{dR}{d\rho} \right) + \left[\frac{2Ze^2m}{\hbar^2\alpha} \frac{1}{\rho} + \frac{2mE}{\hbar^2\alpha^2} - \frac{l(l+1)}{\rho^2} \right] R = 0.$$

Wybermy stałą α tak, aby

$$\frac{2mE}{\hbar^2\alpha^2} = -\frac{2m|E|}{\hbar^2\alpha^2} = -\frac{1}{4} \Rightarrow \alpha^2 = \frac{8m|E|}{\hbar^2} \Rightarrow \alpha = \frac{\sqrt{8m|E|}}{\hbar}$$

oraz oznaczmy $\lambda \equiv \frac{2Ze^2m}{\hbar^2\alpha} = \frac{2Ze^2m\hbar}{\hbar^2\sqrt{8m|E|}} = \frac{Ze^2}{\hbar} \sqrt{\frac{m}{2|E|}}$, wtedy otrzymamy równanie

$$\frac{1}{\rho^2} \frac{d}{d\rho} \left(\rho^2 \frac{dR}{d\rho} \right) + \left[\frac{\lambda}{\rho} - \frac{1}{4} - \frac{l(l+1)}{\rho^2} \right] R = 0.$$

Część radialna równania Schrödingera

Mnożąc obie strony równania przez $\left(-\frac{2m}{\hbar^2\alpha^2}\right)$ otrzymamy

$$\frac{1}{\rho^2} \frac{d}{d\rho} \left(\rho^2 \frac{dR}{d\rho} \right) + \left[\frac{2Ze^2m}{\hbar^2\alpha} \frac{1}{\rho} + \frac{2mE}{\hbar^2\alpha^2} - \frac{l(l+1)}{\rho^2} \right] R = 0.$$

Wybermy stałą α tak, aby

$$\frac{2mE}{\hbar^2\alpha^2} = -\frac{2m|E|}{\hbar^2\alpha^2} = -\frac{1}{4} \Rightarrow \alpha^2 = \frac{8m|E|}{\hbar^2} \Rightarrow \alpha = \frac{\sqrt{8m|E|}}{\hbar}$$

oraz oznaczmy $\lambda \equiv \frac{2Ze^2m}{\hbar^2\alpha} = \frac{2Ze^2m\hbar}{\hbar^2\sqrt{8m|E|}} = \frac{Ze^2}{\hbar} \sqrt{\frac{m}{2|E|}}$, wtedy otrzymamy równanie

$$\frac{1}{\rho^2} \frac{d}{d\rho} \left(\rho^2 \frac{dR}{d\rho} \right) + \left[\frac{\lambda}{\rho} - \frac{1}{4} - \frac{l(l+1)}{\rho^2} \right] R = 0.$$

Część radialna równania Schrödingera

Zbadajmy zachowanie asymptotyczne tego równania przy $\rho \rightarrow \infty$.

Przyjmijmy

$$R(\rho) = \rho^n e^{\pm \frac{1}{2}\rho}$$

Część radialna równania Schrödingera

Zbadajmy zachowanie asymptotyczne tego równania przy $\rho \rightarrow \infty$.
Przyjmijmy

$$R(\rho) = \rho^n e^{\pm \frac{1}{2}\rho}$$

i obliczmy pochodne

Część radialna równania Schrödingera

Zbadajmy zachowanie asymptotyczne tego równania przy $\rho \rightarrow \infty$.
Przyjmijmy

$$R(\rho) = \rho^n e^{\pm \frac{1}{2}\rho}$$

i obliczmy pochodne

$$\frac{dR}{d\rho}$$

Część radialna równania Schrödingera

Zbadajmy zachowanie asymptotyczne tego równania przy $\rho \rightarrow \infty$.
Przyjmijmy

$$R(\rho) = \rho^n e^{\pm \frac{1}{2}\rho}$$

i obliczmy pochodne

$$\frac{dR}{d\rho} =$$

Część radialna równania Schrödingera

Zbadajmy zachowanie asymptotyczne tego równania przy $\rho \rightarrow \infty$.
Przyjmijmy

$$R(\rho) = \rho^n e^{\pm \frac{1}{2}\rho}$$

i obliczmy pochodne

$$\frac{dR}{d\rho} = n\rho^{n-1} e^{\pm \frac{1}{2}\rho} \pm \frac{1}{2}\rho^n e^{\pm \frac{1}{2}\rho} =$$

Część radialna równania Schrödingera

Zbadajmy zachowanie asymptotyczne tego równania przy $\rho \rightarrow \infty$.
Przyjmijmy

$$R(\rho) = \rho^n e^{\pm \frac{1}{2}\rho}$$

i obliczmy pochodne

$$\frac{dR}{d\rho} = n\rho^{n-1} e^{\pm \frac{1}{2}\rho} \pm \frac{1}{2}\rho^n e^{\pm \frac{1}{2}\rho} = \left(n\rho^{n-1} \pm \frac{1}{2}\rho^n \right) e^{\pm \frac{1}{2}\rho}$$

Część radialna równania Schrödingera

Zbadajmy zachowanie asymptotyczne tego równania przy $\rho \rightarrow \infty$.
Przyjmijmy

$$R(\rho) = \rho^n e^{\pm \frac{1}{2}\rho}$$

i obliczmy pochodne

$$\frac{dR}{d\rho} = n\rho^{n-1}e^{\pm \frac{1}{2}\rho} \pm \frac{1}{2}\rho^n e^{\pm \frac{1}{2}\rho} = \left(n\rho^{n-1} \pm \frac{1}{2}\rho^n \right) e^{\pm \frac{1}{2}\rho}$$

→

Część radialna równania Schrödingera

Zbadajmy zachowanie asymptotyczne tego równania przy $\rho \rightarrow \infty$.
Przyjmijmy

$$R(\rho) = \rho^n e^{\pm \frac{1}{2}\rho}$$

i obliczmy pochodne

$$\begin{aligned} \frac{dR}{d\rho} &= n\rho^{n-1} e^{\pm \frac{1}{2}\rho} \pm \frac{1}{2}\rho^n e^{\pm \frac{1}{2}\rho} = \left(n\rho^{n-1} \pm \frac{1}{2}\rho^n \right) e^{\pm \frac{1}{2}\rho} \\ &\rightarrow \pm \frac{1}{2}\rho^n e^{\pm \frac{1}{2}\rho} \end{aligned}$$

Część radialna równania Schrödingera

Zbadajmy zachowanie asymptotyczne tego równania przy $\rho \rightarrow \infty$.
Przyjmijmy

$$R(\rho) = \rho^n e^{\pm \frac{1}{2}\rho}$$

i obliczmy pochodne

$$\begin{aligned} \frac{dR}{d\rho} &= n\rho^{n-1} e^{\pm \frac{1}{2}\rho} \pm \frac{1}{2}\rho^n e^{\pm \frac{1}{2}\rho} = \left(n\rho^{n-1} \pm \frac{1}{2}\rho^n \right) e^{\pm \frac{1}{2}\rho} \\ &\rightarrow \pm \frac{1}{2}\rho^n e^{\pm \frac{1}{2}\rho} \end{aligned}$$

$$\frac{d^2 R}{d\rho^2}$$

Część radialna równania Schrödingera

Zbadajmy zachowanie asymptotyczne tego równania przy $\rho \rightarrow \infty$.
Przyjmijmy

$$R(\rho) = \rho^n e^{\pm \frac{1}{2}\rho}$$

i obliczmy pochodne

$$\frac{dR}{d\rho} = n\rho^{n-1} e^{\pm \frac{1}{2}\rho} \pm \frac{1}{2}\rho^n e^{\pm \frac{1}{2}\rho} = \left(n\rho^{n-1} \pm \frac{1}{2}\rho^n \right) e^{\pm \frac{1}{2}\rho}$$

$$\rightarrow \pm \frac{1}{2}\rho^n e^{\pm \frac{1}{2}\rho}$$

$$\frac{d^2R}{d\rho^2} =$$

Część radialna równania Schrödingera

Zbadajmy zachowanie asymptotyczne tego równania przy $\rho \rightarrow \infty$.
Przyjmijmy

$$R(\rho) = \rho^n e^{\pm \frac{1}{2}\rho}$$

i obliczmy pochodne

$$\frac{dR}{d\rho} = n\rho^{n-1} e^{\pm \frac{1}{2}\rho} \pm \frac{1}{2}\rho^n e^{\pm \frac{1}{2}\rho} = \left(n\rho^{n-1} \pm \frac{1}{2}\rho^n \right) e^{\pm \frac{1}{2}\rho}$$

$$\rightarrow \pm \frac{1}{2}\rho^n e^{\pm \frac{1}{2}\rho}$$

$$\frac{d^2R}{d\rho^2} = \left[n(n-1)\rho^{n-2} \pm \frac{1}{2}n\rho^{n-1} \right] e^{\pm \frac{1}{2}\rho}$$

Część radialna równania Schrödingera

Zbadajmy zachowanie asymptotyczne tego równania przy $\rho \rightarrow \infty$.
Przyjmijmy

$$R(\rho) = \rho^n e^{\pm \frac{1}{2}\rho}$$

i obliczmy pochodne

$$\frac{dR}{d\rho} = n\rho^{n-1} e^{\pm \frac{1}{2}\rho} \pm \frac{1}{2}\rho^n e^{\pm \frac{1}{2}\rho} = \left(n\rho^{n-1} \pm \frac{1}{2}\rho^n \right) e^{\pm \frac{1}{2}\rho}$$

$$\rightarrow \pm \frac{1}{2}\rho^n e^{\pm \frac{1}{2}\rho}$$

$$\frac{d^2R}{d\rho^2} = \left[n(n-1)\rho^{n-2} \pm \frac{1}{2}n\rho^{n-1} \right] e^{\pm \frac{1}{2}\rho}$$

+

Część radialna równania Schrödingera

Zbadajmy zachowanie asymptotyczne tego równania przy $\rho \rightarrow \infty$.
Przyjmijmy

$$R(\rho) = \rho^n e^{\pm \frac{1}{2}\rho}$$

i obliczmy pochodne

$$\frac{dR}{d\rho} = n\rho^{n-1} e^{\pm \frac{1}{2}\rho} \pm \frac{1}{2}\rho^n e^{\pm \frac{1}{2}\rho} = \left(n\rho^{n-1} \pm \frac{1}{2}\rho^n \right) e^{\pm \frac{1}{2}\rho}$$

$$\rightarrow \pm \frac{1}{2}\rho^n e^{\pm \frac{1}{2}\rho}$$

$$\frac{d^2R}{d\rho^2} = \left[n(n-1)\rho^{n-2} \pm \frac{1}{2}n\rho^{n-1} \right] e^{\pm \frac{1}{2}\rho}$$

$$+ \left(n\rho^{n-1} \pm \frac{1}{2}\rho^n \right) \left(\pm \frac{1}{2} \right) e^{\pm \frac{1}{2}\rho}$$

Część radialna równania Schrödingera

Zbadajmy zachowanie asymptotyczne tego równania przy $\rho \rightarrow \infty$.
Przyjmijmy

$$R(\rho) = \rho^n e^{\pm \frac{1}{2}\rho}$$

i obliczmy pochodne

$$\frac{dR}{d\rho} = n\rho^{n-1} e^{\pm \frac{1}{2}\rho} \pm \frac{1}{2}\rho^n e^{\pm \frac{1}{2}\rho} = \left(n\rho^{n-1} \pm \frac{1}{2}\rho^n \right) e^{\pm \frac{1}{2}\rho}$$

$$\rightarrow \pm \frac{1}{2}\rho^n e^{\pm \frac{1}{2}\rho}$$

$$\frac{d^2R}{d\rho^2} = \left[n(n-1)\rho^{n-2} \pm \frac{1}{2}n\rho^{n-1} \right] e^{\pm \frac{1}{2}\rho}$$

$$+ \left(n\rho^{n-1} \pm \frac{1}{2}\rho^n \right) \left(\pm \frac{1}{2} \right) e^{\pm \frac{1}{2}\rho} \rightarrow \frac{1}{4}\rho^n e^{\pm \frac{1}{2}\rho}.$$

Część radialna równania Schrödingera

Zbadajmy zachowanie asymptotyczne tego równania przy $\rho \rightarrow \infty$.
Przyjmijmy

$$R(\rho) = \rho^n e^{\pm \frac{1}{2}\rho}$$

i obliczmy pochodne

$$\frac{dR}{d\rho} = n\rho^{n-1} e^{\pm \frac{1}{2}\rho} \pm \frac{1}{2}\rho^n e^{\pm \frac{1}{2}\rho} = \left(n\rho^{n-1} \pm \frac{1}{2}\rho^n \right) e^{\pm \frac{1}{2}\rho}$$

$$\rightarrow \pm \frac{1}{2}\rho^n e^{\pm \frac{1}{2}\rho}$$

$$\frac{d^2R}{d\rho^2} = \left[n(n-1)\rho^{n-2} \pm \frac{1}{2}n\rho^{n-1} \right] e^{\pm \frac{1}{2}\rho}$$

$$+ \left(n\rho^{n-1} \pm \frac{1}{2}\rho^n \right) \left(\pm \frac{1}{2} \right) e^{\pm \frac{1}{2}\rho} \rightarrow \frac{1}{4}\rho^n e^{\pm \frac{1}{2}\rho}.$$

Część radialna równania Schrödingera

Zauważmy, że wyrazy wiodące przy $\rho \rightarrow \infty$ w równaniu

$$\frac{1}{\rho^2} \frac{d}{d\rho} \left(\rho^2 \frac{dR}{d\rho} \right) + \left[\frac{\lambda}{\rho} - \frac{1}{4} - \frac{l(l+1)}{\rho^2} \right] R = 0$$

kasują się.

Część radialna równania Schrödingera

Zauważmy, że wyrazy wiodące przy $\rho \rightarrow \infty$ w równaniu

$$\frac{1}{\rho^2} \frac{d}{d\rho} \left(\rho^2 \frac{dR}{d\rho} \right) + \left[\frac{\lambda}{\rho} - \frac{1}{4} - \frac{l(l+1)}{\rho^2} \right] R = 0$$

kasują się. Rzeczywiście

$$\frac{d^2 R}{d\rho^2} - \frac{1}{4} R$$

Część radialna równania Schrödingera

Zauważmy, że wyrazy wiodące przy $\rho \rightarrow \infty$ w równaniu

$$\frac{1}{\rho^2} \frac{d}{d\rho} \left(\rho^2 \frac{dR}{d\rho} \right) + \left[\frac{\lambda}{\rho} - \frac{1}{4} - \frac{l(l+1)}{\rho^2} \right] R = 0$$

kasują się. Rzeczywiście

$$\frac{d^2 R}{d\rho^2} - \frac{1}{4} R \rightarrow \left(\frac{1}{4} \rho^n - \frac{1}{4} \rho^n \right) e^{\pm \frac{1}{2} \rho} = 0.$$

Część radialna równania Schrödingera

Zauważmy, że wyrazy wiodące przy $\rho \rightarrow \infty$ w równaniu

$$\frac{1}{\rho^2} \frac{d}{d\rho} \left(\rho^2 \frac{dR}{d\rho} \right) + \left[\frac{\lambda}{\rho} - \frac{1}{4} - \frac{l(l+1)}{\rho^2} \right] R = 0$$

kasują się. Rzeczywiście

$$\frac{d^2 R}{d\rho^2} - \frac{1}{4} R \rightarrow \left(\frac{1}{4} \rho^n - \frac{1}{4} \rho^n \right) e^{\pm \frac{1}{2} \rho} = 0.$$

To kasowanie zachodzi dzięki naszemu wyborowi α

$$\frac{2mE}{\hbar^2 \alpha^2} = -\frac{1}{4}.$$

Część radialna równania Schrödingera

Zauważmy, że wyrazy wiodące przy $\rho \rightarrow \infty$ w równaniu

$$\frac{1}{\rho^2} \frac{d}{d\rho} \left(\rho^2 \frac{dR}{d\rho} \right) + \left[\frac{\lambda}{\rho} - \frac{1}{4} - \frac{l(l+1)}{\rho^2} \right] R = 0$$

kasują się. Rzeczywiście

$$\frac{d^2 R}{d\rho^2} - \frac{1}{4} R \rightarrow \left(\frac{1}{4} \rho^n - \frac{1}{4} \rho^n \right) e^{\pm \frac{1}{2} \rho} = 0.$$

To kasowanie zachodzi dzięki naszemu wyborowi α

$$\frac{2mE}{\hbar^2 \alpha^2} = -\frac{1}{4}.$$

Część radialna równania Schrödingera

Rozwiązanie z dodatnim wykładnikiem eksponenty musimy odrzucić, gdyż fizycznie dopuszczalne są tylko funkcje falowe znikające w nieskończoności.

Część radialna równania Schrödingera

Rozwiązanie z dodatnim wykładnikiem eksponenty musimy odrzucić, gdyż fizycznie dopuszczalne są tylko funkcje falowe znikające w nieskończoności.

Dlatego będziemy szukać rozwiązania równania radialnego w postaci iloczynu

$$R(\rho) = F(\rho)e^{-\frac{1}{2}\rho},$$

Część radialna równania Schrödingera

Rozwiązanie z dodatnim wykładnikiem eksponenty musimy odrzucić, gdyż fizycznie dopuszczalne są tylko funkcje falowe znikające w nieskończoności.

Dlatego będziemy szukać rozwiązania równania radialnego w postaci iloczynu

$$R(\rho) = F(\rho)e^{-\frac{1}{2}\rho},$$

gdzie $F(\rho)$ jest wielomianem w zmiennej ρ .

Część radialna równania Schrödingera

Rozwiązanie z dodatnim wykładnikiem eksponenty musimy odrzucić, gdyż fizycznie dopuszczalne są tylko funkcje falowe znikające w nieskończoności.

Dlatego będziemy szukać rozwiązania równania radialnego w postaci iloczynu

$$R(\rho) = F(\rho)e^{-\frac{1}{2}\rho},$$

gdzie $F(\rho)$ jest wielomianem w zmiennej ρ . Obliczmy pochodne

Część radialna równania Schrödingera

Rozwiązanie z dodatnim wykładnikiem eksponenty musimy odrzucić, gdyż fizycznie dopuszczalne są tylko funkcje falowe znikające w nieskończoności.

Dlatego będziemy szukać rozwiązania równania radialnego w postaci iloczynu

$$R(\rho) = F(\rho)e^{-\frac{1}{2}\rho},$$

gdzie $F(\rho)$ jest wielomianem w zmiennej ρ . Obliczmy pochodne

$$\frac{dR}{d\rho}$$

Część radialna równania Schrödingera

Rozwiązanie z dodatnim wykładnikiem eksponenty musimy odrzucić, gdyż fizycznie dopuszczalne są tylko funkcje falowe znikające w nieskończoności.

Dlatego będziemy szukać rozwiązania równania radialnego w postaci iloczynu

$$R(\rho) = F(\rho)e^{-\frac{1}{2}\rho},$$

gdzie $F(\rho)$ jest wielomianem w zmiennej ρ . Obliczmy pochodne

$$\frac{dR}{d\rho} =$$

Część radialna równania Schrödingera

Rozwiązanie z dodatnim wykładnikiem eksponenty musimy odrzucić, gdyż fizycznie dopuszczalne są tylko funkcje falowe znikające w nieskończoności.

Dlatego będziemy szukać rozwiązania równania radialnego w postaci iloczynu

$$R(\rho) = F(\rho)e^{-\frac{1}{2}\rho},$$

gdzie $F(\rho)$ jest wielomianem w zmiennej ρ . Obliczmy pochodne

$$\frac{dR}{d\rho} = \left(F' - \frac{1}{2}F \right) e^{-\frac{1}{2}\rho},$$

Część radialna równania Schrödingera

Rozwiązanie z dodatnim wykładnikiem eksponenty musimy odrzucić, gdyż fizycznie dopuszczalne są tylko funkcje falowe znikające w nieskończoności.

Dlatego będziemy szukać rozwiązania równania radialnego w postaci iloczynu

$$R(\rho) = F(\rho)e^{-\frac{1}{2}\rho},$$

gdzie $F(\rho)$ jest wielomianem w zmiennej ρ . Obliczmy pochodne

$$\frac{dR}{d\rho} = \left(F' - \frac{1}{2}F \right) e^{-\frac{1}{2}\rho},$$
$$\frac{d^2R}{d\rho^2}$$

Część radialna równania Schrödingera

Rozwiązanie z dodatnim wykładnikiem eksponenty musimy odrzucić, gdyż fizycznie dopuszczalne są tylko funkcje falowe znikające w nieskończoności.

Dlatego będziemy szukać rozwiązania równania radialnego w postaci iloczynu

$$R(\rho) = F(\rho)e^{-\frac{1}{2}\rho},$$

gdzie $F(\rho)$ jest wielomianem w zmiennej ρ . Obliczmy pochodne

$$\begin{aligned}\frac{dR}{d\rho} &= \left(F' - \frac{1}{2}F\right)e^{-\frac{1}{2}\rho}, \\ \frac{d^2R}{d\rho^2} &= \end{aligned}$$

Część radialna równania Schrödingera

Rozwiązanie z dodatnim wykładnikiem eksponenty musimy odrzucić, gdyż fizycznie dopuszczalne są tylko funkcje falowe znikające w nieskończoności.

Dlatego będziemy szukać rozwiązania równania radialnego w postaci iloczynu

$$R(\rho) = F(\rho)e^{-\frac{1}{2}\rho},$$

gdzie $F(\rho)$ jest wielomianem w zmiennej ρ . Obliczmy pochodne

$$\begin{aligned}\frac{dR}{d\rho} &= \left(F' - \frac{1}{2}F\right) e^{-\frac{1}{2}\rho}, \\ \frac{d^2R}{d\rho^2} &= \left(F'' - \frac{1}{2}F'\right) e^{-\frac{1}{2}\rho} + \left(F' - \frac{1}{2}F\right) \left(-\frac{1}{2}\right) e^{-\frac{1}{2}\rho}\end{aligned}$$

Część radialna równania Schrödingera

Rozwiązanie z dodatnim wykładnikiem eksponenty musimy odrzucić, gdyż fizycznie dopuszczalne są tylko funkcje falowe znikające w nieskończoności.

Dlatego będziemy szukać rozwiązania równania radialnego w postaci iloczynu

$$R(\rho) = F(\rho)e^{-\frac{1}{2}\rho},$$

gdzie $F(\rho)$ jest wielomianem w zmiennej ρ . Obliczmy pochodne

$$\begin{aligned}\frac{dR}{d\rho} &= \left(F' - \frac{1}{2}F\right) e^{-\frac{1}{2}\rho}, \\ \frac{d^2R}{d\rho^2} &= \left(F'' - \frac{1}{2}F'\right) e^{-\frac{1}{2}\rho} + \left(F' - \frac{1}{2}F\right) \left(-\frac{1}{2}\right) e^{-\frac{1}{2}\rho} \\ &= \end{aligned}$$

Część radialna równania Schrödingera

Rozwiązanie z dodatnim wykładnikiem eksponenty musimy odrzucić, gdyż fizycznie dopuszczalne są tylko funkcje falowe znikające w nieskończoności.

Dlatego będziemy szukać rozwiązania równania radialnego w postaci iloczynu

$$R(\rho) = F(\rho)e^{-\frac{1}{2}\rho},$$

gdzie $F(\rho)$ jest wielomianem w zmiennej ρ . Obliczmy pochodne

$$\begin{aligned}\frac{dR}{d\rho} &= \left(F' - \frac{1}{2}F\right) e^{-\frac{1}{2}\rho}, \\ \frac{d^2R}{d\rho^2} &= \left(F'' - \frac{1}{2}F'\right) e^{-\frac{1}{2}\rho} + \left(F' - \frac{1}{2}F\right) \left(-\frac{1}{2}\right) e^{-\frac{1}{2}\rho} \\ &= \left(F'' - F' + \frac{1}{4}F\right) e^{-\frac{1}{2}\rho}.\end{aligned}$$

Część radialna równania Schrödingera

Rozwiązanie z dodatnim wykładnikiem eksponenty musimy odrzucić, gdyż fizycznie dopuszczalne są tylko funkcje falowe znikające w nieskończoności.

Dlatego będziemy szukać rozwiązania równania radialnego w postaci iloczynu

$$R(\rho) = F(\rho)e^{-\frac{1}{2}\rho},$$

gdzie $F(\rho)$ jest wielomianem w zmiennej ρ . Obliczmy pochodne

$$\begin{aligned}\frac{dR}{d\rho} &= \left(F' - \frac{1}{2}F\right) e^{-\frac{1}{2}\rho}, \\ \frac{d^2R}{d\rho^2} &= \left(F'' - \frac{1}{2}F'\right) e^{-\frac{1}{2}\rho} + \left(F' - \frac{1}{2}F\right) \left(-\frac{1}{2}\right) e^{-\frac{1}{2}\rho} \\ &= \left(F'' - F' + \frac{1}{4}F\right) e^{-\frac{1}{2}\rho}.\end{aligned}$$

Część radialna równania Schrödingera

Wstawmy je do naszego równania

$$\frac{1}{\rho^2} \frac{d}{d\rho} \left(\rho^2 \frac{dR}{d\rho} \right) + \left[\frac{\lambda}{\rho} - \frac{1}{4} - \frac{l(l+1)}{\rho^2} \right] R = 0$$

wówczas dostaniemy

$$\left(F'' - F' + \frac{1}{4} F \right) e^{-\frac{1}{2}\rho} +$$

Część radialna równania Schrödingera

Wstawmy je do naszego równania

$$\frac{1}{\rho^2} \frac{d}{d\rho} \left(\rho^2 \frac{dR}{d\rho} \right) + \left[\frac{\lambda}{\rho} - \frac{1}{4} - \frac{l(l+1)}{\rho^2} \right] R = 0$$

wówczas dostaniemy

$$\left(F'' - F' + \frac{1}{4}F \right) e^{-\frac{1}{2}\rho} + \frac{2}{\rho} \left(F' - \frac{1}{2}F \right) e^{-\frac{1}{2}\rho}$$

Część radialna równania Schrödingera

Wstawmy je do naszego równania

$$\frac{1}{\rho^2} \frac{d}{d\rho} \left(\rho^2 \frac{dR}{d\rho} \right) + \left[\frac{\lambda}{\rho} - \frac{1}{4} - \frac{l(l+1)}{\rho^2} \right] R = 0$$

wówczas dostaniemy

$$\left(F'' - F' + \frac{1}{4}F \right) e^{-\frac{1}{2}\rho} + \frac{2}{\rho} \left(F' - \frac{1}{2}F \right) e^{-\frac{1}{2}\rho} +$$

Część radialna równania Schrödingera

Wstawmy je do naszego równania

$$\frac{1}{\rho^2} \frac{d}{d\rho} \left(\rho^2 \frac{dR}{d\rho} \right) + \left[\frac{\lambda}{\rho} - \frac{1}{4} - \frac{l(l+1)}{\rho^2} \right] R = 0$$

wówczas dostaniemy

$$\begin{aligned} \left(F'' - F' + \frac{1}{4}F \right) e^{-\frac{1}{2}\rho} &+ \frac{2}{\rho} \left(F' - \frac{1}{2}F \right) e^{-\frac{1}{2}\rho} \\ &+ \left[\frac{\lambda}{\rho} - \frac{1}{4} - \frac{l(l+1)}{\rho^2} \right] F e^{-\frac{1}{2}\rho} = 0, \end{aligned}$$

Część radialna równania Schrödingera

Wstawmy je do naszego równania

$$\frac{1}{\rho^2} \frac{d}{d\rho} \left(\rho^2 \frac{dR}{d\rho} \right) + \left[\frac{\lambda}{\rho} - \frac{1}{4} - \frac{l(l+1)}{\rho^2} \right] R = 0$$

wówczas dostaniemy

$$\begin{aligned} \left(F'' - F' + \frac{1}{4}F \right) e^{-\frac{1}{2}\rho} &+ \frac{2}{\rho} \left(F' - \frac{1}{2}F \right) e^{-\frac{1}{2}\rho} \\ &+ \left[\frac{\lambda}{\rho} - \frac{1}{4} - \frac{l(l+1)}{\rho^2} \right] F e^{-\frac{1}{2}\rho} = 0, \end{aligned}$$

a po uporządkowaniu i pomnożeniu przez $e^{+\frac{1}{2}\rho}$ otrzymamy

Część radialna równania Schrödingera

Wstawmy je do naszego równania

$$\frac{1}{\rho^2} \frac{d}{d\rho} \left(\rho^2 \frac{dR}{d\rho} \right) + \left[\frac{\lambda}{\rho} - \frac{1}{4} - \frac{l(l+1)}{\rho^2} \right] R = 0$$

wówczas dostaniemy

$$\begin{aligned} \left(F'' - F' + \frac{1}{4}F \right) e^{-\frac{1}{2}\rho} &+ \frac{2}{\rho} \left(F' - \frac{1}{2}F \right) e^{-\frac{1}{2}\rho} \\ &+ \left[\frac{\lambda}{\rho} - \frac{1}{4} - \frac{l(l+1)}{\rho^2} \right] F e^{-\frac{1}{2}\rho} = 0, \end{aligned}$$

a po uporządkowaniu i pomnożeniu przez $e^{+\frac{1}{2}\rho}$ otrzymamy

$$F''$$

Część radialna równania Schrödingera

Wstawmy je do naszego równania

$$\frac{1}{\rho^2} \frac{d}{d\rho} \left(\rho^2 \frac{dR}{d\rho} \right) + \left[\frac{\lambda}{\rho} - \frac{1}{4} - \frac{l(l+1)}{\rho^2} \right] R = 0$$

wówczas dostaniemy

$$\begin{aligned} \left(F'' - F' + \frac{1}{4} F \right) e^{-\frac{1}{2}\rho} &+ \frac{2}{\rho} \left(F' - \frac{1}{2} F \right) e^{-\frac{1}{2}\rho} \\ &+ \left[\frac{\lambda}{\rho} - \frac{1}{4} - \frac{l(l+1)}{\rho^2} \right] F e^{-\frac{1}{2}\rho} = 0, \end{aligned}$$

a po uporządkowaniu i pomnożeniu przez $e^{+\frac{1}{2}\rho}$ otrzymamy

$$F'' + \left(\frac{2}{\rho} - 1 \right) F'$$

Część radialna równania Schrödingera

Wstawmy je do naszego równania

$$\frac{1}{\rho^2} \frac{d}{d\rho} \left(\rho^2 \frac{dR}{d\rho} \right) + \left[\frac{\lambda}{\rho} - \frac{1}{4} - \frac{l(l+1)}{\rho^2} \right] R = 0$$

wówczas dostaniemy

$$\begin{aligned} \left(F'' - F' + \frac{1}{4} F \right) e^{-\frac{1}{2}\rho} &+ \frac{2}{\rho} \left(F' - \frac{1}{2} F \right) e^{-\frac{1}{2}\rho} \\ &+ \left[\frac{\lambda}{\rho} - \frac{1}{4} - \frac{l(l+1)}{\rho^2} \right] F e^{-\frac{1}{2}\rho} = 0, \end{aligned}$$

a po uporządkowaniu i pomnożeniu przez $e^{+\frac{1}{2}\rho}$ otrzymamy

$$F'' + \left(\frac{2}{\rho} - 1 \right) F' + \left[\frac{\lambda - 1}{\rho} - \frac{l(l+1)}{\rho^2} \right] F = 0.$$

Część radialna równania Schrödingera

Wstawmy je do naszego równania

$$\frac{1}{\rho^2} \frac{d}{d\rho} \left(\rho^2 \frac{dR}{d\rho} \right) + \left[\frac{\lambda}{\rho} - \frac{1}{4} - \frac{l(l+1)}{\rho^2} \right] R = 0$$

wówczas dostaniemy

$$\begin{aligned} \left(F'' - F' + \frac{1}{4}F \right) e^{-\frac{1}{2}\rho} &+ \frac{2}{\rho} \left(F' - \frac{1}{2}F \right) e^{-\frac{1}{2}\rho} \\ &+ \left[\frac{\lambda}{\rho} - \frac{1}{4} - \frac{l(l+1)}{\rho^2} \right] F e^{-\frac{1}{2}\rho} = 0, \end{aligned}$$

a po uporządkowaniu i pomnożeniu przez $e^{+\frac{1}{2}\rho}$ otrzymamy

$$F'' + \left(\frac{2}{\rho} - 1 \right) F' + \left[\frac{\lambda - 1}{\rho} - \frac{l(l+1)}{\rho^2} \right] F = 0.$$

Część radialna równania Schrödingera

Będziemy poszukiwać wielomianu $F(\rho)$ postaci

$$F(\rho) = \rho^s (a_0 + a_1\rho + a_2\rho^2 + \dots)$$

Część radialna równania Schrödingera

Będziemy poszukiwać wielomianu $F(\rho)$ postaci

$$F(\rho) = \rho^s (a_0 + a_1\rho + a_2\rho^2 + \dots) \equiv \rho^s L(\rho),$$

Część radialna równania Schrödingera

Będziemy poszukiwać wielomianu $F(\rho)$ postaci

$$F(\rho) = \rho^s (a_0 + a_1\rho + a_2\rho^2 + \dots) \equiv \rho^s L(\rho), \quad \text{gdzie } a_0 \neq 0, \quad s \geq 0.$$

Część radialna równania Schrödingera

Będziemy poszukiwać wielomianu $F(\rho)$ postaci

$$F(\rho) = \rho^s (a_0 + a_1\rho + a_2\rho^2 + \dots) \equiv \rho^s L(\rho), \quad \text{gdzie } a_0 \neq 0, \quad s \geq 0.$$

Obliczmy pochodne

Część radialna równania Schrödingera

Będziemy poszukiwać wielomianu $F(\rho)$ postaci

$$F(\rho) = \rho^s (a_0 + a_1\rho + a_2\rho^2 + \dots) \equiv \rho^s L(\rho), \quad \text{gdzie } a_0 \neq 0, \quad s \geq 0.$$

Obliczmy pochodne

$$F'$$

Część radialna równania Schrödingera

Będziemy poszukiwać wielomianu $F(\rho)$ postaci

$$F(\rho) = \rho^s (a_0 + a_1\rho + a_2\rho^2 + \dots) \equiv \rho^s L(\rho), \quad \text{gdzie } a_0 \neq 0, \quad s \geq 0.$$

Obliczmy pochodne

$$F' =$$

Część radialna równania Schrödingera

Będziemy poszukiwać wielomianu $F(\rho)$ postaci

$$F(\rho) = \rho^s (a_0 + a_1\rho + a_2\rho^2 + \dots) \equiv \rho^s L(\rho), \quad \text{gdzie } a_0 \neq 0, \quad s \geq 0.$$

Obliczmy pochodne

$$F' = s\rho^{s-1}L + \rho^s L',$$

Część radialna równania Schrödingera

Będziemy poszukiwać wielomianu $F(\rho)$ postaci

$$F(\rho) = \rho^s (a_0 + a_1\rho + a_2\rho^2 + \dots) \equiv \rho^s L(\rho), \quad \text{gdzie } a_0 \neq 0, \quad s \geq 0.$$

Obliczmy pochodne

$$\begin{aligned} F' &= s\rho^{s-1}L + \rho^s L', \\ F'' & \end{aligned}$$

Część radialna równania Schrödingera

Będziemy poszukiwać wielomianu $F(\rho)$ postaci

$$F(\rho) = \rho^s (a_0 + a_1\rho + a_2\rho^2 + \dots) \equiv \rho^s L(\rho), \quad \text{gdzie } a_0 \neq 0, \quad s \geq 0.$$

Obliczmy pochodne

$$\begin{aligned} F' &= s\rho^{s-1}L + \rho^s L', \\ F'' &= \end{aligned}$$

Część radialna równania Schrödingera

Będziemy poszukiwać wielomianu $F(\rho)$ postaci

$$F(\rho) = \rho^s (a_0 + a_1\rho + a_2\rho^2 + \dots) \equiv \rho^s L(\rho), \quad \text{gdzie } a_0 \neq 0, \quad s \geq 0.$$

Obliczmy pochodne

$$F' = s\rho^{s-1}L + \rho^s L',$$

$$F'' = s(s-1)\rho^{s-2}L$$

Część radialna równania Schrödingera

Będziemy poszukiwać wielomianu $F(\rho)$ postaci

$$F(\rho) = \rho^s (a_0 + a_1\rho + a_2\rho^2 + \dots) \equiv \rho^s L(\rho), \quad \text{gdzie } a_0 \neq 0, \quad s \geq 0.$$

Obliczmy pochodne

$$F' = s\rho^{s-1}L + \rho^s L',$$

$$F'' = s(s-1)\rho^{s-2}L + s\rho^{s-1}L'$$

Część radialna równania Schrödingera

Będziemy poszukiwać wielomianu $F(\rho)$ postaci

$$F(\rho) = \rho^s (a_0 + a_1\rho + a_2\rho^2 + \dots) \equiv \rho^s L(\rho), \quad \text{gdzie } a_0 \neq 0, \quad s \geq 0.$$

Obliczmy pochodne

$$F' = s\rho^{s-1}L + \rho^s L',$$

$$F'' = s(s-1)\rho^{s-2}L + s\rho^{s-1}L' + s\rho^{s-1}L'$$

Część radialna równania Schrödingera

Będziemy poszukiwać wielomianu $F(\rho)$ postaci

$$F(\rho) = \rho^s (a_0 + a_1\rho + a_2\rho^2 + \dots) \equiv \rho^s L(\rho), \quad \text{gdzie } a_0 \neq 0, \quad s \geq 0.$$

Obliczmy pochodne

$$F' = s\rho^{s-1}L + \rho^s L',$$

$$F'' = s(s-1)\rho^{s-2}L + s\rho^{s-1}L' + s\rho^{s-1}L' + \rho^s L''$$

Część radialna równania Schrödingera

Będziemy poszukiwać wielomianu $F(\rho)$ postaci

$$F(\rho) = \rho^s (a_0 + a_1\rho + a_2\rho^2 + \dots) \equiv \rho^s L(\rho), \quad \text{gdzie } a_0 \neq 0, \quad s \geq 0.$$

Obliczmy pochodne

$$F' = s\rho^{s-1}L + \rho^s L',$$

$$F'' = s(s-1)\rho^{s-2}L + s\rho^{s-1}L' + s\rho^{s-1}L' + \rho^s L''$$

=

Część radialna równania Schrödingera

Będziemy poszukiwać wielomianu $F(\rho)$ postaci

$$F(\rho) = \rho^s (a_0 + a_1\rho + a_2\rho^2 + \dots) \equiv \rho^s L(\rho), \quad \text{gdzie } a_0 \neq 0, \quad s \geq 0.$$

Obliczmy pochodne

$$\begin{aligned} F' &= s\rho^{s-1}L + \rho^s L', \\ F'' &= s(s-1)\rho^{s-2}L + s\rho^{s-1}L' + s\rho^{s-1}L' + \rho^s L'' \\ &= s(s-1)\rho^{s-2}L \end{aligned}$$

Część radialna równania Schrödingera

Będziemy poszukiwać wielomianu $F(\rho)$ postaci

$$F(\rho) = \rho^s (a_0 + a_1\rho + a_2\rho^2 + \dots) \equiv \rho^s L(\rho), \quad \text{gdzie } a_0 \neq 0, \quad s \geq 0.$$

Obliczmy pochodne

$$\begin{aligned} F' &= s\rho^{s-1}L + \rho^s L', \\ F'' &= s(s-1)\rho^{s-2}L + s\rho^{s-1}L' + s\rho^{s-1}L' + \rho^s L'' \\ &= s(s-1)\rho^{s-2}L + 2s\rho^{s-1}L' \end{aligned}$$

Część radialna równania Schrödingera

Będziemy poszukiwać wielomianu $F(\rho)$ postaci

$$F(\rho) = \rho^s (a_0 + a_1\rho + a_2\rho^2 + \dots) \equiv \rho^s L(\rho), \quad \text{gdzie } a_0 \neq 0, \quad s \geq 0.$$

Obliczmy pochodne

$$\begin{aligned} F' &= s\rho^{s-1}L + \rho^s L', \\ F'' &= s(s-1)\rho^{s-2}L + s\rho^{s-1}L' + s\rho^{s-1}L' + \rho^s L'' \\ &= s(s-1)\rho^{s-2}L + 2s\rho^{s-1}L' + \rho^s L'', \end{aligned}$$

Część radialna równania Schrödingera

Będziemy poszukiwać wielomianu $F(\rho)$ postaci

$$F(\rho) = \rho^s (a_0 + a_1\rho + a_2\rho^2 + \dots) \equiv \rho^s L(\rho), \quad \text{gdzie } a_0 \neq 0, \quad s \geq 0.$$

Obliczmy pochodne

$$\begin{aligned} F' &= s\rho^{s-1}L + \rho^s L', \\ F'' &= s(s-1)\rho^{s-2}L + s\rho^{s-1}L' + s\rho^{s-1}L' + \rho^s L'' \\ &= s(s-1)\rho^{s-2}L + 2s\rho^{s-1}L' + \rho^s L'', \end{aligned}$$

i wstawmy do naszego równania

Część radialna równania Schrödingera

Będziemy poszukiwać wielomianu $F(\rho)$ postaci

$$F(\rho) = \rho^s (a_0 + a_1\rho + a_2\rho^2 + \dots) \equiv \rho^s L(\rho), \quad \text{gdzie } a_0 \neq 0, \quad s \geq 0.$$

Obliczmy pochodne

$$\begin{aligned} F' &= s\rho^{s-1}L + \rho^s L', \\ F'' &= s(s-1)\rho^{s-2}L + s\rho^{s-1}L' + s\rho^{s-1}L' + \rho^s L'' \\ &= s(s-1)\rho^{s-2}L + 2s\rho^{s-1}L' + \rho^s L'', \end{aligned}$$

i wstawmy do naszego równania

$$s(s-1)\rho^{s-2}L + 2s\rho^{s-1}L' + \rho^s L''$$

Część radialna równania Schrödingera

Będziemy poszukiwać wielomianu $F(\rho)$ postaci

$$F(\rho) = \rho^s (a_0 + a_1\rho + a_2\rho^2 + \dots) \equiv \rho^s L(\rho), \quad \text{gdzie } a_0 \neq 0, \quad s \geq 0.$$

Obliczmy pochodne

$$\begin{aligned} F' &= s\rho^{s-1}L + \rho^s L', \\ F'' &= s(s-1)\rho^{s-2}L + s\rho^{s-1}L' + s\rho^{s-1}L' + \rho^s L'' \\ &= s(s-1)\rho^{s-2}L + 2s\rho^{s-1}L' + \rho^s L'', \end{aligned}$$

i wstawmy do naszego równania

$$s(s-1)\rho^{s-2}L + 2s\rho^{s-1}L' + \rho^s L'' \quad +$$

Część radialna równania Schrödingera

Będziemy poszukiwać wielomianu $F(\rho)$ postaci

$$F(\rho) = \rho^s (a_0 + a_1\rho + a_2\rho^2 + \dots) \equiv \rho^s L(\rho), \quad \text{gdzie } a_0 \neq 0, \quad s \geq 0.$$

Obliczmy pochodne

$$\begin{aligned} F' &= s\rho^{s-1}L + \rho^s L', \\ F'' &= s(s-1)\rho^{s-2}L + s\rho^{s-1}L' + s\rho^{s-1}L' + \rho^s L'' \\ &= s(s-1)\rho^{s-2}L + 2s\rho^{s-1}L' + \rho^s L'', \end{aligned}$$

i wstawmy do naszego równania

$$s(s-1)\rho^{s-2}L + 2s\rho^{s-1}L' + \rho^s L'' + \left(\frac{2}{\rho} - 1\right) (s\rho^{s-1}L + \rho^s L')$$

Część radialna równania Schrödingera

Będziemy poszukiwać wielomianu $F(\rho)$ postaci

$$F(\rho) = \rho^s (a_0 + a_1\rho + a_2\rho^2 + \dots) \equiv \rho^s L(\rho), \quad \text{gdzie } a_0 \neq 0, \quad s \geq 0.$$

Obliczmy pochodne

$$\begin{aligned} F' &= s\rho^{s-1}L + \rho^s L', \\ F'' &= s(s-1)\rho^{s-2}L + s\rho^{s-1}L' + s\rho^{s-1}L' + \rho^s L'' \\ &= s(s-1)\rho^{s-2}L + 2s\rho^{s-1}L' + \rho^s L'', \end{aligned}$$

i wstawmy do naszego równania

$$\begin{aligned} s(s-1)\rho^{s-2}L + 2s\rho^{s-1}L' + \rho^s L'' &+ \left(\frac{2}{\rho} - 1\right) (s\rho^{s-1}L + \rho^s L') \\ &+ \left[\frac{\lambda-1}{\rho} - \frac{l(l+1)}{\rho^2}\right] \rho^s L \end{aligned}$$

Część radialna równania Schrödingera

Będziemy poszukiwać wielomianu $F(\rho)$ postaci

$$F(\rho) = \rho^s (a_0 + a_1\rho + a_2\rho^2 + \dots) \equiv \rho^s L(\rho), \quad \text{gdzie } a_0 \neq 0, \quad s \geq 0.$$

Obliczmy pochodne

$$\begin{aligned} F' &= s\rho^{s-1}L + \rho^s L', \\ F'' &= s(s-1)\rho^{s-2}L + s\rho^{s-1}L' + s\rho^{s-1}L' + \rho^s L'' \\ &= s(s-1)\rho^{s-2}L + 2s\rho^{s-1}L' + \rho^s L'', \end{aligned}$$

i wstawmy do naszego równania

$$\begin{aligned} s(s-1)\rho^{s-2}L + 2s\rho^{s-1}L' + \rho^s L'' &+ \left(\frac{2}{\rho} - 1\right) (s\rho^{s-1}L + \rho^s L') \\ + \left[\frac{\lambda - 1}{\rho} - \frac{l(l+1)}{\rho^2}\right] \rho^s L &= \end{aligned}$$

Część radialna równania Schrödingera

Będziemy poszukiwać wielomianu $F(\rho)$ postaci

$$F(\rho) = \rho^s (a_0 + a_1\rho + a_2\rho^2 + \dots) \equiv \rho^s L(\rho), \quad \text{gdzie } a_0 \neq 0, \quad s \geq 0.$$

Obliczmy pochodne

$$\begin{aligned} F' &= s\rho^{s-1}L + \rho^s L', \\ F'' &= s(s-1)\rho^{s-2}L + s\rho^{s-1}L' + s\rho^{s-1}L' + \rho^s L'' \\ &= s(s-1)\rho^{s-2}L + 2s\rho^{s-1}L' + \rho^s L'', \end{aligned}$$

i wstawmy do naszego równania

$$\begin{aligned} s(s-1)\rho^{s-2}L + 2s\rho^{s-1}L' + \rho^s L'' &+ \left(\frac{2}{\rho} - 1\right) (s\rho^{s-1}L + \rho^s L') \\ + \left[\frac{\lambda - 1}{\rho} - \frac{l(l+1)}{\rho^2}\right] \rho^s L &= \end{aligned}$$

Część radialna równania Schrödingera

Będziemy poszukiwać wielomianu $F(\rho)$ postaci

$$F(\rho) = \rho^s (a_0 + a_1\rho + a_2\rho^2 + \dots) \equiv \rho^s L(\rho), \quad \text{gdzie } a_0 \neq 0, \quad s \geq 0.$$

Obliczmy pochodne

$$\begin{aligned} F' &= s\rho^{s-1}L + \rho^s L', \\ F'' &= s(s-1)\rho^{s-2}L + s\rho^{s-1}L' + s\rho^{s-1}L' + \rho^s L'' \\ &= s(s-1)\rho^{s-2}L + 2s\rho^{s-1}L' + \rho^s L'', \end{aligned}$$

i wstawmy do naszego równania

$$\begin{aligned} s(s-1)\rho^{s-2}L + 2s\rho^{s-1}L' + \rho^s L'' &+ \left(\frac{2}{\rho} - 1\right) (s\rho^{s-1}L + \rho^s L') \\ + \left[\frac{\lambda-1}{\rho} - \frac{l(l+1)}{\rho^2}\right] \rho^s L &= 0. \end{aligned}$$

Część radialna równania Schrödingera

Będziemy poszukiwać wielomianu $F(\rho)$ postaci

$$F(\rho) = \rho^s (a_0 + a_1\rho + a_2\rho^2 + \dots) \equiv \rho^s L(\rho), \quad \text{gdzie } a_0 \neq 0, \quad s \geq 0.$$

Obliczmy pochodne

$$\begin{aligned} F' &= s\rho^{s-1}L + \rho^s L', \\ F'' &= s(s-1)\rho^{s-2}L + s\rho^{s-1}L' + s\rho^{s-1}L' + \rho^s L'' \\ &= s(s-1)\rho^{s-2}L + 2s\rho^{s-1}L' + \rho^s L'', \end{aligned}$$

i wstawmy do naszego równania

$$\begin{aligned} s(s-1)\rho^{s-2}L + 2s\rho^{s-1}L' + \rho^s L'' &+ \left(\frac{2}{\rho} - 1\right) (s\rho^{s-1}L + \rho^s L') \\ + \left[\frac{\lambda - 1}{\rho} - \frac{l(l+1)}{\rho^2}\right] \rho^s L &= 0. \end{aligned}$$

Część radialna równania Schrödingera

$$s(s-1)\rho^{s-2}L + 2s\rho^{s-1}L' + \rho^s L'' + \left(\frac{2}{\rho} - 1\right)(s\rho^{s-1}L + \rho^s L') + \left[\frac{\lambda - 1}{\rho} - \frac{l(l+1)}{\rho^2}\right]\rho^s L = 0.$$

Mnożąc obustronnie przez ρ^{-s+2} dostaniemy

$$s(s-1)L$$

Część radialna równania Schrödingera

$$s(s-1)\rho^{s-2}L + 2s\rho^{s-1}L' + \rho^s L'' + \left(\frac{2}{\rho} - 1\right)(s\rho^{s-1}L + \rho^s L') + \left[\frac{\lambda - 1}{\rho} - \frac{l(l+1)}{\rho^2}\right]\rho^s L = 0.$$

Mnożąc obustronnie przez ρ^{-s+2} dostaniemy

$$s(s-1)L + 2s\rho L'$$

Część radialna równania Schrödingera

$$s(s-1)\rho^{s-2}L + 2s\rho^{s-1}L' + \rho^s L'' + \left(\frac{2}{\rho} - 1\right)(s\rho^{s-1}L + \rho^s L') + \left[\frac{\lambda - 1}{\rho} - \frac{l(l+1)}{\rho^2}\right]\rho^s L = 0.$$

Mnożąc obustronnie przez ρ^{-s+2} dostaniemy

$$s(s-1)L + 2s\rho L' + \rho^2 L''$$

Część radialna równania Schrödingera

$$s(s-1)\rho^{s-2}L + 2s\rho^{s-1}L' + \rho^s L'' + \left(\frac{2}{\rho} - 1\right)(s\rho^{s-1}L + \rho^s L') + \left[\frac{\lambda - 1}{\rho} - \frac{l(l+1)}{\rho^2}\right]\rho^s L = 0.$$

Mnożąc obustronnie przez ρ^{-s+2} dostaniemy

$$s(s-1)L + 2s\rho L' + \rho^2 L'' +$$

Część radialna równania Schrödingera

$$s(s-1)\rho^{s-2}L + 2s\rho^{s-1}L' + \rho^s L'' + \left(\frac{2}{\rho} - 1\right)(s\rho^{s-1}L + \rho^s L') + \left[\frac{\lambda - 1}{\rho} - \frac{l(l+1)}{\rho^2}\right]\rho^s L = 0.$$

Mnożąc obustronnie przez ρ^{-s+2} dostaniemy

$$s(s-1)L + 2s\rho L' + \rho^2 L'' + \left(\frac{2}{\rho} - 1\right)(s\rho L + \rho^2 L') + \left[\frac{\lambda - 1}{\rho} - \frac{l(l+1)}{\rho^2}\right]\rho^2 L = 0.$$

Część radialna równania Schrödingera

$$s(s-1)\rho^{s-2}L + 2s\rho^{s-1}L' + \rho^s L'' + \left(\frac{2}{\rho} - 1\right)(s\rho^{s-1}L + \rho^s L') + \left[\frac{\lambda - 1}{\rho} - \frac{l(l+1)}{\rho^2}\right]\rho^s L = 0.$$

Mnożąc obustronnie przez ρ^{-s+2} dostaniemy

$$s(s-1)L + 2s\rho L' + \rho^2 L'' + \left(\frac{2}{\rho} - 1\right)(s\rho L + \rho^2 L') +$$

Część radialna równania Schrödingera

$$s(s-1)\rho^{s-2}L + 2s\rho^{s-1}L' + \rho^s L'' + \left(\frac{2}{\rho} - 1\right)(s\rho^{s-1}L + \rho^s L') + \left[\frac{\lambda-1}{\rho} - \frac{l(l+1)}{\rho^2}\right]\rho^s L = 0.$$

Mnożąc obustronnie przez ρ^{-s+2} dostaniemy

$$s(s-1)L + 2s\rho L' + \rho^2 L'' + \left(\frac{2}{\rho} - 1\right)(s\rho L + \rho^2 L') + \left[\frac{\lambda-1}{\rho} - \frac{l(l+1)}{\rho^2}\right]\rho^2 L = 0.$$

Część radialna równania Schrödingera

$$s(s-1)\rho^{s-2}L + 2s\rho^{s-1}L' + \rho^s L'' + \left(\frac{2}{\rho} - 1\right)(s\rho^{s-1}L + \rho^s L') + \left[\frac{\lambda-1}{\rho} - \frac{l(l+1)}{\rho^2}\right]\rho^s L = 0.$$

Mnożąc obustronnie przez ρ^{-s+2} dostaniemy

$$s(s-1)L + 2s\rho L' + \rho^2 L'' + \left(\frac{2}{\rho} - 1\right)(s\rho L + \rho^2 L') + \left[\frac{\lambda-1}{\rho} - \frac{l(l+1)}{\rho^2}\right]\rho^2 L = 0.$$

Po uporządkowaniu otrzymamy równanie

Część radialna równania Schrödingera

$$s(s-1)\rho^{s-2}L + 2s\rho^{s-1}L' + \rho^s L'' + \left(\frac{2}{\rho} - 1\right)(s\rho^{s-1}L + \rho^s L') + \left[\frac{\lambda-1}{\rho} - \frac{l(l+1)}{\rho^2}\right]\rho^s L = 0.$$

Mnożąc obustronnie przez ρ^{-s+2} dostaniemy

$$s(s-1)L + 2s\rho L' + \rho^2 L'' + \left(\frac{2}{\rho} - 1\right)(s\rho L + \rho^2 L') + \left[\frac{\lambda-1}{\rho} - \frac{l(l+1)}{\rho^2}\right]\rho^2 L = 0.$$

Po uporządkowaniu otrzymamy równanie

$$\rho^2 L''$$

Część radialna równania Schrödingera

$$s(s-1)\rho^{s-2}L + 2s\rho^{s-1}L' + \rho^s L'' + \left(\frac{2}{\rho} - 1\right)(s\rho^{s-1}L + \rho^s L') + \left[\frac{\lambda-1}{\rho} - \frac{l(l+1)}{\rho^2}\right]\rho^s L = 0.$$

Mnożąc obustronnie przez ρ^{-s+2} dostaniemy

$$s(s-1)L + 2s\rho L' + \rho^2 L'' + \left(\frac{2}{\rho} - 1\right)(s\rho L + \rho^2 L') + \left[\frac{\lambda-1}{\rho} - \frac{l(l+1)}{\rho^2}\right]\rho^2 L = 0.$$

Po uporządkowaniu otrzymamy równanie

$$\rho^2 L'' + \rho [2(s+1) - \rho] L'$$

Część radialna równania Schrödingera

$$s(s-1)\rho^{s-2}L + 2s\rho^{s-1}L' + \rho^s L'' + \left(\frac{2}{\rho} - 1\right)(s\rho^{s-1}L + \rho^s L') + \left[\frac{\lambda-1}{\rho} - \frac{l(l+1)}{\rho^2}\right]\rho^s L = 0.$$

Mnożąc obustronnie przez ρ^{-s+2} dostaniemy

$$s(s-1)L + 2s\rho L' + \rho^2 L'' + \left(\frac{2}{\rho} - 1\right)(s\rho L + \rho^2 L') + \left[\frac{\lambda-1}{\rho} - \frac{l(l+1)}{\rho^2}\right]\rho^2 L = 0.$$

Po uporządkowaniu otrzymamy równanie

$$\rho^2 L'' + \rho [2(s+1) - \rho] L' + [\rho(\lambda-1-s) + s(s+1) - l(l+1)] L = 0.$$

Część radialna równania Schrödingera

$$s(s-1)\rho^{s-2}L + 2s\rho^{s-1}L' + \rho^s L'' + \left(\frac{2}{\rho} - 1\right)(s\rho^{s-1}L + \rho^s L') + \left[\frac{\lambda-1}{\rho} - \frac{l(l+1)}{\rho^2}\right]\rho^s L = 0.$$

Mnożąc obustronnie przez ρ^{-s+2} dostaniemy

$$s(s-1)L + 2s\rho L' + \rho^2 L'' + \left(\frac{2}{\rho} - 1\right)(s\rho L + \rho^2 L') + \left[\frac{\lambda-1}{\rho} - \frac{l(l+1)}{\rho^2}\right]\rho^2 L = 0.$$

Po uporządkowaniu otrzymamy równanie

$$\rho^2 L'' + \rho [2(s+1) - \rho] L' + [\rho(\lambda-1-s) + s(s+1) - l(l+1)] L = 0.$$

Część radialna równania Schrödingera

Równanie

$$\rho^2 L'' + \rho [2(s+1) - \rho] L' + [\rho(\lambda - 1 - s) + s(s+1) - l(l+1)] L = 0$$

dla $\rho = 0$ daje

Część radialna równania Schrödingera

Równanie

$$\rho^2 L'' + \rho [2(s+1) - \rho] L' + [\rho(\lambda - 1 - s) + s(s+1) - l(l+1)] L = 0$$

dla $\rho = 0$ daje

$$[s(s+1) - l(l+1)] L(0) = 0,$$

Część radialna równania Schrödingera

Równanie

$$\rho^2 L'' + \rho [2(s+1) - \rho] L' + [\rho(\lambda - 1 - s) + s(s+1) - l(l+1)] L = 0$$

dla $\rho = 0$ daje

$$[s(s+1) - l(l+1)] L(0) = 0,$$

ale $L(0) = a_0 \neq 0$, dlatego musi zachodzić

Część radialna równania Schrödingera

Równanie

$$\rho^2 L'' + \rho [2(s+1) - \rho] L' + [\rho(\lambda - 1 - s) + s(s+1) - l(l+1)] L = 0$$

dla $\rho = 0$ daje

$$[s(s+1) - l(l+1)] L(0) = 0,$$

ale $L(0) = a_0 \neq 0$, dlatego musi zachodzić

$$s(s+1) - l(l+1) = 0$$

Część radialna równania Schrödingera

Równanie

$$\rho^2 L'' + \rho [2(s+1) - \rho] L' + [\rho(\lambda - 1 - s) + s(s+1) - l(l+1)] L = 0$$

dla $\rho = 0$ daje

$$[s(s+1) - l(l+1)] L(0) = 0,$$

ale $L(0) = a_0 \neq 0$, dlatego musi zachodzić

$$s(s+1) - l(l+1) = 0 \Rightarrow s^2 + s = l^2 + l.$$

Część radialna równania Schrödingera

Równanie

$$\rho^2 L'' + \rho [2(s+1) - \rho] L' + [\rho(\lambda - 1 - s) + s(s+1) - l(l+1)] L = 0$$

dla $\rho = 0$ daje

$$[s(s+1) - l(l+1)] L(0) = 0,$$

ale $L(0) = a_0 \neq 0$, dlatego musi zachodzić

$$s(s+1) - l(l+1) = 0 \Rightarrow s^2 + s = l^2 + l.$$

Dodajmy do obu stron $\frac{1}{4}$

Część radialna równania Schrödingera

Równanie

$$\rho^2 L'' + \rho [2(s+1) - \rho] L' + [\rho(\lambda - 1 - s) + s(s+1) - l(l+1)] L = 0$$

dla $\rho = 0$ daje

$$[s(s+1) - l(l+1)] L(0) = 0,$$

ale $L(0) = a_0 \neq 0$, dlatego musi zachodzić

$$s(s+1) - l(l+1) = 0 \Rightarrow s^2 + s = l^2 + l.$$

Dodajmy do obu stron $\frac{1}{4}$ $\Rightarrow$

$$s^2 + 2 \cdot \frac{1}{2}s + \frac{1}{4} = l^2 + 2 \cdot \frac{1}{2}l + \frac{1}{4}$$

Część radialna równania Schrödingera

Równanie

$$\rho^2 L'' + \rho [2(s+1) - \rho] L' + [\rho(\lambda - 1 - s) + s(s+1) - l(l+1)] L = 0$$

dla $\rho = 0$ daje

$$[s(s+1) - l(l+1)] L(0) = 0,$$

ale $L(0) = a_0 \neq 0$, dlatego musi zachodzić

$$s(s+1) - l(l+1) = 0 \Rightarrow s^2 + s = l^2 + l.$$

Dodajmy do obu stron $\frac{1}{4}$ $\Rightarrow$

$$s^2 + 2 \cdot \frac{1}{2}s + \frac{1}{4} = l^2 + 2 \cdot \frac{1}{2}l + \frac{1}{4} \Rightarrow \left(s + \frac{1}{2}\right)^2 = \left(l + \frac{1}{2}\right)^2$$

Część radialna równania Schrödingera

Równanie

$$\rho^2 L'' + \rho [2(s+1) - \rho] L' + [\rho(\lambda - 1 - s) + s(s+1) - l(l+1)] L = 0$$

dla $\rho = 0$ daje

$$[s(s+1) - l(l+1)] L(0) = 0,$$

ale $L(0) = a_0 \neq 0$, dlatego musi zachodzić

$$s(s+1) - l(l+1) = 0 \Rightarrow s^2 + s = l^2 + l.$$

Dodajmy do obu stron $\frac{1}{4}$ $\Rightarrow$

$$s^2 + 2 \cdot \frac{1}{2}s + \frac{1}{4} = l^2 + 2 \cdot \frac{1}{2}l + \frac{1}{4} \Rightarrow \left(s + \frac{1}{2}\right)^2 = \left(l + \frac{1}{2}\right)^2$$

Pierwiastkując obustronnie otrzymamy

$$s + \frac{1}{2} = \pm \left(l + \frac{1}{2} \right)$$

Pierwiastkując obustronnie otrzymamy

$$s + \frac{1}{2} = \pm \left(l + \frac{1}{2} \right) \Rightarrow s = l$$

Pierwiastkując obustronnie otrzymamy

$$s + \frac{1}{2} = \pm \left(l + \frac{1}{2} \right) \Rightarrow s = l \text{ lub } s = -l - 1.$$

Pierwiastkując obustronnie otrzymamy

$$s + \frac{1}{2} = \pm \left(l + \frac{1}{2} \right) \Rightarrow s = l \quad \text{lub} \quad s = -l - 1.$$

Drugie rozwiązanie jest niefizyczne, gdyż $\rho^{-l-1} \rightarrow \infty$, dla $\rho \rightarrow 0$.

Część radialna równania Schrödingera

Pierwiastkując obustronnie otrzymamy

$$s + \frac{1}{2} = \pm \left(l + \frac{1}{2} \right) \Rightarrow s = l \quad \text{lub} \quad s = -l - 1.$$

Drugie rozwiązanie jest niefizyczne, gdyż $\rho^{-l-1} \rightarrow \infty$, dla $\rho \rightarrow 0$.
Dlatego $s = l$ i nasze równanie przyjmuje postać

Pierwiastkując obustronnie otrzymamy

$$s + \frac{1}{2} = \pm \left(l + \frac{1}{2} \right) \Rightarrow s = l \quad \text{lub} \quad s = -l - 1.$$

Drugie rozwiązanie jest niefizyczne, gdyż $\rho^{-l-1} \rightarrow \infty$, dla $\rho \rightarrow 0$.
Dlatego $s = l$ i nasze równanie przyjmuje postać

$$\rho^2 L'' + \rho [2(l+1) - \rho] L' + \rho (\lambda - 1 - l) L = 0,$$

a po przedzieleniu przez ρ otrzymamy

Część radialna równania Schrödingera

Pierwiastkując obustronnie otrzymamy

$$s + \frac{1}{2} = \pm \left(l + \frac{1}{2} \right) \Rightarrow s = l \quad \text{lub} \quad s = -l - 1.$$

Drugie rozwiązanie jest niefizyczne, gdyż $\rho^{-l-1} \rightarrow \infty$, dla $\rho \rightarrow 0$.
Dlatego $s = l$ i nasze równanie przyjmuje postać

$$\rho^2 L'' + \rho [2(l+1) - \rho] L' + \rho (\lambda - 1 - l) L = 0,$$

a po przedzieleniu przez ρ otrzymamy

$$\rho L''$$

Pierwiastkując obustronnie otrzymamy

$$s + \frac{1}{2} = \pm \left(l + \frac{1}{2} \right) \Rightarrow s = l \quad \text{lub} \quad s = -l - 1.$$

Drugie rozwiązanie jest niefizyczne, gdyż $\rho^{-l-1} \rightarrow \infty$, dla $\rho \rightarrow 0$.
Dlatego $s = l$ i nasze równanie przyjmuje postać

$$\rho^2 L'' + \rho [2(l+1) - \rho] L' + \rho (\lambda - 1 - l) L = 0,$$

a po przedzieleniu przez ρ otrzymamy

$$\rho L'' + [2(l+1) - \rho] L'$$

Część radialna równania Schrödingera

Pierwiastkując obustronnie otrzymamy

$$s + \frac{1}{2} = \pm \left(l + \frac{1}{2} \right) \Rightarrow s = l \quad \text{lub} \quad s = -l - 1.$$

Drugie rozwiązanie jest niefizyczne, gdyż $\rho^{-l-1} \rightarrow \infty$, dla $\rho \rightarrow 0$.
Dlatego $s = l$ i nasze równanie przyjmuje postać

$$\rho^2 L'' + \rho [2(l+1) - \rho] L' + \rho (\lambda - 1 - l) L = 0,$$

a po przedzieleniu przez ρ otrzymamy

$$\rho L'' + [2(l+1) - \rho] L' + (\lambda - 1 - l) L =$$

Pierwiastkując obustronnie otrzymamy

$$s + \frac{1}{2} = \pm \left(l + \frac{1}{2} \right) \Rightarrow s = l \quad \text{lub} \quad s = -l - 1.$$

Drugie rozwiązanie jest niefizyczne, gdyż $\rho^{-l-1} \rightarrow \infty$, dla $\rho \rightarrow 0$.
Dlatego $s = l$ i nasze równanie przyjmuje postać

$$\rho^2 L'' + \rho [2(l+1) - \rho] L' + \rho (\lambda - 1 - l) L = 0,$$

a po przedzieleniu przez ρ otrzymamy

$$\rho L'' + [2(l+1) - \rho] L' + (\lambda - 1 - l) L = 0.$$

Pierwiastkując obustronnie otrzymamy

$$s + \frac{1}{2} = \pm \left(l + \frac{1}{2} \right) \Rightarrow s = l \quad \text{lub} \quad s = -l - 1.$$

Drugie rozwiązanie jest niefizyczne, gdyż $\rho^{-l-1} \rightarrow \infty$, dla $\rho \rightarrow 0$.
Dlatego $s = l$ i nasze równanie przyjmuje postać

$$\rho^2 L'' + \rho [2(l+1) - \rho] L' + \rho (\lambda - 1 - l) L = 0,$$

a po przedzieleniu przez ρ otrzymamy

$$\rho L'' + [2(l+1) - \rho] L' + (\lambda - 1 - l) L = 0.$$

Część radialna równania Schrödingera

Wykorzystajmy jawną postać wielomianu $L(\rho)$

L

Część radialna równania Schrödingera

Wykorzystajmy jawną postać wielomianu $L(\rho)$

$$L =$$

Część radialna równania Schrödingera

Wykorzystajmy jawną postać wielomianu $L(\rho)$

$$L = a_0 + a_1\rho + a_2\rho^2 + \dots + a_\nu\rho^\nu + \dots,$$

Wykorzystajmy jawną postać wielomianu $L(\rho)$

$$L = a_0 + a_1\rho + a_2\rho^2 + \dots + a_\nu\rho^\nu + \dots,$$

L'

Część radialna równania Schrödingera

Wykorzystajmy jawną postać wielomianu $L(\rho)$

$$L = a_0 + a_1\rho + a_2\rho^2 + \dots + a_\nu\rho^\nu + \dots,$$

$$L' =$$

Część radialna równania Schrödingera

Wykorzystajmy jawną postać wielomianu $L(\rho)$

$$L = a_0 + a_1\rho + a_2\rho^2 + \dots + a_\nu\rho^\nu + \dots,$$

$$L' = a_1 + 2a_2\rho + 3a_3\rho^2 + \dots + \nu a_\nu\rho^{\nu-1} + (\nu + 1)a_{\nu+1}\rho^\nu + \dots,$$

Część radialna równania Schrödingera

Wykorzystajmy jawną postać wielomianu $L(\rho)$

$$L = a_0 + a_1\rho + a_2\rho^2 + \dots + a_\nu\rho^\nu + \dots,$$

$$L' = a_1 + 2a_2\rho + 3a_3\rho^2 + \dots + \nu a_\nu\rho^{\nu-1} + (\nu + 1)a_{\nu+1}\rho^\nu + \dots,$$

L''

Część radialna równania Schrödingera

Wykorzystajmy jawną postać wielomianu $L(\rho)$

$$L = a_0 + a_1\rho + a_2\rho^2 + \dots + a_\nu\rho^\nu + \dots,$$

$$L' = a_1 + 2a_2\rho + 3a_3\rho^2 + \dots + \nu a_\nu\rho^{\nu-1} + (\nu + 1)a_{\nu+1}\rho^\nu + \dots,$$

$$L'' =$$

Część radialna równania Schrödingera

Wykorzystajmy jawną postać wielomianu $L(\rho)$

$$L = a_0 + a_1\rho + a_2\rho^2 + \dots + a_\nu\rho^\nu + \dots,$$

$$L' = a_1 + 2a_2\rho + 3a_3\rho^2 + \dots + \nu a_\nu\rho^{\nu-1} + (\nu + 1)a_{\nu+1}\rho^\nu + \dots,$$

$$L'' = 2a_2 + 6a_3\rho + \dots + \nu(\nu - 1)a_\nu\rho^{\nu-2} + (\nu + 1)\nu a_{\nu+1}\rho^{\nu-1} + \dots$$

Część radialna równania Schrödingera

Wykorzystajmy jawną postać wielomianu $L(\rho)$

$$L = a_0 + a_1\rho + a_2\rho^2 + \dots + a_\nu\rho^\nu + \dots,$$

$$L' = a_1 + 2a_2\rho + 3a_3\rho^2 + \dots + \nu a_\nu\rho^{\nu-1} + (\nu + 1)a_{\nu+1}\rho^\nu + \dots,$$

$$L'' = 2a_2 + 6a_3\rho + \dots + \nu(\nu - 1)a_\nu\rho^{\nu-2} + (\nu + 1)\nu a_{\nu+1}\rho^{\nu-1} + \dots$$

w równaniu

$$\rho L'' + [2(l + 1) - \rho] L' + (\lambda - 1 - l) L = 0.$$

Część radialna równania Schrödingera

Wykorzystajmy jawną postać wielomianu $L(\rho)$

$$L = a_0 + a_1\rho + a_2\rho^2 + \dots + a_\nu\rho^\nu + \dots,$$

$$L' = a_1 + 2a_2\rho + 3a_3\rho^2 + \dots + \nu a_\nu\rho^{\nu-1} + (\nu + 1)a_{\nu+1}\rho^\nu + \dots,$$

$$L'' = 2a_2 + 6a_3\rho + \dots + \nu(\nu - 1)a_\nu\rho^{\nu-2} + (\nu + 1)\nu a_{\nu+1}\rho^{\nu-1} + \dots$$

w równaniu

$$\rho L'' + [2(l + 1) - \rho] L' + (\lambda - 1 - l) L = 0.$$

Współczynnik przy potędze ρ^ν w tym równaniu jest równy

Część radialna równania Schrödingera

Wykorzystajmy jawną postać wielomianu $L(\rho)$

$$L = a_0 + a_1\rho + a_2\rho^2 + \dots + a_\nu\rho^\nu + \dots,$$

$$L' = a_1 + 2a_2\rho + 3a_3\rho^2 + \dots + \nu a_\nu\rho^{\nu-1} + (\nu + 1)a_{\nu+1}\rho^\nu + \dots,$$

$$L'' = 2a_2 + 6a_3\rho + \dots + \nu(\nu - 1)a_\nu\rho^{\nu-2} + (\nu + 1)\nu a_{\nu+1}\rho^{\nu-1} + \dots$$

w równaniu

$$\rho L'' + [2(l + 1) - \rho] L' + (\lambda - 1 - l) L = 0.$$

Współczynnik przy potędze ρ^ν w tym równaniu jest równy

$$(\nu + 1)\nu a_{\nu+1}$$

Część radialna równania Schrödingera

Wykorzystajmy jawną postać wielomianu $L(\rho)$

$$L = a_0 + a_1\rho + a_2\rho^2 + \dots + a_\nu\rho^\nu + \dots,$$

$$L' = a_1 + 2a_2\rho + 3a_3\rho^2 + \dots + \nu a_\nu\rho^{\nu-1} + (\nu + 1)a_{\nu+1}\rho^\nu + \dots,$$

$$L'' = 2a_2 + 6a_3\rho + \dots + \nu(\nu - 1)a_\nu\rho^{\nu-2} + (\nu + 1)\nu a_{\nu+1}\rho^{\nu-1} + \dots$$

w równaniu

$$\rho L'' + [2(l + 1) - \rho] L' + (\lambda - 1 - l) L = 0.$$

Współczynnik przy potędze ρ^ν w tym równaniu jest równy

$$(\nu + 1)\nu a_{\nu+1} + 2(l + 1)(\nu + 1)a_{\nu+1}$$

Część radialna równania Schrödingera

Wykorzystajmy jawną postać wielomianu $L(\rho)$

$$L = a_0 + a_1\rho + a_2\rho^2 + \dots + a_\nu\rho^\nu + \dots,$$

$$L' = a_1 + 2a_2\rho + 3a_3\rho^2 + \dots + \nu a_\nu\rho^{\nu-1} + (\nu + 1)a_{\nu+1}\rho^\nu + \dots,$$

$$L'' = 2a_2 + 6a_3\rho + \dots + \nu(\nu - 1)a_\nu\rho^{\nu-2} + (\nu + 1)\nu a_{\nu+1}\rho^{\nu-1} + \dots$$

w równaniu

$$\rho L'' + [2(l + 1) - \rho] L' + (\lambda - 1 - l) L = 0.$$

Współczynnik przy potędze ρ^ν w tym równaniu jest równy

$$(\nu + 1)\nu a_{\nu+1} + 2(l + 1)(\nu + 1)a_{\nu+1} - \nu a_\nu$$

Część radialna równania Schrödingera

Wykorzystajmy jawną postać wielomianu $L(\rho)$

$$L = a_0 + a_1\rho + a_2\rho^2 + \dots + a_\nu\rho^\nu + \dots,$$

$$L' = a_1 + 2a_2\rho + 3a_3\rho^2 + \dots + \nu a_\nu\rho^{\nu-1} + (\nu + 1)a_{\nu+1}\rho^\nu + \dots,$$

$$L'' = 2a_2 + 6a_3\rho + \dots + \nu(\nu - 1)a_\nu\rho^{\nu-2} + (\nu + 1)\nu a_{\nu+1}\rho^{\nu-1} + \dots$$

w równaniu

$$\rho L'' + [2(l + 1) - \rho] L' + (\lambda - 1 - l) L = 0.$$

Współczynnik przy potędze ρ^ν w tym równaniu jest równy

$$(\nu + 1)\nu a_{\nu+1} + 2(l + 1)(\nu + 1)a_{\nu+1} - \nu a_\nu + (\lambda - 1 - l)a_\nu =$$

Część radialna równania Schrödingera

Wykorzystajmy jawną postać wielomianu $L(\rho)$

$$L = a_0 + a_1\rho + a_2\rho^2 + \dots + a_\nu\rho^\nu + \dots,$$

$$L' = a_1 + 2a_2\rho + 3a_3\rho^2 + \dots + \nu a_\nu\rho^{\nu-1} + (\nu + 1)a_{\nu+1}\rho^\nu + \dots,$$

$$L'' = 2a_2 + 6a_3\rho + \dots + \nu(\nu - 1)a_\nu\rho^{\nu-2} + (\nu + 1)\nu a_{\nu+1}\rho^{\nu-1} + \dots$$

w równaniu

$$\rho L'' + [2(l + 1) - \rho] L' + (\lambda - 1 - l) L = 0.$$

Współczynnik przy potędze ρ^ν w tym równaniu jest równy

$$(\nu + 1)\nu a_{\nu+1} + 2(l + 1)(\nu + 1)a_{\nu+1} - \nu a_\nu + (\lambda - 1 - l)a_\nu = 0,$$

Część radialna równania Schrödingera

Wykorzystajmy jawną postać wielomianu $L(\rho)$

$$L = a_0 + a_1\rho + a_2\rho^2 + \dots + a_\nu\rho^\nu + \dots,$$

$$L' = a_1 + 2a_2\rho + 3a_3\rho^2 + \dots + \nu a_\nu\rho^{\nu-1} + (\nu + 1)a_{\nu+1}\rho^\nu + \dots,$$

$$L'' = 2a_2 + 6a_3\rho + \dots + \nu(\nu - 1)a_\nu\rho^{\nu-2} + (\nu + 1)\nu a_{\nu+1}\rho^{\nu-1} + \dots$$

w równaniu

$$\rho L'' + [2(l + 1) - \rho] L' + (\lambda - 1 - l) L = 0.$$

Współczynnik przy potęgze ρ^ν w tym równaniu jest równy

$$(\nu + 1)\nu a_{\nu+1} + 2(l + 1)(\nu + 1)a_{\nu+1} - \nu a_\nu + (\lambda - 1 - l)a_\nu = 0,$$

gdyż współczynniki przy wszystkich potęgach ρ muszą zniknąć.

Część radialna równania Schrödingera

Wykorzystajmy jawną postać wielomianu $L(\rho)$

$$L = a_0 + a_1\rho + a_2\rho^2 + \dots + a_\nu\rho^\nu + \dots,$$

$$L' = a_1 + 2a_2\rho + 3a_3\rho^2 + \dots + \nu a_\nu\rho^{\nu-1} + (\nu + 1)a_{\nu+1}\rho^\nu + \dots,$$

$$L'' = 2a_2 + 6a_3\rho + \dots + \nu(\nu - 1)a_\nu\rho^{\nu-2} + (\nu + 1)\nu a_{\nu+1}\rho^{\nu-1} + \dots$$

w równaniu

$$\rho L'' + [2(l + 1) - \rho] L' + (\lambda - 1 - l) L = 0.$$

Współczynnik przy potęgze ρ^ν w tym równaniu jest równy

$$(\nu + 1)\nu a_{\nu+1} + 2(l + 1)(\nu + 1)a_{\nu+1} - \nu a_\nu + (\lambda - 1 - l)a_\nu = 0,$$

gdyż współczynniki przy wszystkich potęgach ρ muszą zniknąć.

Część radialna równania Schrödingera

W ten sposób otrzymujemy wzór rekurencyjny dla współczynników a_ν wielomianu $L(\rho)$

$$[(\nu + 1)\nu + 2(l + 1)(\nu + 1)] a_{\nu+1}$$

Część radialna równania Schrödingera

W ten sposób otrzymujemy wzór rekurencyjny dla współczynników a_ν wielomianu $L(\rho)$

$$[(\nu + 1)\nu + 2(l + 1)(\nu + 1)] a_{\nu+1} =$$

Część radialna równania Schrödingera

W ten sposób otrzymujemy wzór rekurencyjny dla współczynników a_ν wielomianu $L(\rho)$

$$[(\nu + 1)\nu + 2(l + 1)(\nu + 1)] a_{\nu+1} = [\nu - (\lambda - 1 - l)] a_\nu,$$

Część radialna równania Schrödingera

W ten sposób otrzymujemy wzór rekurencyjny dla współczynników a_ν wielomianu $L(\rho)$

$$[(\nu + 1)\nu + 2(l + 1)(\nu + 1)] \frac{a_{\nu+1}}{a_\nu} = [\nu - (\lambda - 1 - l)] a_\nu,$$

Część radialna równania Schrödingera

W ten sposób otrzymujemy wzór rekurencyjny dla współczynników a_ν wielomianu $L(\rho)$

$$\begin{aligned} [(\nu + 1)\nu + 2(l + 1)(\nu + 1)] a_{\nu+1} &= [\nu - (\lambda - 1 - l)] a_\nu, \\ \frac{a_{\nu+1}}{a_\nu} &= \end{aligned}$$

Część radialna równania Schrödingera

W ten sposób otrzymujemy wzór rekurencyjny dla współczynników a_ν wielomianu $L(\rho)$

$$\begin{aligned} [(\nu + 1)\nu + 2(l + 1)(\nu + 1)] a_{\nu+1} &= [\nu - (\lambda - 1 - l)] a_\nu, \\ \frac{a_{\nu+1}}{a_\nu} &= \frac{\nu + l + 1 - \lambda}{(\nu + 1)(\nu + 2l + 2)}. \end{aligned}$$

Część radialna równania Schrödingera

W ten sposób otrzymujemy wzór rekurencyjny dla współczynników a_ν wielomianu $L(\rho)$

$$\begin{aligned} [(\nu + 1)\nu + 2(l + 1)(\nu + 1)] a_{\nu+1} &= [\nu - (\lambda - 1 - l)] a_\nu, \\ \frac{a_{\nu+1}}{a_\nu} &= \frac{\nu + l + 1 - \lambda}{(\nu + 1)(\nu + 2l + 2)}. \end{aligned}$$

Dla $\nu \rightarrow \infty$ otrzymamy

$$\frac{a_{\nu+1}}{a_\nu} = \frac{1}{\nu},$$

Część radialna równania Schrödingera

W ten sposób otrzymujemy wzór rekurencyjny dla współczynników a_ν wielomianu $L(\rho)$

$$\begin{aligned} [(\nu + 1)\nu + 2(l + 1)(\nu + 1)] a_{\nu+1} &= [\nu - (\lambda - 1 - l)] a_\nu, \\ \frac{a_{\nu+1}}{a_\nu} &= \frac{\nu + l + 1 - \lambda}{(\nu + 1)(\nu + 2l + 2)}. \end{aligned}$$

Dla $\nu \rightarrow \infty$ otrzymamy

$$\frac{a_{\nu+1}}{a_\nu} = \frac{1}{\nu},$$

a to jest niedopuszczalne, gdyż w taki sposób zachowują się np. współczynniki rozwinięcia funkcji e^ρ .

Część radialna równania Schrödingera

W ten sposób otrzymujemy wzór rekurencyjny dla współczynników a_ν wielomianu $L(\rho)$

$$\begin{aligned} [(\nu + 1)\nu + 2(l + 1)(\nu + 1)] a_{\nu+1} &= [\nu - (\lambda - 1 - l)] a_\nu, \\ \frac{a_{\nu+1}}{a_\nu} &= \frac{\nu + l + 1 - \lambda}{(\nu + 1)(\nu + 2l + 2)}. \end{aligned}$$

Dla $\nu \rightarrow \infty$ otrzymamy

$$\frac{a_{\nu+1}}{a_\nu} = \frac{1}{\nu},$$

a to jest niedopuszczalne, gdyż w taki sposób zachowują się np. współczynniki rozwinięcia funkcji e^ρ .

Część radialna równania Schrödingera

Rzeczywiście

$$e^{\rho} = \sum_{\nu=0}^{\infty} \frac{1}{\nu!} e^{\rho} \Big|_{\rho=0} \rho^{\nu} =$$

Rzeczywiście

$$e^{\rho} = \sum_{\nu=0}^{\infty} \frac{1}{\nu!} e^{\rho} \Big|_{\rho=0} \rho^{\nu} = \sum_{\nu=0}^{\infty} \frac{1}{\nu!} \rho^{\nu},$$

Część radialna równania Schrödingera

Rzeczywiście

$$e^{\rho} = \sum_{\nu=0}^{\infty} \frac{1}{\nu!} e^{\rho} \Big|_{\rho=0} \rho^{\nu} = \sum_{\nu=0}^{\infty} \frac{1}{\nu!} \rho^{\nu},$$

a więc

$$\frac{a_{\nu+1}}{a_{\nu}} =$$

Część radialna równania Schrödingera

Rzeczywiście

$$e^\rho = \sum_{\nu=0}^{\infty} \frac{1}{\nu!} e^\rho \Big|_{\rho=0} \rho^\nu = \sum_{\nu=0}^{\infty} \frac{1}{\nu!} \rho^\nu,$$

a więc

$$\frac{a_{\nu+1}}{a_\nu} = \frac{1}{(\nu+1)!} = \frac{1}{\nu!}$$

Część radialna równania Schrödingera

Rzeczywiście

$$e^{\rho} = \sum_{\nu=0}^{\infty} \frac{1}{\nu!} e^{\rho} \Big|_{\rho=0} \rho^{\nu} = \sum_{\nu=0}^{\infty} \frac{1}{\nu!} \rho^{\nu},$$

a więc

$$\frac{a_{\nu+1}}{a_{\nu}} = \frac{1}{(\nu+1)!} = \frac{\nu!}{(\nu+1)!} =$$

Część radialna równania Schrödingera

Rzeczywiście

$$e^\rho = \sum_{\nu=0}^{\infty} \frac{1}{\nu!} e^\rho \Big|_{\rho=0} \rho^\nu = \sum_{\nu=0}^{\infty} \frac{1}{\nu!} \rho^\nu,$$

a więc

$$\frac{a_{\nu+1}}{a_\nu} = \frac{\frac{1}{(\nu+1)!}}{\frac{1}{\nu!}} = \frac{\nu!}{(\nu+1)!} = \frac{1}{\nu+1} \rightarrow \frac{1}{\nu}.$$

Część radialna równania Schrödingera

Rzeczywiście

$$e^\rho = \sum_{\nu=0}^{\infty} \frac{1}{\nu!} e^\rho \Big|_{\rho=0} \rho^\nu = \sum_{\nu=0}^{\infty} \frac{1}{\nu!} \rho^\nu,$$

a więc

$$\frac{a_{\nu+1}}{a_\nu} = \frac{\frac{1}{(\nu+1)!}}{\frac{1}{\nu!}} = \frac{\nu!}{(\nu+1)!} = \frac{1}{\nu+1} \rightarrow \frac{1}{\nu}.$$

W takim razie szereg występujący w definicji $L(\rho)$ musi być skończony.

Część radialna równania Schrödingera

Rzeczywiście

$$e^\rho = \sum_{\nu=0}^{\infty} \frac{1}{\nu!} e^\rho \Big|_{\rho=0} \rho^\nu = \sum_{\nu=0}^{\infty} \frac{1}{\nu!} \rho^\nu,$$

a więc

$$\frac{a_{\nu+1}}{a_\nu} = \frac{\frac{1}{(\nu+1)!}}{\frac{1}{\nu!}} = \frac{\nu!}{(\nu+1)!} = \frac{1}{\nu+1} \rightarrow \frac{1}{\nu}.$$

W takim razie szereg występujący w definicji $L(\rho)$ musi być skończony.

$$L(\rho) = a_0 + a_1\rho + a_2\rho^2 + \dots + a_{n'}\rho^{n'},$$

Część radialna równania Schrödingera

Rzeczywiście

$$e^\rho = \sum_{\nu=0}^{\infty} \frac{1}{\nu!} e^\rho \Big|_{\rho=0} \rho^\nu = \sum_{\nu=0}^{\infty} \frac{1}{\nu!} \rho^\nu,$$

a więc

$$\frac{a_{\nu+1}}{a_\nu} = \frac{\frac{1}{(\nu+1)!}}{\frac{1}{\nu!}} = \frac{\nu!}{(\nu+1)!} = \frac{1}{\nu+1} \rightarrow \frac{1}{\nu}.$$

W takim razie szereg występujący w definicji $L(\rho)$ musi być skończony.

$$L(\rho) = a_0 + a_1\rho + a_2\rho^2 + \dots + a_{n'}\rho^{n'},$$

gdzie najwyższą potęgę oznaczyliśmy przez n' .

Część radialna równania Schrödingera

Rzeczywiście

$$e^\rho = \sum_{\nu=0}^{\infty} \frac{1}{\nu!} e^\rho \Big|_{\rho=0} \rho^\nu = \sum_{\nu=0}^{\infty} \frac{1}{\nu!} \rho^\nu,$$

a więc

$$\frac{a_{\nu+1}}{a_\nu} = \frac{\frac{1}{(\nu+1)!}}{\frac{1}{\nu!}} = \frac{\nu!}{(\nu+1)!} = \frac{1}{\nu+1} \rightarrow \frac{1}{\nu}.$$

W takim razie szereg występujący w definicji $L(\rho)$ musi być skończony.

$$L(\rho) = a_0 + a_1\rho + a_2\rho^2 + \dots + a_{n'}\rho^{n'},$$

gdzie najwyższą potęgę oznaczyliśmy przez n' .

Część radialna równania Schrödingera

Wszystkie współczynniki przy wyższych potęgach muszą zniknąć. W szczególności $a_{n'+1} = 0$, a więc

$$\frac{a_{n'+1}}{a_{n'}} = \frac{n' + l + 1 - \lambda}{(n' + 1)(n' + 2l + 2)} = 0$$

Część radialna równania Schrödingera

Wszystkie współczynniki przy wyższych potęgach muszą zniknąć. W szczególności $a_{n'+1} = 0$, a więc

$$\frac{a_{n'+1}}{a_{n'}} = \frac{n' + l + 1 - \lambda}{(n' + 1)(n' + 2l + 2)} = 0 \Rightarrow n' + l + 1 - \lambda = 0.$$

Część radialna równania Schrödingera

Wszystkie współczynniki przy wyższych potęgach muszą zniknąć. W szczególności $a_{n'+1} = 0$, a więc

$$\frac{a_{n'+1}}{a_{n'}} = \frac{n' + l + 1 - \lambda}{(n' + 1)(n' + 2l + 2)} = 0 \Rightarrow n' + l + 1 - \lambda = 0.$$

Otrzymaliśmy następujący warunek

$$\lambda = n' + l + 1 \equiv n.$$

Część radialna równania Schrödingera

Wszystkie współczynniki przy wyższych potęgach muszą zniknąć. W szczególności $a_{n'+1} = 0$, a więc

$$\frac{a_{n'+1}}{a_{n'}} = \frac{n' + l + 1 - \lambda}{(n' + 1)(n' + 2l + 2)} = 0 \Rightarrow n' + l + 1 - \lambda = 0.$$

Otrzymaliśmy następujący warunek

$$\lambda = n' + l + 1 \equiv n.$$

n nazywamy główną liczbą kwantową,

Część radialna równania Schrödingera

Wszystkie współczynniki przy wyższych potęgach muszą zniknąć. W szczególności $a_{n'+1} = 0$, a więc

$$\frac{a_{n'+1}}{a_{n'}} = \frac{n' + l + 1 - \lambda}{(n' + 1)(n' + 2l + 2)} = 0 \Rightarrow n' + l + 1 - \lambda = 0.$$

Otrzymaliśmy następujący warunek

$$\lambda = n' + l + 1 \equiv n.$$

n nazywamy główną liczbą kwantową, a n' nazywamy radialną liczbą kwantową.

Część radialna równania Schrödingera

Wszystkie współczynniki przy wyższych potęgach muszą zniknąć. W szczególności $a_{n'+1} = 0$, a więc

$$\frac{a_{n'+1}}{a_{n'}} = \frac{n' + l + 1 - \lambda}{(n' + 1)(n' + 2l + 2)} = 0 \Rightarrow n' + l + 1 - \lambda = 0.$$

Otrzymaliśmy następujący warunek

$$\lambda = n' + l + 1 \equiv n.$$

n nazywamy **główną liczbą kwantową**, a n' nazywamy **radialną liczbą kwantową**.

Zauważmy, że skoro $l, n' = 0, 1, 2, \dots$,

Część radialna równania Schrödingera

Wszystkie współczynniki przy wyższych potęgach muszą zniknąć. W szczególności $a_{n'+1} = 0$, a więc

$$\frac{a_{n'+1}}{a_{n'}} = \frac{n' + l + 1 - \lambda}{(n' + 1)(n' + 2l + 2)} = 0 \Rightarrow n' + l + 1 - \lambda = 0.$$

Otrzymaliśmy następujący warunek

$$\lambda = n' + l + 1 \equiv n.$$

n nazywamy **główną liczbą kwantową**, a n' nazywamy **radialną liczbą kwantową**.

Zauważmy, że skoro $l, n' = 0, 1, 2, \dots$, to dopuszczalnymi wartościami głównej liczby kwantowej są

Część radialna równania Schrödingera

Wszystkie współczynniki przy wyższych potęgach muszą zniknąć. W szczególności $a_{n'+1} = 0$, a więc

$$\frac{a_{n'+1}}{a_{n'}} = \frac{n' + l + 1 - \lambda}{(n' + 1)(n' + 2l + 2)} = 0 \Rightarrow n' + l + 1 - \lambda = 0.$$

Otrzymaliśmy następujący warunek

$$\lambda = n' + l + 1 \equiv n.$$

n nazywamy **główną liczbą kwantową**, a n' nazywamy **radialną liczbą kwantową**.

Zauważmy, że skoro $l, n' = 0, 1, 2, \dots$, to dopuszczalnymi wartościami głównej liczby kwantowej są

$$n = 1, 2, 3, \dots$$

Część radialna równania Schrödingera

Wszystkie współczynniki przy wyższych potęgach muszą zniknąć. W szczególności $a_{n'+1} = 0$, a więc

$$\frac{a_{n'+1}}{a_{n'}} = \frac{n' + l + 1 - \lambda}{(n' + 1)(n' + 2l + 2)} = 0 \Rightarrow n' + l + 1 - \lambda = 0.$$

Otrzymaliśmy następujący warunek

$$\lambda = n' + l + 1 \equiv n.$$

n nazywamy główną liczbą kwantową, a n' nazywamy radialną liczbą kwantową.

Zauważmy, że skoro $l, n' = 0, 1, 2, \dots$, to dopuszczalnymi wartościami głównej liczby kwantowej są

$$n = 1, 2, 3, \dots$$

Ze związku

$$\lambda = n = n' + l + 1$$

wynika, że maksymalną możliwą wartością liczby kwantowej orbitalnego momentu pędu w atomie wodoru jest $n - 1$,

Część radialna równania Schrödingera

Ze związku

$$\lambda = n = n' + l + 1$$

wynika, że maksymalną możliwą wartością liczby kwantowej orbitalnego momentu pędu w atomie wodoru jest $n - 1$, więc

$$l = 0, 1, 2, \dots, n - 1.$$

Część radialna równania Schrödingera

Ze związku

$$\lambda = n = n' + l + 1$$

wynika, że maksymalną możliwą wartością liczby kwantowej orbitalnego momentu pędu w atomie wodoru jest $n - 1$, więc

$$l = 0, 1, 2, \dots, n - 1.$$

Przypomnijmy, że wprowadziliśmy oznaczenie

$$\lambda = \frac{Ze^2}{\hbar} \sqrt{\frac{m}{2|E|}} = n$$

Część radialna równania Schrödingera

Ze związku

$$\lambda = n = n' + l + 1$$

wynika, że maksymalną możliwą wartością liczby kwantowej orbitalnego momentu pędu w atomie wodoru jest $n - 1$, więc

$$l = 0, 1, 2, \dots, n - 1.$$

Przypomnijmy, że wprowadziliśmy oznaczenie

$$\lambda = \frac{Ze^2}{\hbar} \sqrt{\frac{m}{2|E|}} = n \quad \Rightarrow$$

Część radialna równania Schrödingera

Ze związku

$$\lambda = n = n' + l + 1$$

wynika, że maksymalną możliwą wartością liczby kwantowej orbitalnego momentu pędu w atomie wodoru jest $n - 1$, więc

$$l = 0, 1, 2, \dots, n - 1.$$

Przypomnijmy, że wprowadziliśmy oznaczenie

$$\lambda = \frac{Ze^2}{\hbar} \sqrt{\frac{m}{2|E|}} = n \quad \Rightarrow \quad n^2 = \frac{Z^2 e^4}{\hbar^2} \frac{m}{2|E|}$$

Część radialna równania Schrödingera

Ze związku

$$\lambda = n = n' + l + 1$$

wynika, że maksymalną możliwą wartością liczby kwantowej orbitalnego momentu pędu w atomie wodoru jest $n - 1$, więc

$$l = 0, 1, 2, \dots, n - 1.$$

Przypomnijmy, że wprowadziliśmy oznaczenie

$$\lambda = \frac{Ze^2}{\hbar} \sqrt{\frac{m}{2|E|}} = n \quad \Rightarrow \quad n^2 = \frac{Z^2 e^4}{\hbar^2} \frac{m}{2|E|}$$

$\Rightarrow$

Część radialna równania Schrödingera

Ze związku

$$\lambda = n = n' + l + 1$$

wynika, że maksymalną możliwą wartością liczby kwantowej orbitalnego momentu pędu w atomie wodoru jest $n - 1$, więc

$$l = 0, 1, 2, \dots, n - 1.$$

Przypomnijmy, że wprowadziliśmy oznaczenie

$$\begin{aligned} \lambda = \frac{Ze^2}{\hbar} \sqrt{\frac{m}{2|E|}} = n &\Rightarrow n^2 = \frac{Z^2 e^4}{\hbar^2} \frac{m}{2|E|} \\ &\Rightarrow |E| = -E = \frac{mZ^2 e^4}{2\hbar^2 n^2}. \end{aligned}$$

Część radialna równania Schrödingera

Ze związku

$$\lambda = n = n' + l + 1$$

wynika, że maksymalną możliwą wartością liczby kwantowej orbitalnego momentu pędu w atomie wodoru jest $n - 1$, więc

$$l = 0, 1, 2, \dots, n - 1.$$

Przypomnijmy, że wprowadziliśmy oznaczenie

$$\begin{aligned} \lambda = \frac{Ze^2}{\hbar} \sqrt{\frac{m}{2|E|}} = n &\Rightarrow n^2 = \frac{Z^2 e^4}{\hbar^2} \frac{m}{2|E|} \\ &\Rightarrow |E| = -E = \frac{mZ^2 e^4}{2\hbar^2 n^2}. \end{aligned}$$

Dozwolone poziomy energii

W ten sposób otrzymaliśmy wzór na dozwolone energie (poziomy energetyczne) atomu wodoru

$$E_n = -\frac{mZ^2e^4}{2\hbar^2n^2},$$

Dozwolone poziomy energii

W ten sposób otrzymaliśmy wzór na dozwolone energie (poziomy energetyczne) atomu wodoru

$$E_n = -\frac{mZ^2e^4}{2\hbar^2n^2}, \quad \text{gdzie } n = 1, 2, 3, \dots$$

Dozwolone poziomy energii

W ten sposób otrzymaliśmy wzór na dozwolone energie (poziomy energetyczne) atomu wodoru

$$E_n = -\frac{mZ^2e^4}{2\hbar^2n^2}, \quad \text{gdzie } n = 1, 2, 3, \dots$$

Taki sam wzór otrzymaliśmy w modelu Bohra.

Dozwolone poziomy energii

W ten sposób otrzymaliśmy wzór na dozwolone energie (poziomy energetyczne) atomu wodoru

$$E_n = -\frac{mZ^2e^4}{2\hbar^2n^2}, \quad \text{gdzie } n = 1, 2, 3, \dots$$

Taki sam wzór otrzymaliśmy w modelu Bohra.

Widzimy, że atom wodoru ma nieskończenie wiele dozwolonych poziomów energetycznych,

Dozwolone poziomy energii

W ten sposób otrzymaliśmy wzór na dozwolone energie (poziomy energetyczne) atomu wodoru

$$E_n = -\frac{mZ^2e^4}{2\hbar^2n^2}, \quad \text{gdzie } n = 1, 2, 3, \dots$$

Taki sam wzór otrzymaliśmy w modelu Bohra.

Widzimy, że atom wodoru ma nieskończenie wiele dozwolonych poziomów energetycznych, poczynając od stanu podstawowego, dla $n = 1$

$$E_1 = -\frac{mZ^2e^4}{2\hbar^2},$$

Dozwolone poziomy energii

W ten sposób otrzymaliśmy wzór na dozwolone energie (poziomy energetyczne) atomu wodoru

$$E_n = -\frac{mZ^2e^4}{2\hbar^2n^2}, \quad \text{gdzie } n = 1, 2, 3, \dots$$

Taki sam wzór otrzymaliśmy w modelu Bohra.

Widzimy, że atom wodoru ma nieskończenie wiele dozwolonych poziomów energetycznych, poczynając od stanu podstawowego, dla $n = 1$

$$E_1 = -\frac{mZ^2e^4}{2\hbar^2},$$

a kończąc na $E = 0$ dla $n \rightarrow \infty$.

Dozwolone poziomy energii

W ten sposób otrzymaliśmy wzór na dozwolone energie (poziomy energetyczne) atomu wodoru

$$E_n = -\frac{mZ^2e^4}{2\hbar^2n^2}, \quad \text{gdzie } n = 1, 2, 3, \dots$$

Taki sam wzór otrzymaliśmy w modelu Bohra.

Widzimy, że atom wodoru ma nieskończenie wiele dozwolonych poziomów energetycznych, poczynając od stanu podstawowego, dla $n = 1$

$$E_1 = -\frac{mZ^2e^4}{2\hbar^2},$$

a kończąc na $E = 0$ dla $n \rightarrow \infty$.

Jest to konsekwencja faktu, że potencjał Coulomba zachowuje się jak

$$\sim \frac{1}{r}.$$

Liczba n przyjmuje wartości naturalne tylko dzięki przyjętemu założeniu, że

$$\frac{2mE}{\hbar^2\alpha^2} = -\frac{1}{4}.$$

Jest to konsekwencja faktu, że potencjał Coulomba zachowuje się jak

$$\sim \frac{1}{r}.$$

Liczba n przyjmuje wartości naturalne tylko dzięki przyjętemu założeniu, że

$$\frac{2mE}{\hbar^2\alpha^2} = -\frac{1}{4}.$$

Równanie

$$\rho L'' + [2(l+1) - \rho] L' + (\lambda - 1 - l) L = 0$$

dla $\lambda = n$ ma postać

$$\rho L'' + [2(l+1) - \rho] L' + (n - 1 - l) L = 0$$

Część radialna równania Schrödingera

Równanie

$$\rho L'' + [2(l+1) - \rho] L' + (\lambda - 1 - l) L = 0$$

dla $\lambda = n$ ma postać

$$\rho L'' + [2(l+1) - \rho] L' + (n - 1 - l) L = 0$$

Zadanie. Pokazać, że rozwiązaniem tego równania są tzw. **stowarzyszone wielomiany Laguerre'a**, które wyrażają się wzorem

$$L_{n+l}^{2l+1}(\rho) = \sum_{k=0}^{n-l-1} (-1)^{k+2l+1} \frac{[(n+l)!]^2}{(n-l-1-k)!(2l+1+k)!k!} \rho^k.$$

Równanie

$$\rho L'' + [2(l+1) - \rho] L' + (\lambda - 1 - l) L = 0$$

dla $\lambda = n$ ma postać

$$\rho L'' + [2(l+1) - \rho] L' + (n - 1 - l) L = 0$$

Zadanie. Pokazać, że rozwiązaniem tego równania są tzw. **stowarzyszone wielomiany Laguerre'a**, które wyrażają się wzorem

$$L_{n+l}^{2l+1}(\rho) = \sum_{k=0}^{n-l-1} (-1)^{k+2l+1} \frac{[(n+l)!]^2}{(n-l-1-k)!(2l+1+k)!k!} \rho^k.$$

Część radialna równania Schrödingera

Zbierzmy w całość rozwiązanie równania radialnego

$$R(\rho) = F(\rho)e^{-\frac{1}{2}\rho}$$

Zbierzmy w całość rozwiązanie równania radialnego

$$R(\rho) = F(\rho)e^{-\frac{1}{2}\rho} = \rho^s L(\rho)e^{-\frac{1}{2}\rho},$$

Część radialna równania Schrödingera

Zbierzmy w całość rozwiązanie równania radialnego

$$R(\rho) = F(\rho)e^{-\frac{1}{2}\rho} = \rho^s L(\rho)e^{-\frac{1}{2}\rho},$$

gdzie przyjęliśmy oznaczenia

Część radialna równania Schrödingera

Zbierzmy w całość rozwiązanie równania radialnego

$$R(\rho) = F(\rho)e^{-\frac{1}{2}\rho} = \rho^s L(\rho)e^{-\frac{1}{2}\rho},$$

gdzie przyjęliśmy oznaczenia

$$\rho = \alpha r,$$

Część radialna równania Schrödingera

Zbierzmy w całość rozwiązanie równania radialnego

$$R(\rho) = F(\rho)e^{-\frac{1}{2}\rho} = \rho^s L(\rho)e^{-\frac{1}{2}\rho},$$

gdzie przyjęliśmy oznaczenia

$$\rho = \alpha r, \quad \alpha = \frac{\sqrt{8m|E_n|}}{\hbar},$$

Część radialna równania Schrödingera

Zbierzmy w całość rozwiązanie równania radialnego

$$R(\rho) = F(\rho)e^{-\frac{1}{2}\rho} = \rho^s L(\rho)e^{-\frac{1}{2}\rho},$$

gdzie przyjęliśmy oznaczenia

$$\rho = \alpha r, \quad \alpha = \frac{\sqrt{8m|E_n|}}{\hbar}, \quad E_n = -\frac{mZ^2e^4}{2\hbar^2n^2}$$

Część radialna równania Schrödingera

Zbierzmy w całość rozwiązanie równania radialnego

$$R(\rho) = F(\rho)e^{-\frac{1}{2}\rho} = \rho^s L(\rho)e^{-\frac{1}{2}\rho},$$

gdzie przyjęliśmy oznaczenia

$$\rho = \alpha r, \quad \alpha = \frac{\sqrt{8m|E_n|}}{\hbar}, \quad E_n = -\frac{mZ^2e^4}{2\hbar^2n^2}$$

i pokazaliśmy, że $s = l$.

Część radialna równania Schrödingera

Zbierzmy w całość rozwiązanie równania radialnego

$$R(\rho) = F(\rho)e^{-\frac{1}{2}\rho} = \rho^s L(\rho)e^{-\frac{1}{2}\rho},$$

gdzie przyjęliśmy oznaczenia

$$\rho = \alpha r, \quad \alpha = \frac{\sqrt{8m|E_n|}}{\hbar}, \quad E_n = -\frac{mZ^2e^4}{2\hbar^2n^2}$$

i pokazaliśmy, że $s = l$.

W takim razie

$$\rho =$$

Część radialna równania Schrödingera

Zbierzmy w całość rozwiązanie równania radialnego

$$R(\rho) = F(\rho)e^{-\frac{1}{2}\rho} = \rho^s L(\rho)e^{-\frac{1}{2}\rho},$$

gdzie przyjęliśmy oznaczenia

$$\rho = \alpha r, \quad \alpha = \frac{\sqrt{8m|E_n|}}{\hbar}, \quad E_n = -\frac{mZ^2e^4}{2\hbar^2n^2}$$

i pokazaliśmy, że $s = l$.

W takim razie

$$\rho = \frac{2mZe^2}{\hbar^2n} r =$$

Część radialna równania Schrödingera

Zbierzmy w całość rozwiązanie równania radialnego

$$R(\rho) = F(\rho)e^{-\frac{1}{2}\rho} = \rho^s L(\rho)e^{-\frac{1}{2}\rho},$$

gdzie przyjęliśmy oznaczenia

$$\rho = \alpha r, \quad \alpha = \frac{\sqrt{8m|E_n|}}{\hbar}, \quad E_n = -\frac{mZ^2e^4}{2\hbar^2n^2}$$

i pokazaliśmy, że $s = l$.

W takim razie

$$\rho = \frac{2mZe^2}{\hbar^2n} r = \frac{2Z}{na_0} r,$$

Część radialna równania Schrödingera

Zbierzmy w całość rozwiązanie równania radialnego

$$R(\rho) = F(\rho)e^{-\frac{1}{2}\rho} = \rho^s L(\rho)e^{-\frac{1}{2}\rho},$$

gdzie przyjęliśmy oznaczenia

$$\rho = \alpha r, \quad \alpha = \frac{\sqrt{8m|E_n|}}{\hbar}, \quad E_n = -\frac{mZ^2e^4}{2\hbar^2n^2}$$

i pokazaliśmy, że $s = l$.

W takim razie

$$\rho = \frac{2mZe^2}{\hbar^2n} r = \frac{2Z}{na_0} r, \quad \text{gdzie } a_0 = \frac{\hbar^2}{me^2}$$

Część radialna równania Schrödingera

Zbierzmy w całość rozwiązanie równania radialnego

$$R(\rho) = F(\rho)e^{-\frac{1}{2}\rho} = \rho^s L(\rho)e^{-\frac{1}{2}\rho},$$

gdzie przyjęliśmy oznaczenia

$$\rho = \alpha r, \quad \alpha = \frac{\sqrt{8m|E_n|}}{\hbar}, \quad E_n = -\frac{mZ^2e^4}{2\hbar^2n^2}$$

i pokazaliśmy, że $s = l$.

W takim razie

$$\rho = \frac{2mZe^2}{\hbar^2n} r = \frac{2Z}{na_0} r, \quad \text{gdzie} \quad a_0 = \frac{\hbar^2}{me^2}$$

jest promieniem Bohra.

Część radialna równania Schrödingera

Zbierzmy w całość rozwiązanie równania radialnego

$$R(\rho) = F(\rho)e^{-\frac{1}{2}\rho} = \rho^s L(\rho)e^{-\frac{1}{2}\rho},$$

gdzie przyjęliśmy oznaczenia

$$\rho = \alpha r, \quad \alpha = \frac{\sqrt{8m|E_n|}}{\hbar}, \quad E_n = -\frac{mZ^2e^4}{2\hbar^2n^2}$$

i pokazaliśmy, że $s = l$.

W takim razie

$$\rho = \frac{2mZe^2}{\hbar^2n} r = \frac{2Z}{na_0} r, \quad \text{gdzie} \quad a_0 = \frac{\hbar^2}{me^2}$$

jest promieniem Bohra.

Część radialna równania Schrödingera

Ostatecznie część radialna funkcji falowej dana jest wzorem

$$R_{nl}(r) = - \left\{ \left(\frac{2Z}{na_0} \right)^3 \frac{(n-l-1)!}{2n [(n+l)!]^3} \right\}^{\frac{1}{2}} e^{-\frac{1}{2}\alpha r} (\alpha r)^l L_{n+l}^{2l+1}(\alpha r),$$

a pełna unormowana funkcja falowa atomu wodoru ma postać

$$u_{nlm}(\vec{r}) = u_{nlm}(r, \theta, \varphi) = R_{nl}(r) Y_{lm}(\theta, \varphi),$$

gdzie $Y_{lm}(\theta, \varphi)$ to harmoniki sferyczne.

Część radialna równania Schrödingera

Ostatecznie część radialna funkcji falowej dana jest wzorem

$$R_{nl}(r) = - \left\{ \left(\frac{2Z}{na_0} \right)^3 \frac{(n-l-1)!}{2n [(n+l)!]^3} \right\}^{\frac{1}{2}} e^{-\frac{1}{2}\alpha r} (\alpha r)^l L_{n+l}^{2l+1}(\alpha r),$$

a pełna unormowana funkcja falowa atomu wodoru ma postać

$$u_{nlm}(\vec{r}) = u_{nlm}(r, \theta, \varphi) = R_{nl}(r) Y_{lm}(\theta, \varphi),$$

gdzie $Y_{lm}(\theta, \varphi)$ to harmoniki sferyczne.

Główna liczba kwantowa n , od której zależą poziomy energetyczne atomu, może przyjmować wartości

$$n = 1, 2, 3, \dots,$$

Część radialna równania Schrödingera

Ostatecznie część radialna funkcji falowej dana jest wzorem

$$R_{nl}(r) = - \left\{ \left(\frac{2Z}{na_0} \right)^3 \frac{(n-l-1)!}{2n [(n+l)!]^3} \right\}^{\frac{1}{2}} e^{-\frac{1}{2}\alpha r} (\alpha r)^l L_{n+l}^{2l+1}(\alpha r),$$

a pełna unormowana funkcja falowa atomu wodoru ma postać

$$u_{nlm}(\vec{r}) = u_{nlm}(r, \theta, \varphi) = R_{nl}(r) Y_{lm}(\theta, \varphi),$$

gdzie $Y_{lm}(\theta, \varphi)$ to harmoniki sferyczne.

Główna liczba kwantowa n , od której zależą poziomy energetyczne atomu, może przyjmować wartości

$$n = 1, 2, 3, \dots,$$

a liczba kwantowa orbitalnego momentu pędu l i magnetyczna liczba kwantowa m zmieniają się w zakresie

$$l = 0, 1, 2, \dots, n - 1, \quad m = 0, \pm 1, \pm 2, \dots, \pm l.$$

Obliczmy przykładowo funkcje $u_{200}(\vec{r})$ i $u_{210}(\vec{r})$.

a liczba kwantowa orbitalnego momentu pędu l i magnetyczna liczba kwantowa m zmieniają się w zakresie

$$l = 0, 1, 2, \dots, n - 1, \quad m = 0, \pm 1, \pm 2, \dots, \pm l.$$

Obliczmy przykładowo funkcje $u_{200}(\vec{r})$ i $u_{210}(\vec{r})$.

$$u_{200}(\vec{r}) = R_{20}(r) Y_{00}(\theta, \varphi),$$

a liczba kwantowa orbitalnego momentu pędu l i magnetyczna liczba kwantowa m zmieniają się w zakresie

$$l = 0, 1, 2, \dots, n - 1, \quad m = 0, \pm 1, \pm 2, \dots, \pm l.$$

Obliczmy przykładowo funkcje $u_{200}(\vec{r})$ i $u_{210}(\vec{r})$.

$$u_{200}(\vec{r}) = R_{20}(r) Y_{00}(\theta, \varphi), \quad u_{210}(\vec{r}) = R_{21}(r) Y_{10}(\theta, \varphi).$$

a liczba kwantowa orbitalnego momentu pędu l i magnetyczna liczba kwantowa m zmieniają się w zakresie

$$l = 0, 1, 2, \dots, n - 1, \quad m = 0, \pm 1, \pm 2, \dots, \pm l.$$

Obliczmy przykładowo funkcje $u_{200}(\vec{r})$ i $u_{210}(\vec{r})$.

$$u_{200}(\vec{r}) = R_{20}(r) Y_{00}(\theta, \varphi), \quad u_{210}(\vec{r}) = R_{21}(r) Y_{10}(\theta, \varphi).$$

Harmoniki sferyczne $Y_{00}(\theta, \varphi)$ i $Y_{10}(\theta, \varphi)$ obliczyliśmy już wcześniej.

a liczba kwantowa orbitalnego momentu pędu l i magnetyczna liczba kwantowa m zmieniają się w zakresie

$$l = 0, 1, 2, \dots, n - 1, \quad m = 0, \pm 1, \pm 2, \dots, \pm l.$$

Obliczmy przykładowo funkcje $u_{200}(\vec{r})$ i $u_{210}(\vec{r})$.

$$u_{200}(\vec{r}) = R_{20}(r) Y_{00}(\theta, \varphi), \quad u_{210}(\vec{r}) = R_{21}(r) Y_{10}(\theta, \varphi).$$

Harmoniki sferyczne $Y_{00}(\theta, \varphi)$ i $Y_{10}(\theta, \varphi)$ obliczyliśmy już wcześniej. Teraz musimy znaleźć funkcje radialne $R_{20}(r)$ i $R_{21}(r)$.

a liczba kwantowa orbitalnego momentu pędu l i magnetyczna liczba kwantowa m zmieniają się w zakresie

$$l = 0, 1, 2, \dots, n - 1, \quad m = 0, \pm 1, \pm 2, \dots, \pm l.$$

Obliczmy przykładowo funkcje $u_{200}(\vec{r})$ i $u_{210}(\vec{r})$.

$$u_{200}(\vec{r}) = R_{20}(r) Y_{00}(\theta, \varphi), \quad u_{210}(\vec{r}) = R_{21}(r) Y_{10}(\theta, \varphi).$$

Harmoniki sferyczne $Y_{00}(\theta, \varphi)$ i $Y_{10}(\theta, \varphi)$ obliczyliśmy już wcześniej. Teraz musimy znaleźć funkcje radialne $R_{20}(r)$ i $R_{21}(r)$.

$$R_{nl}(r) = - \left\{ \left(\frac{2Z}{na_0} \right)^3 \frac{(n-l-1)!}{2n [(n+l)!]^3} \right\}^{\frac{1}{2}} e^{-\frac{1}{2}\rho} \rho^l L_{n+l}^{2l+1}(\rho),$$

$$R_{nl}(r) = - \left\{ \left(\frac{2Z}{na_0} \right)^3 \frac{(n-l-1)!}{2n[(n+l)!]^3} \right\}^{\frac{1}{2}} e^{-\frac{1}{2}\rho} \rho^l L_{n+l}^{2l+1}(\rho),$$

$$R_{20}(r) = - \left\{ \left(\frac{2Z}{2a_0} \right)^3 \frac{(2-0-1)!}{2 \cdot 2 [(2+0)!]^3} \right\}^{\frac{1}{2}} e^{-\frac{1}{2}\rho} \rho^0 L_{2+0}^{2 \cdot 0 + 1}(\rho)$$

$$R_{nl}(r) = - \left\{ \left(\frac{2Z}{na_0} \right)^3 \frac{(n-l-1)!}{2n[(n+l)!]^3} \right\}^{\frac{1}{2}} e^{-\frac{1}{2}\rho} \rho^l L_{n+l}^{2l+1}(\rho),$$

$$R_{20}(r) = - \left\{ \left(\frac{2Z}{2a_0} \right)^3 \frac{(2-0-1)!}{2 \cdot 2 [(2+0)!]^3} \right\}^{\frac{1}{2}} e^{-\frac{1}{2}\rho} \rho^0 L_{2+0}^{2 \cdot 0 + 1}(\rho)$$

=

$$R_{nl}(r) = - \left\{ \left(\frac{2Z}{na_0} \right)^3 \frac{(n-l-1)!}{2n[(n+l)!]^3} \right\}^{\frac{1}{2}} e^{-\frac{1}{2}\rho} \rho^l L_{n+l}^{2l+1}(\rho),$$

$$R_{20}(r) = - \left\{ \left(\frac{2Z}{2a_0} \right)^3 \frac{(2-0-1)!}{2 \cdot 2 [(2+0)!]^3} \right\}^{\frac{1}{2}} e^{-\frac{1}{2}\rho} \rho^0 L_{2+0}^{2 \cdot 0 + 1}(\rho)$$

$$= - \left\{ \left(\frac{Z}{a_0} \right)^3 \frac{1}{4 \cdot 2^3} \right\}^{\frac{1}{2}} e^{-\frac{1}{2}\rho} L_2^1(\rho)$$

$$R_{nl}(r) = - \left\{ \left(\frac{2Z}{na_0} \right)^3 \frac{(n-l-1)!}{2n[(n+l)!]^3} \right\}^{\frac{1}{2}} e^{-\frac{1}{2}\rho} \rho^l L_{n+l}^{2l+1}(\rho),$$

$$R_{20}(r) = - \left\{ \left(\frac{2Z}{2a_0} \right)^3 \frac{(2-0-1)!}{2 \cdot 2 [(2+0)!]^3} \right\}^{\frac{1}{2}} e^{-\frac{1}{2}\rho} \rho^0 L_{2+0}^{2 \cdot 0 + 1}(\rho)$$

$$= - \left\{ \left(\frac{Z}{a_0} \right)^3 \frac{1}{4 \cdot 2^3} \right\}^{\frac{1}{2}} e^{-\frac{1}{2}\rho} L_2^1(\rho) = - \left(\frac{Z}{2a_0} \right)^{\frac{3}{2}} \frac{1}{2} e^{-\frac{1}{2}\rho} L_{2+0}^{2 \cdot 0 + 1}(\rho),$$

$$R_{nl}(r) = - \left\{ \left(\frac{2Z}{na_0} \right)^3 \frac{(n-l-1)!}{2n [(n+l)!]^3} \right\}^{\frac{1}{2}} e^{-\frac{1}{2}\rho} \rho^l L_{n+l}^{2l+1}(\rho),$$

$$R_{20}(r) = - \left\{ \left(\frac{2Z}{2a_0} \right)^3 \frac{(2-0-1)!}{2 \cdot 2 [(2+0)!]^3} \right\}^{\frac{1}{2}} e^{-\frac{1}{2}\rho} \rho^0 L_{2+0}^{2 \cdot 0 + 1}(\rho)$$

$$= - \left\{ \left(\frac{Z}{a_0} \right)^3 \frac{1}{4 \cdot 2^3} \right\}^{\frac{1}{2}} e^{-\frac{1}{2}\rho} L_2^1(\rho) = - \left(\frac{Z}{2a_0} \right)^{\frac{3}{2}} \frac{1}{2} e^{-\frac{1}{2}\rho} L_{2+0}^{2 \cdot 0 + 1}(\rho),$$

$$R_{21}(r) = - \left\{ \left(\frac{Z}{a_0} \right)^3 \frac{0!}{4 [3!]^3} \right\}^{\frac{1}{2}} e^{-\frac{1}{2}\rho} \rho L_{2+1}^{2 \cdot 1 + 1}(\rho)$$

$$R_{nl}(r) = - \left\{ \left(\frac{2Z}{na_0} \right)^3 \frac{(n-l-1)!}{2n [(n+l)!]^3} \right\}^{\frac{1}{2}} e^{-\frac{1}{2}\rho} \rho^l L_{n+l}^{2l+1}(\rho),$$

$$R_{20}(r) = - \left\{ \left(\frac{2Z}{2a_0} \right)^3 \frac{(2-0-1)!}{2 \cdot 2 [(2+0)!]^3} \right\}^{\frac{1}{2}} e^{-\frac{1}{2}\rho} \rho^0 L_{2+0}^{2 \cdot 0 + 1}(\rho)$$

$$= - \left\{ \left(\frac{Z}{a_0} \right)^3 \frac{1}{4 \cdot 2^3} \right\}^{\frac{1}{2}} e^{-\frac{1}{2}\rho} L_2^1(\rho) = - \left(\frac{Z}{2a_0} \right)^{\frac{3}{2}} \frac{1}{2} e^{-\frac{1}{2}\rho} L_{2+0}^{2 \cdot 0 + 1}(\rho),$$

$$R_{21}(r) = - \left\{ \left(\frac{Z}{a_0} \right)^3 \frac{0!}{4 [3!]^3} \right\}^{\frac{1}{2}} e^{-\frac{1}{2}\rho} \rho L_{2+1}^{2 \cdot 1 + 1}(\rho)$$

=

$$R_{nl}(r) = - \left\{ \left(\frac{2Z}{na_0} \right)^3 \frac{(n-l-1)!}{2n [(n+l)!]^3} \right\}^{\frac{1}{2}} e^{-\frac{1}{2}\rho} \rho^l L_{n+l}^{2l+1}(\rho),$$

$$R_{20}(r) = - \left\{ \left(\frac{2Z}{2a_0} \right)^3 \frac{(2-0-1)!}{2 \cdot 2 [(2+0)!]^3} \right\}^{\frac{1}{2}} e^{-\frac{1}{2}\rho} \rho^0 L_{2+0}^{2 \cdot 0 + 1}(\rho)$$

$$= - \left\{ \left(\frac{Z}{a_0} \right)^3 \frac{1}{4 \cdot 2^3} \right\}^{\frac{1}{2}} e^{-\frac{1}{2}\rho} L_2^1(\rho) = - \left(\frac{Z}{2a_0} \right)^{\frac{3}{2}} \frac{1}{2} e^{-\frac{1}{2}\rho} L_{2+0}^{2 \cdot 0 + 1}(\rho),$$

$$R_{21}(r) = - \left\{ \left(\frac{Z}{a_0} \right)^3 \frac{0!}{4 [3!]^3} \right\}^{\frac{1}{2}} e^{-\frac{1}{2}\rho} \rho L_{2+1}^{2 \cdot 1 + 1}(\rho)$$

$$= - \left(\frac{Z}{2a_0} \right)^{\frac{3}{2}} \frac{1}{6\sqrt{3}} e^{-\frac{1}{2}\rho} \rho L_{2+1}^{2 \cdot 1 + 1}(\rho).$$

$$R_{nl}(r) = - \left\{ \left(\frac{2Z}{na_0} \right)^3 \frac{(n-l-1)!}{2n [(n+l)!]^3} \right\}^{\frac{1}{2}} e^{-\frac{1}{2}\rho} \rho^l L_{n+l}^{2l+1}(\rho),$$

$$R_{20}(r) = - \left\{ \left(\frac{2Z}{2a_0} \right)^3 \frac{(2-0-1)!}{2 \cdot 2 [(2+0)!]^3} \right\}^{\frac{1}{2}} e^{-\frac{1}{2}\rho} \rho^0 L_{2+0}^{2 \cdot 0 + 1}(\rho)$$

$$= - \left\{ \left(\frac{Z}{a_0} \right)^3 \frac{1}{4 \cdot 2^3} \right\}^{\frac{1}{2}} e^{-\frac{1}{2}\rho} L_2^1(\rho) = - \left(\frac{Z}{2a_0} \right)^{\frac{3}{2}} \frac{1}{2} e^{-\frac{1}{2}\rho} L_{2+0}^{2 \cdot 0 + 1}(\rho),$$

$$R_{21}(r) = - \left\{ \left(\frac{Z}{a_0} \right)^3 \frac{0!}{4 [3!]^3} \right\}^{\frac{1}{2}} e^{-\frac{1}{2}\rho} \rho L_{2+1}^{2 \cdot 1 + 1}(\rho)$$

$$= - \left(\frac{Z}{2a_0} \right)^{\frac{3}{2}} \frac{1}{6\sqrt{3}} e^{-\frac{1}{2}\rho} \rho L_{2+1}^{2 \cdot 1 + 1}(\rho).$$

$$L_{n+l}^{2l+1}(\rho) = \sum_{k=0}^{n-l-1} (-1)^{k+2l+1} \frac{[(n+l)!]^2}{(n-l-1-k)!(2l+1+k)!k!} \rho^k.$$

$$L_{n+l}^{2l+1}(\rho) = \sum_{k=0}^{n-l-1} (-1)^{k+2l+1} \frac{[(n+l)!]^2}{(n-l-1-k)!(2l+1+k)!k!} \rho^k.$$

$$L_{2+0}^{2 \cdot 0 + 1}(\rho)$$

Funkcje falowe atomu wodoru

$$L_{n+l}^{2l+1}(\rho) = \sum_{k=0}^{n-l-1} (-1)^{k+2l+1} \frac{[(n+l)!]^2}{(n-l-1-k)!(2l+1+k)!k!} \rho^k.$$

$$L_{2+0}^{2\cdot 0+1}(\rho) =$$

$$L_{n+l}^{2l+1}(\rho) = \sum_{k=0}^{n-l-1} (-1)^{k+2l+1} \frac{[(n+l)!]^2}{(n-l-1-k)!(2l+1+k)!k!} \rho^k.$$

$$L_{2+0}^{2 \cdot 0 + 1}(\rho) = \sum_{k=0}^1 (-1)^{k+1} \frac{4}{(1-k)!(1+k)!k!} \rho^k =$$

$$L_{n+l}^{2l+1}(\rho) = \sum_{k=0}^{n-l-1} (-1)^{k+2l+1} \frac{[(n+l)!]^2}{(n-l-1-k)!(2l+1+k)!k!} \rho^k.$$

$$L_{2+0}^{2\cdot 0+1}(\rho) = \sum_{k=0}^1 (-1)^{k+1} \frac{4}{(1-k)!(1+k)!k!} \rho^k = -4 + \frac{4}{2} \rho,$$

$$L_{n+l}^{2l+1}(\rho) = \sum_{k=0}^{n-l-1} (-1)^{k+2l+1} \frac{[(n+l)!]^2}{(n-l-1-k)!(2l+1+k)!k!} \rho^k.$$

$$L_{2+0}^{2\cdot 0+1}(\rho) = \sum_{k=0}^1 (-1)^{k+1} \frac{4}{(1-k)!(1+k)!k!} \rho^k = -4 + \frac{4}{2} \rho,$$

$$L_{2+1}^{2\cdot 1+1}(\rho)$$

Funkcje falowe atomu wodoru

$$L_{n+l}^{2l+1}(\rho) = \sum_{k=0}^{n-l-1} (-1)^{k+2l+1} \frac{[(n+l)!]^2}{(n-l-1-k)!(2l+1+k)!k!} \rho^k.$$

$$L_{2+0}^{2\cdot 0+1}(\rho) = \sum_{k=0}^1 (-1)^{k+1} \frac{4}{(1-k)!(1+k)!k!} \rho^k = -4 + \frac{4}{2} \rho,$$

$$L_{2+1}^{2\cdot 1+1}(\rho) =$$

Funkcje falowe atomu wodoru

$$L_{n+l}^{2l+1}(\rho) = \sum_{k=0}^{n-l-1} (-1)^{k+2l+1} \frac{[(n+l)!]^2}{(n-l-1-k)!(2l+1+k)!k!} \rho^k.$$

$$L_{2+0}^{2\cdot 0+1}(\rho) = \sum_{k=0}^1 (-1)^{k+1} \frac{4}{(1-k)!(1+k)!k!} \rho^k = -4 + \frac{4}{2} \rho,$$

$$L_{2+1}^{2\cdot 1+1}(\rho) = \sum_{k=0}^0 (-1)^{k+3} \frac{36}{(0-k)!(3+k)!k!} \rho^k =$$

Funkcje falowe atomu wodoru

$$L_{n+l}^{2l+1}(\rho) = \sum_{k=0}^{n-l-1} (-1)^{k+2l+1} \frac{[(n+l)!]^2}{(n-l-1-k)!(2l+1+k)!k!} \rho^k.$$

$$L_{2+0}^{2\cdot 0+1}(\rho) = \sum_{k=0}^1 (-1)^{k+1} \frac{4}{(1-k)!(1+k)!k!} \rho^k = -4 + \frac{4}{2} \rho,$$

$$L_{2+1}^{2\cdot 1+1}(\rho) = \sum_{k=0}^0 (-1)^{k+3} \frac{36}{(0-k)!(3+k)!k!} \rho^k = -6,$$

Funkcje falowe atomu wodoru

$$L_{n+l}^{2l+1}(\rho) = \sum_{k=0}^{n-l-1} (-1)^{k+2l+1} \frac{[(n+l)!]^2}{(n-l-1-k)!(2l+1+k)!k!} \rho^k.$$

$$L_{2+0}^{2\cdot 0+1}(\rho) = \sum_{k=0}^1 (-1)^{k+1} \frac{4}{(1-k)!(1+k)!k!} \rho^k = -4 + \frac{4}{2} \rho,$$

$$L_{2+1}^{2\cdot 1+1}(\rho) = \sum_{k=0}^0 (-1)^{k+3} \frac{36}{(0-k)!(3+k)!k!} \rho^k = -6,$$

$R_{20}(r)$

Funkcje falowe atomu wodoru

$$L_{n+l}^{2l+1}(\rho) = \sum_{k=0}^{n-l-1} (-1)^{k+2l+1} \frac{[(n+l)!]^2}{(n-l-1-k)!(2l+1+k)!k!} \rho^k.$$

$$L_{2+0}^{2\cdot 0+1}(\rho) = \sum_{k=0}^1 (-1)^{k+1} \frac{4}{(1-k)!(1+k)!k!} \rho^k = -4 + \frac{4}{2} \rho,$$

$$L_{2+1}^{2\cdot 1+1}(\rho) = \sum_{k=0}^0 (-1)^{k+3} \frac{36}{(0-k)!(3+k)!k!} \rho^k = -6,$$

$$R_{20}(r) =$$

Funkcje falowe atomu wodoru

$$L_{n+l}^{2l+1}(\rho) = \sum_{k=0}^{n-l-1} (-1)^{k+2l+1} \frac{[(n+l)!]^2}{(n-l-1-k)!(2l+1+k)!k!} \rho^k.$$

$$L_{2+0}^{2\cdot 0+1}(\rho) = \sum_{k=0}^1 (-1)^{k+1} \frac{4}{(1-k)!(1+k)!k!} \rho^k = -4 + \frac{4}{2} \rho,$$

$$L_{2+1}^{2\cdot 1+1}(\rho) = \sum_{k=0}^0 (-1)^{k+3} \frac{36}{(0-k)!(3+k)!k!} \rho^k = -6,$$

$$R_{20}(r) = - \left(\frac{Z}{2a_0} \right)^{\frac{3}{2}} \frac{1}{2} e^{-\frac{1}{2}\rho} L_{2+0}^{2\cdot 0+1}(\rho)$$

Funkcje falowe atomu wodoru

$$L_{n+l}^{2l+1}(\rho) = \sum_{k=0}^{n-l-1} (-1)^{k+2l+1} \frac{[(n+l)!]^2}{(n-l-1-k)!(2l+1+k)!k!} \rho^k.$$

$$L_{2+0}^{2\cdot 0+1}(\rho) = \sum_{k=0}^1 (-1)^{k+1} \frac{4}{(1-k)!(1+k)!k!} \rho^k = -4 + \frac{4}{2} \rho,$$

$$L_{2+1}^{2\cdot 1+1}(\rho) = \sum_{k=0}^0 (-1)^{k+3} \frac{36}{(0-k)!(3+k)!k!} \rho^k = -6,$$

$$R_{20}(r) = - \left(\frac{Z}{2a_0} \right)^{\frac{3}{2}} \frac{1}{2} e^{-\frac{1}{2}\rho} L_{2+0}^{2\cdot 0+1}(\rho) = \left(\frac{Z}{2a_0} \right)^{\frac{3}{2}} e^{-\frac{1}{2}\rho} (2 - \rho),$$

Funkcje falowe atomu wodoru

$$L_{n+l}^{2l+1}(\rho) = \sum_{k=0}^{n-l-1} (-1)^{k+2l+1} \frac{[(n+l)!]^2}{(n-l-1-k)!(2l+1+k)!k!} \rho^k.$$

$$L_{2+0}^{2\cdot 0+1}(\rho) = \sum_{k=0}^1 (-1)^{k+1} \frac{4}{(1-k)!(1+k)!k!} \rho^k = -4 + \frac{4}{2} \rho,$$

$$L_{2+1}^{2\cdot 1+1}(\rho) = \sum_{k=0}^0 (-1)^{k+3} \frac{36}{(0-k)!(3+k)!k!} \rho^k = -6,$$

$$R_{20}(r) = - \left(\frac{Z}{2a_0} \right)^{\frac{3}{2}} \frac{1}{2} e^{-\frac{1}{2}\rho} L_{2+0}^{2\cdot 0+1}(\rho) = \left(\frac{Z}{2a_0} \right)^{\frac{3}{2}} e^{-\frac{1}{2}\rho} (2 - \rho),$$

$$R_{21}(r)$$

Funkcje falowe atomu wodoru

$$L_{n+l}^{2l+1}(\rho) = \sum_{k=0}^{n-l-1} (-1)^{k+2l+1} \frac{[(n+l)!]^2}{(n-l-1-k)!(2l+1+k)!k!} \rho^k.$$

$$L_{2+0}^{2\cdot 0+1}(\rho) = \sum_{k=0}^1 (-1)^{k+1} \frac{4}{(1-k)!(1+k)!k!} \rho^k = -4 + \frac{4}{2} \rho,$$

$$L_{2+1}^{2\cdot 1+1}(\rho) = \sum_{k=0}^0 (-1)^{k+3} \frac{36}{(0-k)!(3+k)!k!} \rho^k = -6,$$

$$R_{20}(r) = - \left(\frac{Z}{2a_0} \right)^{\frac{3}{2}} \frac{1}{2} e^{-\frac{1}{2}\rho} L_{2+0}^{2\cdot 0+1}(\rho) = \left(\frac{Z}{2a_0} \right)^{\frac{3}{2}} e^{-\frac{1}{2}\rho} (2 - \rho),$$

$$R_{21}(r) =$$

Funkcje falowe atomu wodoru

$$L_{n+l}^{2l+1}(\rho) = \sum_{k=0}^{n-l-1} (-1)^{k+2l+1} \frac{[(n+l)!]^2}{(n-l-1-k)!(2l+1+k)!k!} \rho^k.$$

$$L_{2+0}^{2\cdot 0+1}(\rho) = \sum_{k=0}^1 (-1)^{k+1} \frac{4}{(1-k)!(1+k)!k!} \rho^k = -4 + \frac{4}{2} \rho,$$

$$L_{2+1}^{2\cdot 1+1}(\rho) = \sum_{k=0}^0 (-1)^{k+3} \frac{36}{(0-k)!(3+k)!k!} \rho^k = -6,$$

$$R_{20}(r) = - \left(\frac{Z}{2a_0} \right)^{\frac{3}{2}} \frac{1}{2} e^{-\frac{1}{2}\rho} L_{2+0}^{2\cdot 0+1}(\rho) = \left(\frac{Z}{2a_0} \right)^{\frac{3}{2}} e^{-\frac{1}{2}\rho} (2 - \rho),$$

$$R_{21}(r) = - \left(\frac{Z}{2a_0} \right)^{\frac{3}{2}} \frac{1}{6\sqrt{3}} e^{-\frac{1}{2}\rho} \rho L_{2+1}^{2\cdot 1+1}(\rho) =$$

Funkcje falowe atomu wodoru

$$L_{n+l}^{2l+1}(\rho) = \sum_{k=0}^{n-l-1} (-1)^{k+2l+1} \frac{[(n+l)!]^2}{(n-l-1-k)!(2l+1+k)!k!} \rho^k.$$

$$L_{2+0}^{2\cdot 0+1}(\rho) = \sum_{k=0}^1 (-1)^{k+1} \frac{4}{(1-k)!(1+k)!k!} \rho^k = -4 + \frac{4}{2} \rho,$$

$$L_{2+1}^{2\cdot 1+1}(\rho) = \sum_{k=0}^0 (-1)^{k+3} \frac{36}{(0-k)!(3+k)!k!} \rho^k = -6,$$

$$R_{20}(r) = - \left(\frac{Z}{2a_0} \right)^{\frac{3}{2}} \frac{1}{2} e^{-\frac{1}{2}\rho} L_{2+0}^{2\cdot 0+1}(\rho) = \left(\frac{Z}{2a_0} \right)^{\frac{3}{2}} e^{-\frac{1}{2}\rho} (2 - \rho),$$

$$R_{21}(r) = - \left(\frac{Z}{2a_0} \right)^{\frac{3}{2}} \frac{1}{6\sqrt{3}} e^{-\frac{1}{2}\rho} \rho L_{2+1}^{2\cdot 1+1}(\rho) = \left(\frac{Z}{2a_0} \right)^{\frac{3}{2}} \frac{1}{\sqrt{3}} e^{-\frac{1}{2}\rho} \rho.$$

Funkcje falowe atomu wodoru

$$L_{n+l}^{2l+1}(\rho) = \sum_{k=0}^{n-l-1} (-1)^{k+2l+1} \frac{[(n+l)!]^2}{(n-l-1-k)!(2l+1+k)!k!} \rho^k.$$

$$L_{2+0}^{2\cdot 0+1}(\rho) = \sum_{k=0}^1 (-1)^{k+1} \frac{4}{(1-k)!(1+k)!k!} \rho^k = -4 + \frac{4}{2} \rho,$$

$$L_{2+1}^{2\cdot 1+1}(\rho) = \sum_{k=0}^0 (-1)^{k+3} \frac{36}{(0-k)!(3+k)!k!} \rho^k = -6,$$

$$R_{20}(r) = - \left(\frac{Z}{2a_0} \right)^{\frac{3}{2}} \frac{1}{2} e^{-\frac{1}{2}\rho} L_{2+0}^{2\cdot 0+1}(\rho) = \left(\frac{Z}{2a_0} \right)^{\frac{3}{2}} e^{-\frac{1}{2}\rho} (2 - \rho),$$

$$R_{21}(r) = - \left(\frac{Z}{2a_0} \right)^{\frac{3}{2}} \frac{1}{6\sqrt{3}} e^{-\frac{1}{2}\rho} \rho L_{2+1}^{2\cdot 1+1}(\rho) = \left(\frac{Z}{2a_0} \right)^{\frac{3}{2}} \frac{1}{\sqrt{3}} e^{-\frac{1}{2}\rho} \rho.$$

Zadanie. Znaleźć radialne funkcje falowe $R_{nl}(r)$ atomu wodoru dla $n = 1$ i $n = 3$.

Funkcje falowe atomu wodoru

Uwzględniając, że $\rho = \frac{Z}{a_0} r$, a harmoniki sferyczne $Y_{00}(\theta, \varphi)$ i $Y_{10}(\theta, \varphi)$ dane są wzorami

$$Y_{00}(\theta, \varphi) = \left(\frac{1}{4\pi}\right)^{\frac{1}{2}}, \quad Y_{10}(\theta, \varphi) = \left(\frac{3}{4\pi}\right)^{\frac{1}{2}} \cos \theta,$$

dostaniemy

$$u_{200}(\vec{r}) =$$

Funkcje falowe atomu wodoru

Uwzględniając, że $\rho = \frac{Z}{a_0} r$, a harmoniki sferyczne $Y_{00}(\theta, \varphi)$ i $Y_{10}(\theta, \varphi)$ dane są wzorami

$$Y_{00}(\theta, \varphi) = \left(\frac{1}{4\pi}\right)^{\frac{1}{2}}, \quad Y_{10}(\theta, \varphi) = \left(\frac{3}{4\pi}\right)^{\frac{1}{2}} \cos \theta,$$

dostaniemy

$$u_{200}(\vec{r}) = R_{20}(r) Y_{00}(\theta, \varphi) =$$

Funkcje falowe atomu wodoru

Uwzględniając, że $\rho = \frac{Z}{a_0} r$, a harmoniki sferyczne $Y_{00}(\theta, \varphi)$ i $Y_{10}(\theta, \varphi)$ dane są wzorami

$$Y_{00}(\theta, \varphi) = \left(\frac{1}{4\pi}\right)^{\frac{1}{2}}, \quad Y_{10}(\theta, \varphi) = \left(\frac{3}{4\pi}\right)^{\frac{1}{2}} \cos \theta,$$

dostaniemy

$$u_{200}(\vec{r}) = R_{20}(r) Y_{00}(\theta, \varphi) = \left(\frac{1}{4\pi}\right)^{\frac{1}{2}} \left(\frac{Z}{2a_0}\right)^{\frac{3}{2}} \left(2 - \frac{Z}{a_0} r\right) e^{-\frac{Z}{2a_0} r},$$

Funkcje falowe atomu wodoru

Uwzględniając, że $\rho = \frac{Z}{a_0} r$, a harmoniki sferyczne $Y_{00}(\theta, \varphi)$ i $Y_{10}(\theta, \varphi)$ dane są wzorami

$$Y_{00}(\theta, \varphi) = \left(\frac{1}{4\pi}\right)^{\frac{1}{2}}, \quad Y_{10}(\theta, \varphi) = \left(\frac{3}{4\pi}\right)^{\frac{1}{2}} \cos \theta,$$

dostaniemy

$$u_{200}(\vec{r}) = R_{20}(r) Y_{00}(\theta, \varphi) = \left(\frac{1}{4\pi}\right)^{\frac{1}{2}} \left(\frac{Z}{2a_0}\right)^{\frac{3}{2}} \left(2 - \frac{Z}{a_0} r\right) e^{-\frac{Z}{2a_0} r},$$

$$u_{210}(\vec{r})$$

Funkcje falowe atomu wodoru

Uwzględniając, że $\rho = \frac{Z}{a_0} r$, a harmoniki sferyczne $Y_{00}(\theta, \varphi)$ i $Y_{10}(\theta, \varphi)$ dane są wzorami

$$Y_{00}(\theta, \varphi) = \left(\frac{1}{4\pi}\right)^{\frac{1}{2}}, \quad Y_{10}(\theta, \varphi) = \left(\frac{3}{4\pi}\right)^{\frac{1}{2}} \cos \theta,$$

dostaniemy

$$u_{200}(\vec{r}) = R_{20}(r) Y_{00}(\theta, \varphi) = \left(\frac{1}{4\pi}\right)^{\frac{1}{2}} \left(\frac{Z}{2a_0}\right)^{\frac{3}{2}} \left(2 - \frac{Z}{a_0} r\right) e^{-\frac{Z}{2a_0} r},$$

$$u_{210}(\vec{r}) =$$

Funkcje falowe atomu wodoru

Uwzględniając, że $\rho = \frac{Z}{a_0} r$, a harmoniki sferyczne $Y_{00}(\theta, \varphi)$ i $Y_{10}(\theta, \varphi)$ dane są wzorami

$$Y_{00}(\theta, \varphi) = \left(\frac{1}{4\pi}\right)^{\frac{1}{2}}, \quad Y_{10}(\theta, \varphi) = \left(\frac{3}{4\pi}\right)^{\frac{1}{2}} \cos \theta,$$

dostaniemy

$$u_{200}(\vec{r}) = R_{20}(r) Y_{00}(\theta, \varphi) = \left(\frac{1}{4\pi}\right)^{\frac{1}{2}} \left(\frac{Z}{2a_0}\right)^{\frac{3}{2}} \left(2 - \frac{Z}{a_0} r\right) e^{-\frac{Z}{2a_0} r},$$

$$u_{210}(\vec{r}) = R_{21}(r) Y_{10}(\theta, \varphi) =$$

Funkcje falowe atomu wodoru

Uwzględniając, że $\rho = \frac{Z}{a_0} r$, a harmoniki sferyczne $Y_{00}(\theta, \varphi)$ i $Y_{10}(\theta, \varphi)$ dane są wzorami

$$Y_{00}(\theta, \varphi) = \left(\frac{1}{4\pi}\right)^{\frac{1}{2}}, \quad Y_{10}(\theta, \varphi) = \left(\frac{3}{4\pi}\right)^{\frac{1}{2}} \cos \theta,$$

dostaniemy

$$u_{200}(\vec{r}) = R_{20}(r) Y_{00}(\theta, \varphi) = \left(\frac{1}{4\pi}\right)^{\frac{1}{2}} \left(\frac{Z}{2a_0}\right)^{\frac{3}{2}} \left(2 - \frac{Z}{a_0} r\right) e^{-\frac{Z}{2a_0} r},$$

$$u_{210}(\vec{r}) = R_{21}(r) Y_{10}(\theta, \varphi) = \left(\frac{1}{4\pi}\right)^{\frac{1}{2}} \left(\frac{Z}{2a_0}\right)^{\frac{3}{2}} \frac{Z}{a_0} r \cos \theta e^{-\frac{Z}{2a_0} r},$$

Funkcje falowe atomu wodoru

Uwzględniając, że $\rho = \frac{Z}{a_0} r$, a harmoniki sferyczne $Y_{00}(\theta, \varphi)$ i $Y_{10}(\theta, \varphi)$ dane są wzorami

$$Y_{00}(\theta, \varphi) = \left(\frac{1}{4\pi}\right)^{\frac{1}{2}}, \quad Y_{10}(\theta, \varphi) = \left(\frac{3}{4\pi}\right)^{\frac{1}{2}} \cos \theta,$$

dostaniemy

$$u_{200}(\vec{r}) = R_{20}(r) Y_{00}(\theta, \varphi) = \left(\frac{1}{4\pi}\right)^{\frac{1}{2}} \left(\frac{Z}{2a_0}\right)^{\frac{3}{2}} \left(2 - \frac{Z}{a_0} r\right) e^{-\frac{Z}{2a_0} r},$$

$$u_{210}(\vec{r}) = R_{21}(r) Y_{10}(\theta, \varphi) = \left(\frac{1}{4\pi}\right)^{\frac{1}{2}} \left(\frac{Z}{2a_0}\right)^{\frac{3}{2}} \frac{Z}{a_0} r \cos \theta e^{-\frac{Z}{2a_0} r},$$

gdzie a_0 jest promieniem orbity Bohra, a Z liczbą protonów w jądrze.

Funkcje falowe atomu wodoru

Uwzględniając, że $\rho = \frac{Z}{a_0} r$, a harmoniki sferyczne $Y_{00}(\theta, \varphi)$ i $Y_{10}(\theta, \varphi)$ dane są wzorami

$$Y_{00}(\theta, \varphi) = \left(\frac{1}{4\pi}\right)^{\frac{1}{2}}, \quad Y_{10}(\theta, \varphi) = \left(\frac{3}{4\pi}\right)^{\frac{1}{2}} \cos \theta,$$

dostaniemy

$$u_{200}(\vec{r}) = R_{20}(r) Y_{00}(\theta, \varphi) = \left(\frac{1}{4\pi}\right)^{\frac{1}{2}} \left(\frac{Z}{2a_0}\right)^{\frac{3}{2}} \left(2 - \frac{Z}{a_0} r\right) e^{-\frac{Z}{2a_0} r},$$

$$u_{210}(\vec{r}) = R_{21}(r) Y_{10}(\theta, \varphi) = \left(\frac{1}{4\pi}\right)^{\frac{1}{2}} \left(\frac{Z}{2a_0}\right)^{\frac{3}{2}} \frac{Z}{a_0} r \cos \theta e^{-\frac{Z}{2a_0} r},$$

gdzie a_0 jest promieniem orbity Bohra, a Z liczbą protonów w jądrze.

Degeneracja poziomów energii

Ponieważ harmoniki sferyczne są ortogonalne, to dozwolonej energii atomu

$$E_n = -\frac{mZ^2e^4}{2\hbar^2n^2} \quad \text{gdzie } n = 1, 2, 3, \dots,$$

odpowiada

$$\sum_{l=0}^{n-1} \sum_{m=-l}^l 1$$

Degeneracja poziomów energii

Ponieważ harmoniki sferyczne są ortogonalne, to dozwolonej energii atomu

$$E_n = -\frac{mZ^2e^4}{2\hbar^2n^2} \quad \text{gdzie } n = 1, 2, 3, \dots,$$

odpowiada

$$\sum_{l=0}^{n-1} \sum_{m=-l}^l 1 = \sum_{l=0}^{n-1} (2l + 1)$$

Degeneracja poziomów energii

Ponieważ harmoniki sferyczne są ortogonalne, to dozwolonej energii atomu

$$E_n = -\frac{mZ^2e^4}{2\hbar^2n^2} \quad \text{gdzie } n = 1, 2, 3, \dots,$$

odpowiada

$$\sum_{l=0}^{n-1} \sum_{m=-l}^l 1 = \sum_{l=0}^{n-1} (2l+1) = \frac{2 \cdot 0 + 1 + 2(n-1) + 1}{2} n$$

Degeneracja poziomów energii

Ponieważ harmoniki sferyczne są ortogonalne, to dozwolonej energii atomu

$$E_n = -\frac{mZ^2e^4}{2\hbar^2n^2} \quad \text{gdzie } n = 1, 2, 3, \dots,$$

odpowiada

$$\sum_{l=0}^{n-1} \sum_{m=-l}^l 1 = \sum_{l=0}^{n-1} (2l+1) = \frac{2 \cdot 0 + 1 + 2(n-1) + 1}{2} n = n^2$$

Degeneracja poziomów energii

Ponieważ harmoniki sferyczne są ortogonalne, to dozwolonej energii atomu

$$E_n = -\frac{mZ^2e^4}{2\hbar^2n^2} \quad \text{gdzie } n = 1, 2, 3, \dots,$$

odpowiada

$$\sum_{l=0}^{n-1} \sum_{m=-l}^l 1 = \sum_{l=0}^{n-1} (2l+1) = \frac{2 \cdot 0 + 1 + 2(n-1) + 1}{2} n = n^2$$

funkcji własnych.

Degeneracja poziomów energii

Ponieważ harmoniki sferyczne są ortogonalne, to dozwolonej energii atomu

$$E_n = -\frac{mZ^2e^4}{2\hbar^2n^2} \quad \text{gdzie } n = 1, 2, 3, \dots,$$

odpowiada

$$\sum_{l=0}^{n-1} \sum_{m=-l}^l 1 = \sum_{l=0}^{n-1} (2l+1) = \frac{2 \cdot 0 + 1 + 2(n-1) + 1}{2} n = n^2$$

funkcji własnych. Czyli n -ty poziom energetyczny atomu wodoru jest n^2 -krotnie zdegenerowany.

Degeneracja poziomów energii

Ponieważ harmoniki sferyczne są ortogonalne, to dozwolonej energii atomu

$$E_n = -\frac{mZ^2e^4}{2\hbar^2n^2} \quad \text{gdzie } n = 1, 2, 3, \dots,$$

odpowiada

$$\sum_{l=0}^{n-1} \sum_{m=-l}^l 1 = \sum_{l=0}^{n-1} (2l+1) = \frac{2 \cdot 0 + 1 + 2(n-1) + 1}{2} \quad n = n^2$$

funkcji własnych. Czyli n -ty poziom energetyczny atomu wodoru jest n^2 -krotnie zdegenerowany.

Degeneracja jest dwukrotnie większa, jeśli uwzględnimy spin elektronu.

Degeneracja poziomów energii

Ponieważ harmoniki sferyczne są ortogonalne, to dozwolonej energii atomu

$$E_n = -\frac{mZ^2e^4}{2\hbar^2n^2} \quad \text{gdzie } n = 1, 2, 3, \dots,$$

odpowiada

$$\sum_{l=0}^{n-1} \sum_{m=-l}^l 1 = \sum_{l=0}^{n-1} (2l+1) = \frac{2 \cdot 0 + 1 + 2(n-1) + 1}{2} n = n^2$$

funkcji własnych. Czyli n -ty poziom energetyczny atomu wodoru jest n^2 -krotnie zdegenerowany.

Degeneracja jest dwukrotnie większa, jeśli uwzględnimy spin elektronu.

Przejścia pomiędzy poziomami energii

Przy użyciu stałej Rydberga, $R = \frac{me^4}{2\hbar^2} = 13.6 \text{ eV}$, dozwolone energie atomu wodoru o $Z = 1$ możemy zapisać w formie

$$E_n = -\frac{me^4}{2\hbar^2 n^2}$$

Przejścia pomiędzy poziomami energii

Przy użyciu stałej Rydberga, $R = \frac{me^4}{2\hbar^2} = 13.6 \text{ eV}$, dozwolone energie atomu wodoru o $Z = 1$ możemy zapisać w formie

$$E_n = -\frac{me^4}{2\hbar^2 n^2} = -\frac{R}{n^2},$$

Przejścia pomiędzy poziomami energii

Przy użyciu stałej Rydberga, $R = \frac{me^4}{2\hbar^2} = 13.6 \text{ eV}$, dozwolone energie atomu wodoru o $Z = 1$ możemy zapisać w formie

$$E_n = -\frac{me^4}{2\hbar^2 n^2} = -\frac{R}{n^2}, \quad \text{gdzie } n = 1, 2, 3, \dots$$

Przy użyciu stałej Rydberga, $R = \frac{me^4}{2\hbar^2} = 13.6 \text{ eV}$, dozwolone energie atomu wodoru o $Z = 1$ możemy zapisać w formie

$$E_n = -\frac{me^4}{2\hbar^2 n^2} = -\frac{R}{n^2}, \quad \text{gdzie } n = 1, 2, 3, \dots$$

Zastanówmy się, dlaczego elektron nie spada na jądro, tak jak miałyby to miejsce w przypadku klasycznym?

Przejścia pomiędzy poziomami energii

Przy użyciu stałej Rydberga, $R = \frac{me^4}{2\hbar^2} = 13.6 \text{ eV}$, dozwolone energie atomu wodoru o $Z = 1$ możemy zapisać w formie

$$E_n = -\frac{me^4}{2\hbar^2 n^2} = -\frac{R}{n^2}, \quad \text{gdzie } n = 1, 2, 3, \dots$$

Zastanówmy się, dlaczego elektron nie spada na jądro, tak jak miałyby to miejsce w przypadku klasycznym?

Dozwolone stany kwantowe atomu wodoru są stanami stacjonarnymi

$$u_{nlm}(\vec{r}) = u_{nlm}(r, \theta, \varphi) = R_{nl}(r) Y_{lm}(\theta, \varphi),$$

Przy użyciu stałej Rydberga, $R = \frac{me^4}{2\hbar^2} = 13.6 \text{ eV}$, dozwolone energie atomu wodoru o $Z = 1$ możemy zapisać w formie

$$E_n = -\frac{me^4}{2\hbar^2 n^2} = -\frac{R}{n^2}, \quad \text{gdzie } n = 1, 2, 3, \dots$$

Zastanówmy się, dlaczego elektron nie spada na jądro, tak jak miałyby to miejsce w przypadku klasycznym?

Dozwolone stany kwantowe atomu wodoru są stanami stacjonarnymi

$$u_{nlm}(\vec{r}) = u_{nlm}(r, \theta, \varphi) = R_{nl}(r) Y_{lm}(\theta, \varphi),$$

a więc niezależnymi od czasu.

Przy użyciu stałej Rydberga, $R = \frac{me^4}{2\hbar^2} = 13.6 \text{ eV}$, dozwolone energie atomu wodoru o $Z = 1$ możemy zapisać w formie

$$E_n = -\frac{me^4}{2\hbar^2 n^2} = -\frac{R}{n^2}, \quad \text{gdzie } n = 1, 2, 3, \dots$$

Zastanówmy się, dlaczego elektron nie spada na jądro, tak jak miałyby to miejsce w przypadku klasycznym?

Dozwolone stany kwantowe atomu wodoru są stanami stacjonarnymi

$$u_{nlm}(\vec{r}) = u_{nlm}(r, \theta, \varphi) = R_{nl}(r) Y_{lm}(\theta, \varphi),$$

a więc niezależnymi od czasu.

Nawet, jeśli uwzględnimy zależność od czasu pełnej funkcji falowej atomu wodoru wynikającą z czasowego równania Schrödingera, to ma ona prostą postać

$$\psi_{nlm}(\vec{r}, t) = u_{nlm}(\vec{r}) e^{-\frac{i}{\hbar} E_n t}.$$

Rozkład gęstości ładunku elektronu w atomie otrzymamy mnożąc gęstość prawdopodobieństwa znalezienia elektronu w atomie przez jego ładunek

$$\rho(\vec{r}, t) = -e |\psi_{nlm}(\vec{r}, t)|^2$$

Nawet, jeśli uwzględnimy zależność od czasu pełnej funkcji falowej atomu wodoru wynikającą z czasowego równania Schrödingera, to ma ona prostą postać

$$\psi_{nlm}(\vec{r}, t) = u_{nlm}(\vec{r}) e^{-\frac{i}{\hbar} E_n t}.$$

Rozkład gęstości ładunku elektronu w atomie otrzymamy mnożąc gęstość prawdopodobieństwa znalezienia elektronu w atomie przez jego ładunek

$$\rho(\vec{r}, t) = -e |\psi_{nlm}(\vec{r}, t)|^2 = -e |u_{nlm}(\vec{r})|^2$$

Nawet, jeśli uwzględnimy zależność od czasu pełnej funkcji falowej atomu wodoru wynikającą z czasowego równania Schrödingera, to ma ona prostą postać

$$\psi_{nlm}(\vec{r}, t) = u_{nlm}(\vec{r}) e^{-\frac{i}{\hbar} E_n t}.$$

Rozkład gęstości ładunku elektronu w atomie otrzymamy mnożąc gęstość prawdopodobieństwa znalezienia elektronu w atomie przez jego ładunek

$$\rho(\vec{r}, t) = -e |\psi_{nlm}(\vec{r}, t)|^2 = -e |u_{nlm}(\vec{r})|^2 = \rho(\vec{r}).$$

Nawet, jeśli uwzględnimy zależność od czasu pełnej funkcji falowej atomu wodoru wynikającą z czasowego równania Schrödingera, to ma ona prostą postać

$$\psi_{nlm}(\vec{r}, t) = u_{nlm}(\vec{r}) e^{-\frac{i}{\hbar} E_n t}.$$

Rozkład gęstości ładunku elektronu w atomie otrzymamy mnożąc gęstość prawdopodobieństwa znalezienia elektronu w atomie przez jego ładunek

$$\rho(\vec{r}, t) = -e |\psi_{nlm}(\vec{r}, t)|^2 = -e |u_{nlm}(\vec{r})|^2 = \rho(\vec{r}).$$

Widzimy, że jest ona niezależna od czasu.

Nawet, jeśli uwzględnimy zależność od czasu pełnej funkcji falowej atomu wodoru wynikającą z czasowego równania Schrödingera, to ma ona prostą postać

$$\psi_{nlm}(\vec{r}, t) = u_{nlm}(\vec{r}) e^{-\frac{i}{\hbar} E_n t}.$$

Rozkład gęstości ładunku elektronu w atomie otrzymamy mnożąc gęstość prawdopodobieństwa znalezienia elektronu w atomie przez jego ładunek

$$\rho(\vec{r}, t) = -e |\psi_{nlm}(\vec{r}, t)|^2 = -e |u_{nlm}(\vec{r})|^2 = \rho(\vec{r}).$$

Widzimy, że jest ona niezależna od czasu.

Niepokoić może fakt, że w wyższych stanach energetycznych o $n = 2, 3, \dots$ elektron może mieć niezerowy orbitalny moment pędu równy $l\hbar$, co mogłoby się wiązać z emisją promieniowania hamowania.

Obliczmy jednak wartość oczekiwaną wektora położenia elektronu w atomie w stanie stacjonarnym.

Niepokoić może fakt, że w wyższych stanach energetycznych o $n = 2, 3, \dots$ elektron może mieć niezerowy orbitalny moment pędu równy $l\hbar$, co mogłoby się wiązać z emisją promieniowania hamowania.

Obliczmy jednak wartość oczekiwaną wektora położenia elektronu w atomie w stanie stacjonarnym.

$$\langle \vec{r} \rangle = \langle nlm | \vec{r} | nlm \rangle$$

Niepokoić może fakt, że w wyższych stanach energetycznych o $n = 2, 3, \dots$ elektron może mieć niezerowy orbitalny moment pędu równy $l\hbar$, co mogłoby się wiązać z emisją promieniowania hamowania.

Obliczmy jednak wartość oczekiwaną wektora położenia elektronu w atomie w stanie stacjonarnym.

$$\langle \vec{r} \rangle = \langle nlm | \vec{r} | nlm \rangle = \int \vec{r} |u_{nlm}(\vec{r})|^2 d^3r,$$

Niepokoić może fakt, że w wyższych stanach energetycznych o $n = 2, 3, \dots$ elektron może mieć niezerowy orbitalny moment pędu równy $l\hbar$, co mogłoby się wiązać z emisją promieniowania hamowania.

Obliczmy jednak wartość oczekiwaną wektora położenia elektronu w atomie w stanie stacjonarnym.

$$\langle \vec{r} \rangle = \langle nlm | \vec{r} | nlm \rangle = \int \vec{r} |u_{nlm}(\vec{r})|^2 d^3r,$$

gdzie całkujemy po obszarze symetrycznym względem początku układu współrzędnych.

Niepokoić może fakt, że w wyższych stanach energetycznych o $n = 2, 3, \dots$ elektron może mieć niezerowy orbitalny moment pędu równy $l\hbar$, co mogłoby się wiązać z emisją promieniowania hamowania.

Obliczmy jednak wartość oczekiwaną wektora położenia elektronu w atomie w stanie stacjonarnym.

$$\langle \vec{r} \rangle = \langle nlm | \vec{r} | nlm \rangle = \int \vec{r} |u_{nlm}(\vec{r})|^2 d^3r,$$

gdzie całkujemy po obszarze symetrycznym względem początku układu współrzędnych.

Pokazaliśmy, że sferyczne harmoniki $Y_{lm}(\theta, \varphi)$, a co za tym idzie również pełne funkcje falowe atomu $u_{nlm}(r, \theta, \varphi)$ są funkcjami o określonej parzystości.

Przypomnijmy, że dla $l = 0, 2, 4, \dots$ sferyczne harmoniki $Y_{lm}(\theta, \varphi)$ są funkcjami parzystymi,

Pokazaliśmy, że sferyczne harmoniki $Y_{lm}(\theta, \varphi)$, a co za tym idzie również pełne funkcje falowe atomu $u_{nlm}(r, \theta, \varphi)$ są funkcjami o określonej parzystości.

Przypomnijmy, że dla $l = 0, 2, 4, \dots$ sferyczne harmoniki $Y_{lm}(\theta, \varphi)$ są funkcjami parzystymi, a dla $l = 1, 3, 5, \dots$ – funkcjami nieparzystymi.

Pokazaliśmy, że sferyczne harmoniki $Y_{lm}(\theta, \varphi)$, a co za tym idzie również pełne funkcje falowe atomu $u_{nlm}(r, \theta, \varphi)$ są funkcjami o określonej parzystości.

Przypomnijmy, że dla $l = 0, 2, 4, \dots$ sferyczne harmoniki $Y_{lm}(\theta, \varphi)$ są funkcjami parzystymi, a dla $l = 1, 3, 5, \dots$ – funkcjami nieparzystymi.

Tak samo jest dla funkcji

$$u_{nlm}(r, \theta, \varphi) = R_{nl}(r)Y_{lm}(\theta, \varphi),$$

Pokazaliśmy, że sferyczne harmoniki $Y_{lm}(\theta, \varphi)$, a co za tym idzie również pełne funkcje falowe atomu $u_{nlm}(r, \theta, \varphi)$ są funkcjami o określonej parzystości.

Przypomnijmy, że dla $l = 0, 2, 4, \dots$ sferyczne harmoniki $Y_{lm}(\theta, \varphi)$ są funkcjami parzystymi, a dla $l = 1, 3, 5, \dots$ – funkcjami nieparzystymi.

Tak samo jest dla funkcji

$$u_{nlm}(r, \theta, \varphi) = R_{nl}(r)Y_{lm}(\theta, \varphi),$$

gdyż długość wektora $r = |\vec{r}|$ nie ulega zmianie przy odbiciu przestrzennym $\vec{r} \rightarrow -\vec{r}$.

Pokazaliśmy, że sferyczne harmoniki $Y_{lm}(\theta, \varphi)$, a co za tym idzie również pełne funkcje falowe atomu $u_{nlm}(r, \theta, \varphi)$ są funkcjami o określonej parzystości.

Przypomnijmy, że dla $l = 0, 2, 4, \dots$ sferyczne harmoniki $Y_{lm}(\theta, \varphi)$ są funkcjami parzystymi, a dla $l = 1, 3, 5, \dots$ – funkcjami nieparzystymi.

Tak samo jest dla funkcji

$$u_{nlm}(r, \theta, \varphi) = R_{nl}(r)Y_{lm}(\theta, \varphi),$$

gdyż długość wektora $r = |\vec{r}|$ nie ulega zmianie przy odbiciu przestrzennym $\vec{r} \rightarrow -\vec{r}$.

Kwadrat modułu funkcji falowej $u_{nlm}(\vec{r})$ jest oczywiście funkcją parzystą, gdyż

$$|u_{nlm}(-\vec{r})|^2 = |\pm u_{nlm}(\vec{r})|^2 = |u_{nlm}(\vec{r})|^2.$$

W takim razie funkcja podcałkowa $\vec{r}|u_{nlm}(\vec{r})|^2$ we wzorze

$$\langle \vec{r} \rangle = \langle nlm | \vec{r} | nlm \rangle = \int \vec{r} |u_{nlm}(\vec{r})|^2 d^3r$$

Kwadrat modułu funkcji falowej $u_{nlm}(\vec{r})$ jest oczywiście funkcją parzystą, gdyż

$$|u_{nlm}(-\vec{r})|^2 = |\pm u_{nlm}(\vec{r})|^2 = |u_{nlm}(\vec{r})|^2.$$

W takim razie funkcja podcałkowa $\vec{r}|u_{nlm}(\vec{r})|^2$ we wzorze

$$\langle \vec{r} \rangle = \langle nlm | \vec{r} | nlm \rangle = \int \vec{r} |u_{nlm}(\vec{r})|^2 d^3r = 0$$

jest nieparzysta,

Kwadrat modułu funkcji falowej $u_{nlm}(\vec{r})$ jest oczywiście funkcją parzystą, gdyż

$$|u_{nlm}(-\vec{r})|^2 = |\pm u_{nlm}(\vec{r})|^2 = |u_{nlm}(\vec{r})|^2.$$

W takim razie funkcja podcałkowa $\vec{r}|u_{nlm}(\vec{r})|^2$ we wzorze

$$\langle \vec{r} \rangle = \langle nlm | \vec{r} | nlm \rangle = \int \vec{r} |u_{nlm}(\vec{r})|^2 d^3r = 0$$

jest nieparzysta, a całka po obszarze symetrycznym względem początku układu współrzędnych znika.

Kwadrat modułu funkcji falowej $u_{nlm}(\vec{r})$ jest oczywiście funkcją parzystą, gdyż

$$|u_{nlm}(-\vec{r})|^2 = |\pm u_{nlm}(\vec{r})|^2 = |u_{nlm}(\vec{r})|^2.$$

W takim razie funkcja podcałkowa $\vec{r}|u_{nlm}(\vec{r})|^2$ we wzorze

$$\langle \vec{r} \rangle = \langle nlm | \vec{r} | nlm \rangle = \int \vec{r} |u_{nlm}(\vec{r})|^2 d^3r = 0$$

jest nieparzysta, a całka po obszarze symetrycznym względem początku układu współrzędnych znika.

Fakt ten oznacza, że elektron w stanie stacjonarnym średnio znajduje się w jądrze, co sprawia, że uśrednione pole promieniowania znika.

Przejścia pomiędzy poziomami energii

Kwadrat modułu funkcji falowej $u_{nlm}(\vec{r})$ jest oczywiście funkcją parzystą, gdyż

$$|u_{nlm}(-\vec{r})|^2 = |\pm u_{nlm}(\vec{r})|^2 = |u_{nlm}(\vec{r})|^2.$$

W takim razie funkcja podcałkowa $\vec{r}|u_{nlm}(\vec{r})|^2$ we wzorze

$$\langle \vec{r} \rangle = \langle nlm | \vec{r} | nlm \rangle = \int \vec{r} |u_{nlm}(\vec{r})|^2 d^3r = 0$$

jest nieparzysta, a całka po obszarze symetrycznym względem początku układu współrzędnych znika.

Fakt ten oznacza, że elektron w stanie stacjonarnym średnio znajduje się w jądrze, co sprawia, że uśrednione pole promieniowania znika.

W jaki sposób atom promieniuje przy przejściach pomiędzy stanami stacjonarnymi, które są przecież trwałe?

Foton jest wypromieniowywany, gdy atom przechodzi ze stanu o energii wyższej do stanu o energii niższej.

W jaki sposób atom promieniuje przy przejściach pomiędzy stanami stacjonarnymi, które są przecież trwałe?

Foton jest wypromieniowywany, gdy atom przechodzi ze stanu o energii wyższej do stanu o energii niższej.

Takie przejście może być np. spowodowane zderzeniem z innym atomem w gazie,

W jaki sposób atom promieniuje przy przejściach pomiędzy stanami stacjonarnymi, które są przecież trwałe?

Foton jest wypromieniowywany, gdy atom przechodzi ze stanu o energii wyższej do stanu o energii niższej.

Takie przejście może być np. spowodowane zderzeniem z innym atomem w gazie, zderzeniem z innym elektronem w rurze wyładowań,

W jaki sposób atom promieniuje przy przejściach pomiędzy stanami stacjonarnymi, które są przecież trwałe?

Foton jest wypromieniowywany, gdy atom przechodzi ze stanu o energii wyższej do stanu o energii niższej.

Takie przejście może być np. spowodowane zderzeniem z innym atomem w gazie, zderzeniem z innym elektronem w rurze wyładowań, czy z fotonem pochodzącym z zewnątrz.

W jaki sposób atom promieniuje przy przejściach pomiędzy stanami stacjonarnymi, które są przecież trwałe?

Foton jest wypromieniowywany, gdy atom przechodzi ze stanu o energii wyższej do stanu o energii niższej.

Takie przejście może być np. spowodowane zderzeniem z innym atomem w gazie, zderzeniem z innym elektronem w rurze wyładowań, czy z fotonem pochodzącym z zewnątrz.

Założmy, że w chwili początkowej atom znajduje się w stanie stacjonarnym $|\psi_n\rangle$,

$$|\psi_n\rangle = |nlm\rangle e^{-\frac{i}{\hbar}E_n t} \equiv |n\rangle e^{-\frac{i}{\hbar}E_n t},$$

W jaki sposób atom promieniuje przy przejściach pomiędzy stanami stacjonarnymi, które są przecież trwałe?

Foton jest wypromieniowywany, gdy atom przechodzi ze stanu o energii wyższej do stanu o energii niższej.

Takie przejście może być np. spowodowane zderzeniem z innym atomem w gazie, zderzeniem z innym elektronem w rurze wyładowań, czy z fotonem pochodzącym z zewnątrz.

Założmy, że w chwili początkowej atom znajduje się w stanie stacjonarnym $|\psi_n\rangle$,

$$|\psi_n\rangle = |nlm\rangle e^{-\frac{i}{\hbar}E_n t} \equiv |n\rangle e^{-\frac{i}{\hbar}E_n t},$$

a w chwili końcowej w stanie stacjonarnym $|\psi_{n'}\rangle$,

$$|\psi_{n'}\rangle = |n' l' m'\rangle e^{-\frac{i}{\hbar} E_{n'} t} \equiv |n'\rangle e^{-\frac{i}{\hbar} E_{n'} t},$$

przy czym $E_n > E_{n'}$.

a w chwili końcowej w stanie stacjonarnym $|\psi_{n'}\rangle$,

$$|\psi_{n'}\rangle = |n' l' m'\rangle e^{-\frac{i}{\hbar} E_{n'} t} \equiv |n'\rangle e^{-\frac{i}{\hbar} E_{n'} t},$$

przy czym $E_n > E_{n'}$.

W czasie pośrednim stan atomu $|\psi\rangle$ będzie superpozycją stanów

$$|\psi\rangle = a |\psi_n\rangle + b |\psi_{n'}\rangle, \quad \text{gdzie} \quad |a|^2 + |b|^2 = 1.$$

a w chwili końcowej w stanie stacjonarnym $|\psi_{n'}\rangle$,

$$|\psi_{n'}\rangle = |n' l' m'\rangle e^{-\frac{i}{\hbar} E_{n'} t} \equiv |n'\rangle e^{-\frac{i}{\hbar} E_{n'} t},$$

przy czym $E_n > E_{n'}$.

W czasie pośrednim stan atomu $|\psi\rangle$ będzie superpozycją stanów

$$|\psi\rangle = a |\psi_n\rangle + b |\psi_{n'}\rangle, \quad \text{gdzie} \quad |a|^2 + |b|^2 = 1.$$

Zadanie. Pokazać, że współczynniki a i b muszą spełniać podany warunek normalizacyjny.

a w chwili końcowej w stanie stacjonarnym $|\psi_{n'}\rangle$,

$$|\psi_{n'}\rangle = |n' l' m'\rangle e^{-\frac{i}{\hbar} E_{n'} t} \equiv |n'\rangle e^{-\frac{i}{\hbar} E_{n'} t},$$

przy czym $E_n > E_{n'}$.

W czasie pośrednim stan atomu $|\psi\rangle$ będzie superpozycją stanów

$$|\psi\rangle = a |\psi_n\rangle + b |\psi_{n'}\rangle, \quad \text{gdzie} \quad |a|^2 + |b|^2 = 1.$$

Zadanie. Pokazać, że współczynniki a i b muszą spełniać podany warunek normalizacyjny.

Obliczmy wartość oczekiwaną położenia elektronu w czasie przejścia na niższy poziom energetyczny.

$$\langle \vec{r} \rangle = \langle \psi | \vec{r} | \psi \rangle = (a^* \langle \psi_n | + b^* \langle \psi_{n'} |) \vec{r} (a | \psi_n \rangle + b | \psi_{n'} \rangle)$$

=

Obliczmy wartość oczekiwaną położenia elektronu w czasie przejścia na niższy poziom energetyczny.

$$\begin{aligned}\langle \vec{r} \rangle &= \langle \psi | \vec{r} | \psi \rangle = (a^* \langle \psi_n | + b^* \langle \psi_{n'} |) \vec{r} (a | \psi_n \rangle + b | \psi_{n'} \rangle) \\ &= \left(a^* \langle n | e^{\frac{i}{\hbar} E_n t} + b^* \langle n' | e^{\frac{i}{\hbar} E_{n'} t} \right) \vec{r} \left(a | n \rangle e^{-\frac{i}{\hbar} E_n t} + b | n' \rangle e^{-\frac{i}{\hbar} E_{n'} t} \right)\end{aligned}$$

Obliczmy wartość oczekiwaną położenia elektronu w czasie przejścia na niższy poziom energetyczny.

$$\begin{aligned}\langle \vec{r} \rangle &= \langle \psi | \vec{r} | \psi \rangle = (a^* \langle \psi_n | + b^* \langle \psi_{n'} |) \vec{r} (a | \psi_n \rangle + b | \psi_{n'} \rangle) \\ &= \left(a^* \langle n | e^{\frac{i}{\hbar} E_n t} + b^* \langle n' | e^{\frac{i}{\hbar} E_{n'} t} \right) \vec{r} \left(a | n \rangle e^{-\frac{i}{\hbar} E_n t} + b | n' \rangle e^{-\frac{i}{\hbar} E_{n'} t} \right) \\ &= \end{aligned}$$

Obliczmy wartość oczekiwaną położenia elektronu w czasie przejścia na niższy poziom energetyczny.

$$\begin{aligned}\langle \vec{r} \rangle &= \langle \psi | \vec{r} | \psi \rangle = (a^* \langle \psi_n | + b^* \langle \psi_{n'} |) \vec{r} (a | \psi_n \rangle + b | \psi_{n'} \rangle) \\ &= \left(a^* \langle n | e^{\frac{i}{\hbar} E_n t} + b^* \langle n' | e^{\frac{i}{\hbar} E_{n'} t} \right) \vec{r} \left(a | n \rangle e^{-\frac{i}{\hbar} E_n t} + b | n' \rangle e^{-\frac{i}{\hbar} E_{n'} t} \right) \\ &= |a|^2 \langle n | \vec{r} | n \rangle + |b|^2 \langle n' | \vec{r} | n' \rangle\end{aligned}$$

Obliczmy wartość oczekiwaną położenia elektronu w czasie przejścia na niższy poziom energetyczny.

$$\begin{aligned}\langle \vec{r} \rangle &= \langle \psi | \vec{r} | \psi \rangle = (a^* \langle \psi_n | + b^* \langle \psi_{n'} |) \vec{r} (a | \psi_n \rangle + b | \psi_{n'} \rangle) \\ &= \left(a^* \langle n | e^{\frac{i}{\hbar} E_n t} + b^* \langle n' | e^{\frac{i}{\hbar} E_{n'} t} \right) \vec{r} \left(a | n \rangle e^{-\frac{i}{\hbar} E_n t} + b | n' \rangle e^{-\frac{i}{\hbar} E_{n'} t} \right) \\ &= |a|^2 \langle n | \vec{r} | n \rangle + |b|^2 \langle n' | \vec{r} | n' \rangle\end{aligned}$$

Przejścia pomiędzy poziomami energii

Obliczmy wartość oczekiwaną położenia elektronu w czasie przejścia na niższy poziom energetyczny.

$$\begin{aligned}\langle \vec{r} \rangle &= \langle \psi | \vec{r} | \psi \rangle = (a^* \langle \psi_n | + b^* \langle \psi_{n'} |) \vec{r} (a | \psi_n \rangle + b | \psi_{n'} \rangle) \\ &= \left(a^* \langle n | e^{\frac{i}{\hbar} E_n t} + b^* \langle n' | e^{\frac{i}{\hbar} E_{n'} t} \right) \vec{r} \left(a | n \rangle e^{-\frac{i}{\hbar} E_n t} + b | n' \rangle e^{-\frac{i}{\hbar} E_{n'} t} \right) \\ &= |a|^2 \langle n | \vec{r} | n \rangle + |b|^2 \langle n' | \vec{r} | n' \rangle \\ &\quad + a^* b \langle n | \vec{r} | n' \rangle e^{\frac{i}{\hbar} (E_n - E_{n'}) t} + b^* a \langle n' | \vec{r} | n \rangle e^{\frac{i}{\hbar} (E_{n'} - E_n) t}.\end{aligned}$$

Przejścia pomiędzy poziomami energii

Obliczmy wartość oczekiwaną położenia elektronu w czasie przejścia na niższy poziom energetyczny.

$$\begin{aligned}\langle \vec{r} \rangle &= \langle \psi | \vec{r} | \psi \rangle = (a^* \langle \psi_n | + b^* \langle \psi_{n'} |) \vec{r} (a | \psi_n \rangle + b | \psi_{n'} \rangle) \\ &= \left(a^* \langle n | e^{\frac{i}{\hbar} E_n t} + b^* \langle n' | e^{\frac{i}{\hbar} E_{n'} t} \right) \vec{r} \left(a | n \rangle e^{-\frac{i}{\hbar} E_n t} + b | n' \rangle e^{-\frac{i}{\hbar} E_{n'} t} \right) \\ &= |a|^2 \langle n | \vec{r} | n \rangle + |b|^2 \langle n' | \vec{r} | n' \rangle \\ &\quad + a^* b \langle n | \vec{r} | n' \rangle e^{\frac{i}{\hbar} (E_n - E_{n'}) t} + b^* a \langle n' | \vec{r} | n \rangle e^{\frac{i}{\hbar} (E_{n'} - E_n) t}.\end{aligned}$$

Dwa pierwsze wyrazy w kolorze czarnym znikają, gdyż wartość oczekiwana wektora położenia elektronu w stanach stacjonarnych jest równa 0.

Przejścia pomiędzy poziomami energii

Obliczmy wartość oczekiwaną położenia elektronu w czasie przejścia na niższy poziom energetyczny.

$$\begin{aligned}\langle \vec{r} \rangle &= \langle \psi | \vec{r} | \psi \rangle = (a^* \langle \psi_n | + b^* \langle \psi_{n'} |) \vec{r} (a | \psi_n \rangle + b | \psi_{n'} \rangle) \\ &= \left(a^* \langle n | e^{\frac{i}{\hbar} E_n t} + b^* \langle n' | e^{\frac{i}{\hbar} E_{n'} t} \right) \vec{r} \left(a | n \rangle e^{-\frac{i}{\hbar} E_n t} + b | n' \rangle e^{-\frac{i}{\hbar} E_{n'} t} \right) \\ &= |a|^2 \langle n | \vec{r} | n \rangle + |b|^2 \langle n' | \vec{r} | n' \rangle \\ &\quad + a^* b \langle n | \vec{r} | n' \rangle e^{\frac{i}{\hbar} (E_n - E_{n'}) t} + b^* a \langle n' | \vec{r} | n \rangle e^{\frac{i}{\hbar} (E_{n'} - E_n) t}.\end{aligned}$$

Dwa pierwsze wyrazy w kolorze czarnym znikają, gdyż wartość oczekiwana wektora położenia elektronu w stanach stacjonarnych jest równa 0.

Czwarty wyraz jest sprzężeniem zespolonym trzeciego.

Obliczmy wartość oczekiwaną położenia elektronu w czasie przejścia na niższy poziom energetyczny.

$$\begin{aligned}\langle \vec{r} \rangle &= \langle \psi | \vec{r} | \psi \rangle = (a^* \langle \psi_n | + b^* \langle \psi_{n'} |) \vec{r} (a | \psi_n \rangle + b | \psi_{n'} \rangle) \\ &= \left(a^* \langle n | e^{\frac{i}{\hbar} E_n t} + b^* \langle n' | e^{\frac{i}{\hbar} E_{n'} t} \right) \vec{r} \left(a | n \rangle e^{-\frac{i}{\hbar} E_n t} + b | n' \rangle e^{-\frac{i}{\hbar} E_{n'} t} \right) \\ &= |a|^2 \langle n | \vec{r} | n \rangle + |b|^2 \langle n' | \vec{r} | n' \rangle \\ &\quad + a^* b \langle n | \vec{r} | n' \rangle e^{\frac{i}{\hbar} (E_n - E_{n'}) t} + b^* a \langle n' | \vec{r} | n \rangle e^{\frac{i}{\hbar} (E_{n'} - E_n) t}.\end{aligned}$$

Dwa pierwsze wyrazy w kolorze czarnym znikają, gdyż wartość oczekiwana wektora położenia elektronu w stanach stacjonarnych jest równa 0.

Czwarty wyraz jest sprzężeniem zespolonym trzeciego.

Przejścia pomiędzy poziomami energii

Zależne od czasu wyrazy w wartości oczekiwanej położenia elektronu mają zatem postać

$$\langle \vec{r}(t) \rangle = 2\text{Re} \left(a^* b \langle n | \vec{r} | n' \rangle e^{\frac{i}{\hbar}(E_n - E_{n'})t} \right) = 2\text{Re} \left(\langle n | \vec{r} | n' \rangle a^* b e^{i\omega_{nn'}t} \right),$$

Zależne od czasu wyrazy w wartości oczekiwanej położenia elektronu mają zatem postać

$$\langle \vec{r}(t) \rangle = 2\text{Re} \left(a^* b \langle n | \vec{r} | n' \rangle e^{\frac{i}{\hbar}(E_n - E_{n'})t} \right) = 2\text{Re} \left(\langle n | \vec{r} | n' \rangle a^* b e^{i\omega_{nn'}t} \right),$$

gdzie wprowadziliśmy częstość Bohra

$$E_n - E_{n'} \equiv \hbar\omega_{nn'}.$$

Przejścia pomiędzy poziomami energii

Zależne od czasu wyrazy w wartości oczekiwanej położenia elektronu mają zatem postać

$$\langle \vec{r}(t) \rangle = 2\text{Re} \left(a^* b \langle n | \vec{r} | n' \rangle e^{\frac{i}{\hbar}(E_n - E_{n'})t} \right) = 2\text{Re} \left(\langle n | \vec{r} | n' \rangle a^* b e^{i\omega_{nn'}t} \right),$$

gdzie wprowadziliśmy częstość Bohra

$$E_n - E_{n'} \equiv \hbar\omega_{nn'}.$$

Zapiszmy

$$a^* b \langle n | \vec{r} | n' \rangle = |a^* b \langle n | \vec{r} | n' \rangle| e^{i\delta}$$

Zależne od czasu wyrazy w wartości oczekiwanej położenia elektronu mają zatem postać

$$\langle \vec{r}(t) \rangle = 2\text{Re} \left(a^* b \langle n | \vec{r} | n' \rangle e^{\frac{i}{\hbar}(E_n - E_{n'})t} \right) = 2\text{Re} \left(\langle n | \vec{r} | n' \rangle a^* b e^{i\omega_{nn'}t} \right),$$

gdzie wprowadziliśmy częstość Bohra

$$E_n - E_{n'} \equiv \hbar\omega_{nn'}.$$

Zapiszmy

$$a^* b \langle n | \vec{r} | n' \rangle = |a^* b \langle n | \vec{r} | n' \rangle| e^{i\delta} \equiv |\vec{r}_{nn'}(t)| e^{i\delta}$$

Zależne od czasu wyrazy w wartości oczekiwanej położenia elektronu mają zatem postać

$$\langle \vec{r}(t) \rangle = 2\text{Re} \left(a^* b \langle n | \vec{r} | n' \rangle e^{\frac{i}{\hbar}(E_n - E_{n'})t} \right) = 2\text{Re} \left(\langle n | \vec{r} | n' \rangle a^* b e^{i\omega_{nn'}t} \right),$$

gdzie wprowadziliśmy częstość Bohra

$$E_n - E_{n'} \equiv \hbar\omega_{nn'}.$$

Zapiszmy

$$a^* b \langle n | \vec{r} | n' \rangle = |a^* b \langle n | \vec{r} | n' \rangle| e^{i\delta} \equiv |\vec{r}_{nn'}(t)| e^{i\delta}$$

gdzie δ jest niezależną od czasu fazą,

Zależne od czasu wyrazy w wartości oczekiwanej położenia elektronu mają zatem postać

$$\langle \vec{r}(t) \rangle = 2\text{Re} \left(a^* b \langle n | \vec{r} | n' \rangle e^{\frac{i}{\hbar}(E_n - E_{n'})t} \right) = 2\text{Re} \left(\langle n | \vec{r} | n' \rangle a^* b e^{i\omega_{nn'}t} \right),$$

gdzie wprowadziliśmy częstość Bohra

$$E_n - E_{n'} \equiv \hbar\omega_{nn'}.$$

Zapiszmy

$$a^* b \langle n | \vec{r} | n' \rangle = |a^* b \langle n | \vec{r} | n' \rangle| e^{i\delta} \equiv |\vec{r}_{nn'}(t)| e^{i\delta}$$

gdzie δ jest niezależną od czasu fazą, a $\vec{r}_{nn'}(t)$ jest rzeczywistą funkcją czasu, wolnozmienną w porównaniu z okresem oscylacji

Zależne od czasu wyrazy w wartości oczekiwanej położenia elektronu mają zatem postać

$$\langle \vec{r}(t) \rangle = 2\text{Re} \left(a^* b \langle n | \vec{r} | n' \rangle e^{\frac{i}{\hbar}(E_n - E_{n'})t} \right) = 2\text{Re} \left(\langle n | \vec{r} | n' \rangle a^* b e^{i\omega_{nn'}t} \right),$$

gdzie wprowadziliśmy częstość Bohra

$$E_n - E_{n'} \equiv \hbar\omega_{nn'}.$$

Zapiszmy

$$a^* b \langle n | \vec{r} | n' \rangle = |a^* b \langle n | \vec{r} | n' \rangle| e^{i\delta} \equiv |\vec{r}_{nn'}(t)| e^{i\delta}$$

gdzie δ jest niezależną od czasu fazą, a $\vec{r}_{nn'}(t)$ jest rzeczywistą funkcją czasu, wolnozmienną w porównaniu z okresem oscylacji

Przejścia pomiędzy poziomami energii

z częstością $\omega_{nn'}$; $|\vec{r}_{nn'}(t)|$ oznacza długość wektora $\vec{r}_{nn'}(t)$.

Typowy czas w jakim zachodzi przejście atomowe jest rzędu 10^{-8} s.

Przejścia pomiędzy poziomami energii

z częstością $\omega_{nn'}$; $|\vec{r}_{nn'}(t)|$ oznacza długość wektora $\vec{r}_{nn'}(t)$.
Typowy czas w jakim zachodzi przejście atomowe jest rzędu 10^{-8} s.
Natomiast typowa częstość emitowanego promieniowania jest rzędu 10^{15} s $^{-1}$.

z częstością $\omega_{nn'}$; $|\vec{r}_{nn'}(t)|$ oznacza długość wektora $\vec{r}_{nn'}(t)$.
Typowy czas w jakim zachodzi przejście atomowe jest rzędu 10^{-8} s.
Natomiast typowa częstość emitowanego promieniowania jest rzędu 10^{15} s $^{-1}$.

Wtedy

$$\langle \vec{r}(t) \rangle = 2\text{Re} \left(\langle n | \vec{r} | n' \rangle a^* b e^{i\omega_{nn'} t} \right)$$

Przejścia pomiędzy poziomami energii

z częstością $\omega_{nn'}$; $|\vec{r}_{nn'}(t)|$ oznacza długość wektora $\vec{r}_{nn'}(t)$.
Typowy czas w jakim zachodzi przejście atomowe jest rzędu 10^{-8} s.
Natomiast typowa częstość emitowanego promieniowania jest rzędu 10^{15} s $^{-1}$.

Wtedy

$$\langle \vec{r}(t) \rangle = 2\text{Re} \left(\langle n | \vec{r} | n' \rangle a^* b e^{i\omega_{nn'} t} \right) = 2\text{Re} \left(|\vec{r}_{nn'}(t)| e^{i\delta} e^{i\omega_{nn'} t} \right)$$

Przejścia pomiędzy poziomami energii

z częstością $\omega_{nn'}$; $|\vec{r}_{nn'}(t)|$ oznacza długość wektora $\vec{r}_{nn'}(t)$.
Typowy czas w jakim zachodzi przejście atomowe jest rzędu 10^{-8} s.
Natomiast typowa częstość emitowanego promieniowania jest rzędu 10^{15} s $^{-1}$.

Wtedy

$$\begin{aligned}\langle \vec{r}(t) \rangle &= 2\text{Re} \left(\langle n | \vec{r} | n' \rangle a^* b e^{i\omega_{nn'} t} \right) = 2\text{Re} \left(|\vec{r}_{nn'}(t)| e^{i\delta} e^{i\omega_{nn'} t} \right) \\ &= \end{aligned}$$

Przejścia pomiędzy poziomami energii

z częstością $\omega_{nn'}$; $|\vec{r}_{nn'}(t)|$ oznacza długość wektora $\vec{r}_{nn'}(t)$.
Typowy czas w jakim zachodzi przejście atomowe jest rzędu 10^{-8} s.
Natomiast typowa częstość emitowanego promieniowania jest rzędu 10^{15} s $^{-1}$.

Wtedy

$$\begin{aligned}\langle \vec{r}(t) \rangle &= 2\text{Re} \left(\langle n | \vec{r} | n' \rangle a^* b e^{i\omega_{nn'} t} \right) = 2\text{Re} \left(|\vec{r}_{nn'}(t)| e^{i\delta} e^{i\omega_{nn'} t} \right) \\ &= 2\text{Re} \left(|\vec{r}_{nn'}(t)| e^{i(\omega_{nn'} t + \delta)} \right)\end{aligned}$$

Przejścia pomiędzy poziomami energii

z częstością $\omega_{nn'}$; $|\vec{r}_{nn'}(t)|$ oznacza długość wektora $\vec{r}_{nn'}(t)$.
Typowy czas w jakim zachodzi przejście atomowe jest rzędu 10^{-8} s.
Natomiast typowa częstość emitowanego promieniowania jest rzędu 10^{15} s $^{-1}$.

Wtedy

$$\begin{aligned}\langle \vec{r}(t) \rangle &= 2\text{Re} \left(\langle n | \vec{r} | n' \rangle a^* b e^{i\omega_{nn'} t} \right) = 2\text{Re} \left(|\vec{r}_{nn'}(t)| e^{i\delta} e^{i\omega_{nn'} t} \right) \\ &= 2\text{Re} \left(|\vec{r}_{nn'}(t)| e^{i(\omega_{nn'} t + \delta)} \right) = 2|\vec{r}_{nn'}(t)| \cos(\omega_{nn'} t + \delta).\end{aligned}$$

Przejścia pomiędzy poziomami energii

z częstością $\omega_{nn'}$; $|\vec{r}_{nn'}(t)|$ oznacza długość wektora $\vec{r}_{nn'}(t)$.
Typowy czas w jakim zachodzi przejście atomowe jest rzędu 10^{-8} s.
Natomiast typowa częstość emitowanego promieniowania jest rzędu 10^{15} s $^{-1}$.

Wtedy

$$\begin{aligned}\langle \vec{r}(t) \rangle &= 2\text{Re} \left(\langle n | \vec{r} | n' \rangle a^* b e^{i\omega_{nn'} t} \right) = 2\text{Re} \left(|\vec{r}_{nn'}(t)| e^{i\delta} e^{i\omega_{nn'} t} \right) \\ &= 2\text{Re} \left(|\vec{r}_{nn'}(t)| e^{i(\omega_{nn'} t + \delta)} \right) = 2|\vec{r}_{nn'}(t)| \cos(\omega_{nn'} t + \delta).\end{aligned}$$

Przy przejściu pomiędzy poziomami średnie położenie elektronu oscyluje z częstością Bohra i dlatego wypromieniowuje on foton o takiej samej częstości.

Przejścia pomiędzy poziomami energii

z częstością $\omega_{nn'}$; $|\vec{r}_{nn'}(t)|$ oznacza długość wektora $\vec{r}_{nn'}(t)$.
Typowy czas w jakim zachodzi przejście atomowe jest rzędu 10^{-8} s.
Natomiast typowa częstość emitowanego promieniowania jest rzędu 10^{15} s $^{-1}$.

Wtedy

$$\begin{aligned}\langle \vec{r}(t) \rangle &= 2\text{Re} \left(\langle n | \vec{r} | n' \rangle a^* b e^{i\omega_{nn'} t} \right) = 2\text{Re} \left(|\vec{r}_{nn'}(t)| e^{i\delta} e^{i\omega_{nn'} t} \right) \\ &= 2\text{Re} \left(|\vec{r}_{nn'}(t)| e^{i(\omega_{nn'} t + \delta)} \right) = 2|\vec{r}_{nn'}(t)| \cos(\omega_{nn'} t + \delta).\end{aligned}$$

Przy przejściu pomiędzy poziomami średnie położenie elektronu oscyluje z częstością Bohra i dlatego wypromieniowuje on foton o takiej samej częstości.

Zarówno przed przejściem na inny poziom jak i po nim, elektron jest w stanie stacjonarnym, w którym nie promieniuje.

Przejścia pomiędzy stanami stacjonarnymi w atomie wodoru ilustruje następujący diagram.

Zarówno przed przejściem na inny poziom jak i po nim, elektron jest w stanie stacjonarnym, w którym nie promieniuje.

Przejścia pomiędzy stanami stacjonarnymi w atomie wodoru ilustruje następujący diagram.

Przejścia pomiędzy poziomami energii

